

BEGROTING 2026

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

Inhoudsopgave Programmabegroting 2026

Samen vooruit, met oog voor onze kernen	6
Leeswijzer	7
Financiële hoofdlijnen.....	9
Programma's	17
Besturen	18
De ambitie van West Betuwe.....	18
Wat willen we bereiken ?	19
Financiën	21
Wonen	22
De ambitie van West Betuwe.....	22
Wat willen we bereiken ?	23
Financiën	26
Werken	27
De ambitie van West Betuwe.....	27
Wat willen we bereiken ?	28
Financiën	30
Leven.....	31
De ambitie van West Betuwe.....	31
Wat willen we bereiken ?	32
Financiën	34
Omzien	35
De ambitie van West Betuwe.....	35
Wat willen we bereiken ?	36
Financiën	40
Algemene dekkingsmiddelen.....	41
Financiën	41
Overhead	42
Financiën	42
Vennootschapsbelasting	43
Financiën	43
Onvoorzien	44
Financiën	44

Paragrafen.....	45
Lokale heffingen.....	45
Algemeen	45
Samenvattend overzicht.....	46
Beleidskader.....	47
Gemeentelijke belastingen	50
Vergelijking tarieven met regiogemeenten.....	51
OZB	52
Rioolheffing	52
Parkeerbelasting	53
Precariobelasting	55
Reclamebelasting	55
Toeristenbelasting	55
Gemeentelijke rechten	56
Leges	56
Liggeld	57
Lijkbezorgingsrechten	58
Marktgeld	60
Staangelden woonwagens	60
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	61
Doel.....	61
Beleidskaders	61
Samenvatting	61
Financiële kengetallen.....	63
Risicoprofiel.....	64
Weerstandscapaciteit	70
Risicobeheersing.....	72
Kapitaalgoederen	73

Algemeen	73
Infrastructuur en gebouwen	74
Groen	77
Riolering en water	80
Financiering	83
Algemeen	83
Beleidskaders	83
Rentevisie en renterisicobeheer	84
Financiering	89
Kasbeheer	92
Bedrijfsvoering	93
Visie en organisatie-ontwikkeling	93
Beleidskaders	95
Thema's	95
Kengetallen	101
Verbonden partijen	103
Doel	103
Verbonden partijen	108
Grondbeleid	134
De ambitie van West Betuwe	134
Beleidskaders	134
Prognose van de resultaten van grondexploitaties	135
Wet Open Overheid	139
Algemeen	139
Taakstellingen en relevante stelposten	143
Kerngericht begroten	148
Inleiding	148
Acquoy	149
Asperen	150
Beesd	151
Buurmalsen	152
Deil	153
Enspijk	154
Est	155
Geldermalsen	156
Gellicum	157

Haaften.....	158
Heesselt	159
Hellouw.....	160
Herwijnen	161
Heukelum	162
Meteren	163
Neerijnen	164
Ophemert	165
Opijnen	166
Rhenoy.....	167
Rumpt	168
Spijk	169
Tricht.....	170
Tuil	171
Varik.....	172
Vuren	173
Waardenburg	174
Financiën.....	175
Grondslagen en uitgangspunten voor de begroting.....	175
Incidentele baten en lasten.....	178
Structurele mutaties reserves.....	190
Baten en lasten op programmaniveau.....	198
Overhead	199
Onvoorzien	201
Vennootschapsbelasting	202
Taakveld totaal.....	203
Taakveld per programma.....	207
Geprognosticeerde balans	215
EMU-saldo.....	218
Mutaties reserves per programma	219
Bijlage 1	223
Indicatoren	223
Bijlage 2	227
Beleidskaders.....	227

Samen vooruit, met oog voor onze kernen

Ook in 2026 blijven we als gemeente in beweging. We staan voor stevige uitdagingen: minder geld vanuit het Rijk, stijgende kosten en een samenleving die steeds meer van ons vraagt. Tegelijkertijd staan we aan de vooravond van gemeenteraadsverkiezingen. Daarom kiezen we ervoor om geen nieuw beleid te starten, maar vooral te doen wat we hebben beloofd. Daarbinnen schakelen we bij, maken scherpe keuzes en blijven investeren in wat er écht toe doet voor onze inwoners.

In deze begroting zetten we onze koers voort: we houden West Betuwe financieel gezond én toekomstbestendig. Dat doen we door kritisch te kijken naar onze uitgaven, reserves slim in te zetten en taken kostendekkend uit te voeren. Zo houden we ruimte om te blijven investeren in onze 26 kernen.

We blijven bouwen aan leefbare en veilige dorpen. In 2026 investeren we in toezicht en handhaving, pakken we ondermijning aan en zetten we extra in op jongerenwerk en leerplicht. We versterken de woonzorgcombinatie en maken werk van preventie, zodat inwoners langer zelfstandig kunnen wonen.

Verder zetten we stappen in woningbouw, infrastructuur en vergroening. We maken onze kernen klimaatbestendiger en prettiger om in te leven. We voeren de nota evenementen uit, versterken het muziekonderwijs en blijven investeren in goede schoolgebouwen.

We zien dat financiële zorgen bij inwoners toenemen. Daarom intensiveren we onze inzet op schuldpreventie en nazorg. We willen dat iedereen mee kan doen: jong en oud, nu en in de toekomst.

Daarnaast richten we een nieuw ontwikkelfonds in: het Ontwikkelfonds Grote Opgaven (OGO). Hiermee maken we het mogelijk om te investeren in de grote maatschappelijke uitdagingen van deze tijd, zoals woningbouw, energietransitie, klimaatadaptatie en leefbaarheid. Het fonds zorgt ervoor dat we onze ambities waar kunnen maken en onze gemeente toekomstbestendig kunnen houden, ook op de lange termijn.

Door een strakke financiële koers te varen, kunnen we blijven investeren in wat telt. We doen dat met trots, betrokkenheid en in verbinding met onze inwoners. Want juist in tijden van tegenwind, kiezen we ervoor om vooruit te blijven gaan.

West Betuwe, oktober 2025

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

Dit is de begroting 2026 van de gemeente West Betuwe. Volgens de Gemeentewet moet iedere gemeente jaarlijks een begroting en een jaarrekening opstellen. De regelgeving daarvoor staat in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In grote lijnen is de begroting hetzelfde opgezet als de begroting 2025. In deze leeswijzer behandelen we alle onderdelen van de begroting.

De begroting begint met de inleiding, leeswijzer en de financiële hoofdlijnen. De begroting bestaat uit de programma's, de paragrafen en de financiële begroting.

Programma's

Deze begroting bestaat uit 5 programma's. Deze programma's zijn onderverdeeld in taakvelden. Bij het benoemen van de taakvelden hebben we ons in beginsel gebaseerd op het BBV. Hiermee vergroten we de transparantie en is het eenvoudiger om gemeenten onderling te vergelijken. De taakvelden gebruiken we ook om informatie te leveren aan andere partijen zoals het Rijk, toezichthouders en CBS.

De begroting kent de volgende programma's:

- Programma 1 Besturen
- Programma 2 Wonen
- Programma 3 Werken
- Programma 4 Leven
- Programma 5 Omzien

Alle programma's bestaan uit een inleiding, de belangrijkste doelen in 2026 en een toelichting op activiteiten. In de inleiding geven we beknopt de ambitie van West Betuwe weer. Bij de beleidsprogramma's beschrijven we de belangrijkste doelen voor 2026 voor het programma. Wat we daarvoor gaan doen staat beschreven in de toelichting op activiteiten en prestaties die bij onze doelen horen.

Verder presenteren we bij elk programma de lasten en baten ervan. De gemeenteraad stelt de begroting en de toelichting vast op het niveau van de programmaonderdelen voor het jaar 2026. Bij deze begroting presenteren we ook meerjarenramingen voor de overige jaren (dus voor 2027 en de jaren daarna). Die zijn (wettelijk) geen onderdeel van de voorliggende autorisatie. De cijfers 2024 in de tabellen zijn de cijfers vanuit de jaarrekening 2024. De cijfers 2025 zijn de cijfers zonder de cijfers uit de tweede bestuursrapportage 2025.

Paragrafen

De paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Het BBV schrijft de volgende paragrafen voor:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Wet Open Overheid

Daarnaast hebben we nog twee extra paragrafen:

9. Taakstellingen en relevante stelposten
10. Kerngericht begroten

Financiële begroting

In het laatste deel van de begroting staat onder andere informatie over financiële specificaties (baten en lasten per taakveld), de voorspelde balans, EMU-saldo, mutaties, reserves en een overzicht van de incidentele baten en lasten.

Financiële hoofdlijnen

De begroting 2026 is de vierde en laatste begroting van het huidige college van West Betuwe. In deze begroting presenteren we de uitgaven en inkomsten voor het volgende jaar, maar ook voor de drie daarop volgende jaren. De effecten van de Perspectiefnota 2026 bestaan uit enkele voorstellen, zoals besloten bij de behandeling van de perspectiefnota. Verder zijn de effecten van de Meicirculaire 2025 in de begroting verwerkt. In 2026 geven wij naar verwachting ongeveer 191,7 miljoen euro uit om de ambities voor West Betuwe te realiseren. Tegenover deze uitgaven staan 192,2 miljoen euro aan inkomsten, waardoor de begroting 2026 sluitend is.

Het financiële beeld

In de begroting staat wat we volgend jaar willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat dit ons gaat kosten. Deze begroting gaat vooral over 2026. Wanneer de gemeenteraad de begroting vaststelt, wordt daarmee formele goedkeuring gegeven tot het doen van uitgaven in het jaar 2026. De begroting bevat naast informatie over het jaar 2026 ook informatie over de jaren 2027 tot en met 2029. De informatie over de jaren 2027 tot en met 2029 noemen we de 'meerjarenbegroting'. De meerjarenbegroting gaat ter kennisname naar de gemeenteraad en geeft context voor de gemeenteraad bij de vaststelling van de Begroting 2026. Wel is het bij de meerjarenbegroting van belang dat we meerjarig een reëel en structureel evenwicht presenteren, zoals volgt uit de voorschriften van het BBV.

Van Perspectiefnota 2026 naar Begroting 2026

Onderstaand financieel perspectief is het resultaat van de Perspectiefnota 2026.

Bedragen x 1.000 euro				
	2026	2027	2028	2029
Financieel vertrekpunt Begroting 2026 voor Perspectiefnota 2025	887	-234	-350	-882
<u>Mutaties Perspectiefnota 2026</u>				
Structureel nieuw beleid 2026	-385	-550	-598	-603
Dekkingsplan perspectiefnota	0	400	1.100	1.500
Saldo Begroting 2026	502	-384	152	15

Structureel nieuw beleid 2026

In de Perspectiefnota 2026 is het volgende nieuw beleid structureel vastgesteld:

Bedragen x 1.000 euro

Omschrijving nieuw beleid (structureel)	2026	2027	2028	2029
Vervangingsinvesteringen wegenbeheerplan 2025 - 2030	0	0	-75	-100
Onderhoudssubsidie molens	-55	-55	-55	-55
Adviseur crisisbeheersing en rampenbestrijding	-73	-73	-73	-73
Meedenkfunctionaris/klantencoördinator	-117	-117	-117	-117
Van zorg naar preventie	-125	-125	-125	-125
Inclusie en diversiteit	-15	-15	-15	-15
Totaal lasten structureel nieuw beleid	-385	-550	-598	-603

Naast het structurele nieuwe beleid waarvoor is besloten bij de Perspectiefnota 2026, is nog het volgende nieuw beleid incidenteel vastgesteld:

Bedragen x 1.000 euro

Omschrijving nieuw beleid (incidenteel)	2026	2027	2028	2029
<i>Incidenteel nieuw beleid</i>				
Mobiliteitsmaatregelen 2026	-50	0	0	0
Onderhoudssubsidie molens (groot onderhoud)	0	-165	0	0
Fietsknelpunt Zeiving N848 / Zuiderlingedijk	0	0	-500	0
Bloesemtocht impuls	-25	-25	-25	-25
Dienstverlening / Kerngericht Werken	-530	-546	0	0
Vervanging glazen panelen spoorbrug	-334	0	0	0
Sloop van Dam Isseltweg 10 en voorlopig gebruik als parkeerplaats	-500	0	0	0
Verbetering dienstverlening VTH-taken	-490	0	0	0
Programma Wonen, Zorg en Leven	-189	0	0	0
Gebiedsmakelaar 2026	-103	0	0	0
Verkiezingen 2026 (incidentele lasten nieuwe raad)	-52	0	0	0
Bijdrage I-lab	-17	-17	0	0
Totaal lasten incidenteel nieuw beleid	-2.290	-753	-525	-25
Incidenteel nieuw beleid ten laste van algemene reserve	2.290	753	525	25
Totaal lasten incidenteel nieuw beleid	0	0	0	0

Voortgang financieel fit

In 2024 doorliepen we samen met de gemeenteraad het traject Financieel Fit West Betuwe om tot een sluitende meerjarenbegroting. In dit traject zochten we naar oplossingen om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen en de algemene reserve op peil te houden. We inventariseerden in totaal 55 maatregelen, gericht op het verlagen of voorkómen van uitgaven, verhogen van inkomsten, inzet van subsidies en vrijval van reserves en incidentele budgetten. Deze maatregelen werden getoetst aan een afwegingskader, waarna de gemeenteraad besloot om 20 maatregelen als dekkingsplan in de begroting op te nemen. Over de voortgang rapporteren we in de 2e bestuursrapportage 2025. Hierbij zien we dat al veel gedaan is, maar ook dat we er nog niet zijn.

Taakstellingen in de begroting

Naast financieel fit zijn er ook nog andere taakstellingen in de begroting opgenomen. Hieronder presenteren we een overzicht van de belangrijkste taakstellingen.

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>				
Taakstellingen in de begroting 2026	2026	2027	2028	2029
Verdeelsleutel Veiligheidsregio	0	422	422	422
Verkoop vastgoed	500	0	0	0
Subsidioleer	166	0	0	0
WMO/Jeugd	0	200	600	1.300
Scherper begroten	378	1.296	1.295	1.294
VNG Risicofonds	0	118	118	118
Openbare ruimte	0	0	0	500
Capaciteit- en portfoliomanagement	400	600	750	750
Gemeenschappelijke regelingen	0	44	373	351
Eigen bijdrage WMO	0	486	486	486
Stelpost Jeugd	0	0	700	700
Kaasschaaf	0	0	0	400
Totaal	1.444	3.166	4.744	6.321

Een uitgebreide toelichting van de taakstellingen vindt u in de paragraaf Taakstellingen en belangrijke stelposten.

De begroting structureel en reëel in evenwicht

In de Gemeentewet staat dat onze begroting structureel en reëel in evenwicht moet zijn. Artikel 189 (tweede lid) zegt: “De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan hij afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.”

Structureel evenwicht

Onze begroting is structureel in evenwicht als we de structurele lasten dekken door structurele baten. Er is een structureel tekort als het niet lukt om de structurele lasten te dekken met de structurele baten maar wel met incidentele baten.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is deze bepaling verder uitgewerkt. Zo staat in het BBV hoe gemeenten (en provincies) het structurele saldo moeten berekenen. Ook staat er hoe we het structurele saldo moeten toelichten in de begroting en in het jaarverslag.

In het algemeen geldt dat een gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn dus de regel. Incidentele lasten en baten zijn een uitzondering. Dat zijn b, bijvoorbeeld voor eenmalige zaken of (meerjarige) projecten of subsidies met een tijdelijk karakter, zijn de uitzondering. Het BBV bepaalt dat de uitzonderingen (dus de incidentele baten en lasten) in beeld worden gebracht en worden toegelicht.

Het BBV schrijft voor dat we een structureel saldo moeten berekenen voor alle jaren van onze meerjarenbegroting. In deze begroting is dat dus voor de jaren 2026 tot en met 2029. Voor het jaar 2025 moet het begrip ‘structureel evenwicht’ hierbij altijd worden bekeken in samenhang met de meerjarige ontwikkeling. Dat staat ook in de Gemeentewet. Een structureel tekort in 2025 is meestal niet erg, zolang er aan het eind van de meerjarentermijn wel een structureel evenwicht (of overschot) is.

Het structurele saldo wordt hier uitgedrukt in euro’s. We kunnen dit ook uitdrukken als percentage van de batenkant van de begroting (de batenkant exclusief reserves). Dan noemen we dat de ‘structurele exploitatieruimte’. De structurele exploitatieruimte is een verplicht kengetal vanuit het BBV. Dit vindt u terug in, en is opgenomen in de paragraaf over het Weerstandsvermogen.

In onderstaande tabel laat de opbouw zien van begrotingssaldo en het structurele saldo.

	<i>Bedragen x 1.000 euro</i>			
	2026	2027	2028	2029
Saldo van baten en lasten	-7.578	-2.468	-1.679	-116
Toevoeging en onttrekkingen aan reserves	8.080	2.084	1.831	131
Begrotingssaldo na bestemming	502	-384	152	15
Waarvan incidentele baten en lasten	1.641	586	-905	-359
Structureel begrotingssaldo	-1.139	-970	1.057	374

Uit de tabel blijkt dat onze begroting voor 2028 en 2029 structureel sluitend is. Dit betekent dat de structurele baten de structurele lasten kunnen opvangen. De incidentele baten en lasten lichten we toe in een aparte bijlage.

Reëel evenwicht

Voor het bepalen van het reëel evenwicht is het verder belangrijk om inzicht te hebben in de volgende onderwerpen:

Wijze raming van algemene uitkering uit het gemeentefonds

De financiële effecten van de septembercirculaire 2025 zijn **niet** in de begroting verwerkt.

Overzicht baten en lasten jaarschijf 2026 (inclusief reservemutaties) uitgesplitst naar programma

Bedragen x 1.000 euro			
Programma	Baten	Lasten	Saldo
1. Besturen	1.775	13.994	-12.219
2. Wonen	38.270	41.730	-3.460
3. Werken	12.430	19.507	-7.076
4. Leven	14.943	49.553	-34.610
5. Omzien	464	39.267	-38.803
Algemene dekkingsmiddelen	123.161	7.127	116.034
Overhead	1.091	20.354	-19.263
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	0	100	-100
Totaal	192.134	191.632	502

Instellen reserve ontwikkelfonds grote opgaven

In de raadsvergadering van 8 juli 2025 besloot de gemeenteraad om een ontwikkelfonds grote opgaven (OGO) te realiseren. Hij vroeg om de spelregels en procedures van het fonds verder uit te werken.

Aanleiding

Nederland en daarmee ook onze gemeente, staan voor grote maatschappelijke uitdagingen die ons allen raken. Denk daarbij aan de volgende vijf thema's:

- wonen: de krapte op de woningmarkt maakt het nodig om de komende jaren veel woningen te bouwen;
- energietransitie en de daarmee samenhangende netcongestie;
- klimaatadaptatie;
- het op peil houden van voorzieningen kernen;
- het op peil houden / verhogen van de leefbaarheid kernen.

Dit zijn allemaal grote opgaven die grote investeringen vragen. Ze zijn grootschalig en zijn ten behoeve van meer dan één kern of wijk. Dat noemen we bovenwijkse kosten. Normaal gesproken gaan we ervan uit dat de kosten van uitgaven betaald worden uit al bestaande bestemmingsreserves. Het OGO komt hier bovenop: daar waar nodig betaalt OGO een deel van de bovenwijkse kosten.

Voorbeelden van projecten

Voorbeelden van projecten die in de toekomst mogelijk aan de voorwaarden voldoen om een bijdrage te ontvangen uit het fonds:

- Masterplan Waardenburg
- Procesbegeleiding en herinrichting sportpark Boutenstein
- Huis Meteren en herinrichten Achtersteweg
- Woningbouwopgave
- Dorpendeals

Let op: dit zijn slechts voorbeelden.

Procedure en spelregels

Het gaat om doelstelling van het fonds, regels om het fonds te vullen en geld uit het fonds te halen, criteria waaraan doel-bestedingen moeten voldoen en wie besluit of geld uit het fonds gehaald mag worden.

Karakter: bestemmingsreserve

De nieuw in te stellen reserve is een bestemmingsreserve. Een bestemmingsreserve is gericht is op het realiseren van een bepaalde doelstelling. Deze reserve valt dus niet in de categorie algemene reserves. Dit omdat een algemene reserve bedoeld is om tegenvallers in de exploitatie op te vangen binnen het weerstandsvermogen.

Besteding reserve

De nieuw in te stellen reserve is bedoeld om aanvullende, eenmalige kosten van opgaven te dekken. Daarbij gaan we ervan uit dat al bestaande reserves/budgetten zoveel mogelijk de reguliere kosten dekken van projecten.

Doel: grote opgaven

De nieuw in te stellen reserve heeft een langetermijnhorizon. Het dekt een ingreep met grote gevolgen en is bedoeld als grote stap om de opgave te realiseren. Dit kan gaan om bovenwijkse voorzieningen te realiseren zoals wegen, nutsvoorzieningen en riolering of investeringen in de leefbaarheid van kernen.

De opgaven vallen binnen één of meerdere van onderstaande thema's:

- wonen: de krapte op de woningmarkt leidt tot noodzaak om de komende jaren veel woningen te bouwen;
- energietransitie en de daarmee samenhangende netcongestie;
- klimaatadaptatie;
- het op peil houden van voorzieningen kernen;
- het op peil houden / verhogen van de leefbaarheid kernen

Deze reserve kan ook proceskosten en kosten voor onderzoek dekken, als ze onderdeel zijn van de te realiseren opgaven.

Keuze projecten

Via onderstaande uitgangspunten maakt de gemeenteraad keuzes over de besteding van het OGO:

- Bij de start van OGO stellen we een bestedingsplan op voor de komende vier jaar;
- Jaarlijks actualiseren we dit plan bij de perspectiefnota op basis van langetermijnontwikkelingen en eventueel kleinere zaken;
- De gemeenteraad monitort de werking van het OGO via de reguliere P&C-producten (begroting, bestuursrapportages);
- De gemeenteraad besluit jaarlijks over eventuele extra voeding van de reserve als zij de begroting vaststellen;
- De raad maakt ieder jaar een keuze voor projecten en bedragen per project. Deze keuze wordt gemaakt op basis van een onderbouwd collegevoorstel;
- Later in het jaar neemt de raad een afzonderlijk realisatiebesluit per project. De uitgewerkte voorstellen zijn hiervoor de basis.

Voeding reserve

De reserve moet de eerstkomende jaren worden gevoed. Wat nodig is voor deze reserve hangt af van de aangedragen projecten, het aandeel van de reserve, en de planning van de uitvoering. Dit overzicht actualiseren we jaarlijks bij de perspectiefnota.

Het benodigd vermogen wordt bereikt door de volgende saldi over te hevelen naar de reserve gedurende de komende jaren:

- de vrij beschikbare algemene reserve bij de jaarrekening;
- jaarrekeningresultaten;
- jaarlijks te storten bedrag (nog nader te bepalen).

Naast de middelen die de gemeente in dit fonds gaat reserveren, kunnen ook middelen uit bijv. Regiodeals en subsidies worden gereserveerd voor de projecten die uit de reserve worden gerealiseerd.

Een voorbeeld van de uitwerking zou kunnen zijn

Bij de jaarrekening 2025 blijkt dat de vrij besteedbare algemene 5.000.000 euro bedraagt. Dit is dan de beginstand van het fonds.

De realisatie van een nieuw sportcomplex (zwembad/sporthal) bedraagt 20 miljoen euro; dit kan voor 10 miljoen euro worden opgevangen uit reguliere budgetten en door de komende jaren de exploitatielasten te laten stijgen resteert een tekort van 5 miljoen euro. Dit bedrag is nodig in 2034.

Voor het realiseren van de woningbouwopgave is jaarlijks 1 miljoen nodig. Vanuit grondexploitaties, reserves en bijdrage derden is jaarlijks 0,7 miljoen beschikbaar. Dit betekent de komende jaren een bijdrage van 0,3 miljoen per jaar.

De aanpak van het sluipverkeer vraagt 8 miljoen euro, via het rijk is hiervoor 4,0 miljoen beschikbaar, van de Provincie Gelderland is 1,0 beschikbaar en uit bestaande reserves 1,0 miljoen. Dit vraagt over de periode van de komende 4 jaar een bijdrage van 0,5 miljoen euro.

Verloop OGO

Bedragen x 1.000 euro

	2026	2027	2028	2029	2030	2031-2035
Toevoegingen						
Beginstand	5.000					
Voeding uit exploitatie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Onttrekkingen						
Nieuw sportcomplex						5.000
Realisatie woningbouwopgave	300	300	300	300	300	1.500
Aanpak sluipverkeer	500	500	500	500		
Totaal onttrekkingen	800	800	800	800	300	6.500
Saldo 31 december	4.200	3.400	2.600	1.800	1.500	-5.000

Programma's

Besturen

De ambitie van West Betuwe

De gemeente is er voor de inwoners en niet andersom. En daar zijn we op aanspreekbaar. Dat betekent dat onze dienstverlening dichtbij en op maat is. We zetten in op verdere verbetering van onze processen ('Lean') en zetten de inwoner hierin centraal.

West Betuwe wil graag samen met de samenleving haar ambities waarmaken. Dat vraagt om een betrokken manier van besturen, in verbinding met de samenleving. Raad, college en organisatie zijn zichtbaar en benaderbaar voor en in de kernen. Onze gemeente kenmerkt zich door 26 kernen met een eigen identiteit en karakter. Deze moeten behouden blijven.

Daarnaast moet West Betuwe de komende jaren veilig blijven, zijn en voelen. We hebben een proactieve veiligheidsaanpak, waarbij we vooruitkijken en ontwikkelingen monitoren. Dit doen we samen met onze partners (politie, brandweer etc.), maar uiteraard ook met onze inwoners. Veiligheid raakt namelijk direct aan de leefbaarheid. In buurten waar bewoners zich thuis voelen en contact met elkaar hebben, is de veiligheid groter. Daarnaast sluiten we onze ogen niet voor ondermijning en cybercriminaliteit. Dat begint bij bewustwording door communicatie, ook voor persoonlijke veiligheid, zoals gebruik van AED's en buurtpreventie.

Wat willen we bereiken ?

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1. Onze dienstverlening verbetert door het dichtbij en op maat aanbieden van keuzemogelijkheden voor inwoners	1.1 Continu verbeteren op basis van klantervaringen.	1.1.1 We sturen tevredenheidsmetingen uit op 3 uitgekozen klantprocessen en contactkanalen.	We richten doorlopende tevredenheidsmetingen in. We richten een proces in om continu te leren van klantervaringen. Daarin gebruiken we de opgehaalde feedback uit klantmetingen, klantcontacten en klachten. We leren teams om hiermee aan de slag te gaan.
		1.1.2 We verbeteren de efficiëntie en klantgerichtheid van minimaal 5 uitgekozen klantprocessen.	Op de geselecteerde processen voeren we LEAN-procesverbetering uit.
	1.2 Inzet op digitalisering van de dienstverlening.	1.2.1 Op geselecteerde klantprocessen zetten we Artificial Intelligence en/of robots in.	We innoveren de dienstverlening door artificial intelligence (AI) en robotisering in te zetten. Dit is een hulpmiddel waarmee we efficiënter kunnen werken en de administratieve lasten verlagen.
		1.2.2 We vragen inwoners naar hun gebruikerservaringen met onze website en voeren verbeteringen door.	We optimaliseren de gemeentelijke website op het gebied van gebruiksvriendelijkheid en (digitale) toegankelijkheid. We vergroten de vindbaarheid van informatie op onze website.

2. Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en bezoekers in de gemeente West Betuwe.	2.1 Ondernijning voorkomen en verminderen.	2.1.1 De acties uit het Ondernijningsplan 2026 uitvoeren.	In het Ondernijningsplan 2026 zijn vijf pijlers opgenomen. Dit zijn: (1) Bewustwording en organisatieontwikkeling, (2) Informatiepositie, (3) Beleid, toezicht en handhaving, (4) Integere en veilige werkomgeving, (5) Communicatie. Voor elke pijler zijn acties opgenomen. Binnen elke pijler prioriteren we op basis van verwachte impact.
	2.2 Problematiek voorkomen en verminderen op het gebied van mensenhandel, jeugdgroepen, zorgmijders en maatschappelijke onrust.	2.2.1 De acties uitvoeren uit het Uitvoeringsplan Zorg en Veiligheid 2025-2026.	In het Uitvoeringsplan Zorg en Veiligheid 2025-2026 zijn de prioriteiten mensenhandel, jeugdgroepen, zorgmijders en maatschappelijk onrust opgenomen. Binnen deze onderwerpen prioriteren we op basis van de verwachte impact.
3. We werken aan een toekomstbestendige en wendbare gemeente	3.1 We spelen een actieve rol in regionale verbanden, richting provincie en het Rijk en we benutten onze netwerkorganisaties.	3.1.1 Meedoen aan regionale verbanden, provinciale tafels en P10.	We zijn actief in een aantal dagelijkse besturen. Ook participeren we in regionale programma's en in de P10. In 2026 voeren we de Regio Deal Fruit Delta Rivierenland uit.
	3.2 We hebben inzicht in de maatschappelijke opgaven voor de komende vier jaar.	3.2.1 Uitvoeringsprogramma waarin opgaven vertaald zijn naar acties.	We maken een langetermijnagenda voor de nieuwe bestuursperiode. We verkennen samen met de gemeenten in regio Gelderland-Zuid wat er nodig is om de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten en de bedrijfscontinuïteit te garanderen tijdens en na crisis.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Besturen (exclusief reserves)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-14.030	-13.854	-13.849	-13.070	-12.608	-12.751
Baten	1.568	1.379	1.573	1.677	1.690	1.690
Resultaat voor bestemmen	-12.462	-12.476	-12.276	-11.393	-10.918	-11.061
Toevoegingen aan reserves	-171	-134	-144	-144	-144	-144
Onttrekkingen van reserves	736	135	201	238	66	201
Resultaat na bestemmen	-11.896	-12.475	-12.219	-11.299	-10.996	-11.004
Waarvan nieuw beleid			-140	-88	-88	-88

Specificatie nieuw beleid	2026	2027	2028	2029
Incidentele kosten nieuwe raad	-52	0	0	0
Adviseur crisisbeheersing en rampen	-73	-73	-73	-73
Inclusie	-15	-15	-15	-15
Totaal	-140	-88	-88	-88

Wonen

De ambitie van West Betuwe

De gemeente West Betuwe zet in op toekomstbestendige en leefbare kernen. Dit betekent goed wonen en leven voor alle inwoners. Of iemand nu bijvoorbeeld starter, doorstromer of zorgbehoevend is. Elke levensfase kent zijn eigen woonbehoefte. We zorgen voor een passend woningaanbod voor alle woningzoekenden, bereikbare (gebundelde) voorzieningen en een ontmoetingsplek in iedere kern. We richten ons op het versneld bouwen van voldoende woningen en staan, in de geest van de Omgevingswet, open voor nieuwe vormen van huisvesting. Al dan niet door dit tijdelijk mogelijk te maken.

Hierbij hebben we oog een aangename woonomgeving. Met oog voor milieuzorg, toegankelijke en betaalbare energievoorziening, klimaatadaptatie, goed toegankelijke openbare ruimte en een fijnmazige bereikbaarheid van de kernen. We vinden het belangrijk dat alle inwoners wonen in een schone, groene, gezonde en veilige leefomgeving, die de samenredzaamheid en onderlinge verbondenheid ondersteunt. Iedereen moet mee kunnen doen in de maatschappij en daarom zetten we in op voor iedereen toegankelijke openbare ruimte en infrastructuur.

Wat willen we bereiken ?

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1 We werken aan wettelijke milieutaken en verduurzaming om: in 2030 55% minder CO2 uitstoot te hebben, om kwetsbare locaties tijdens weers-extremen te herkennen/beschermen en een circulaire economie in 2050 te zijn.	1.1 We voeren het warmteprogramma uit volgens de doelstellingen zoals die gepland staan voor 2026 in de uitvoeringsagenda.	1.1.1 Minimaal 2 wijkuitvoeringsplannen opgesteld en vastgesteld.	We stellen wijkuitvoeringsplannen op voor prioritaire wijken. Dat doen we samen met bewoners, stakeholders, netbeheerder en projectpartners. We starten met de uitvoering.
		1.1.2. Monitoringsrapportage warmteprogramma opgeleverd met voortgang isolatie, onderzoeken en pilots.	We voeren samen met het Energie-loket een warmte- en isolatie-campagne uit, monitoren voortgang van projecten en subsidies, onderzoeken collectieve en individuele warmteoplossingen en warmtebedrijf. Hiervan leveren we een rapportage op.
	1.2 We werken aan een klimaatbestendige gemeente door strategie te actualiseren, stresstesten uit te voeren en projecten en pilots uit te voeren met inwoners en ondernemers.	1.2.1. In Q4 2026 zijn de nieuwe stresstestrapportage en de geactualiseerde strategie met maatregelenpakket beschikbaar.	Actualiseren stresstesten, monitoren projecten en nieuwe strategie met maatregelenpakket opstellen.

2 Versnelling van de woningbouw	2.1 We realiseren minimaal 220 nieuwe woningen in 2026. Dit is onderdeel van het langetermijndoel om in 2030 2600 te realiseren	2.1.1. Het aantal gerealiseerde woningen (inclusief tijdelijk wonen)	Als onderdeel van de regionale woondeal realiseren we minimaal 220 nieuwe woningen in 2026. We voeren het woningbouwprogramma uit, monitoren de voortgang en sturen bij op nieuwe ontwikkelingen waar dat nodig is. Met de woningbouwmonitor informeren we de raad periodiek over de voortgang. We maken ontwikkelafspraken met grondeigenaren/projectontwikkelaars om diverse woningbouwlocaties te ontwikkelen. We voegen extra plancapaciteit toe bovenop de al bekende harde en zachte bouwplannen. Dit doen we mede op basis van de uitkomsten van de kansenkaarten. In iedere kern kunnen daardoor woningen gebouwd worden.
		2.1.2. Minimaal 10 pilotprojecten met inwoners en ondernemers zijn afgerond met meetbare impact op vergroening, waterberging of hittestress.	Pilots uitvoeren via kernagenda's. Daarbij werken we samen met corporaties en instellingen, en monitoren we de resultaten.

	2.2 We zorgen ervoor dat inwoners in 2026 meer kansen hebben op een passende woning in de eigen kern	2.2.1 Evenwichtige spreiding van woningbouw over de verschillende kernen	Op alle plannen >10 passen we de criteria toe uit de Nationale Woon- en Bouwagenda voor sociale huur en betaalbare (koop)woningen. Bij kleinere plannen passen we maatwerk toe. Op basis van de woonzorgvisie passen we het afwegingskader woonzorgvoorzieningen toe en monitoren we de spreiding van woonzorgvoorzieningen. We starten een communicatiecampagne voor particulieren. Daarmee wijzen we hen op de (juridische) mogelijkheden voor woningsplitsing, (pre)mantelzorg, microwoningen, tiny houses en woningdelen. We monitoren de realisatie en effecten van de diverse instrumenten.
3 In West Betuwe zorgen we ervoor dat onze kernen goed fysiek en digitaal bereikbaar zijn en onze inwoners mobiel blijven en kunnen meedoen in de samenleving	3.1 We treffen maatregelen om sluiptverkeer te ontmoedigen en de kernen bereikbaar te houden. Daardoor houden we de kernen bereikbaar.	We starten en geven uitvoering aan het (door de raad) vastgestelde pakket aan maatregelen	Voor de kernen Beesd, Haften en Waardenburg werken we, met onze betrokken partners, aan de realisatie van het (vastgestelde) maatregelenpakket
	3.2 Wij werken vooruitstrevend aan de uitvoering van de verkeersmaatregelen zoals opgenomen in SPV-3 (Stimuleringsprogramma Verkeersveiligheid)	We voeren minimaal 25 maatregelen uit.	We bereiden verkeersmaatregelen voor en voeren die uit volgens de meerjarenplanning. Daarmee verbeteren we de verkeersveiligheid. Hiervoor gebruiken we de subsidie zoals afgegeven door het Rijk (SPV-3)

Financiën

Bedragen x € 1.000

Wonen (exclusief reserves)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-30.096	-38.635	-40.216	-42.334	-34.236	-30.525
Baten	26.436	33.623	36.456	39.584	31.873	29.049
Resultaat voor bestemmen	-3.660	-5.012	-3.760	-2.750	-2.362	-1.476
Toevoegingen aan reserves	-864	-2.166	-1.514	-2.036	-1.158	0
Onttrekkingen van reserves	601	2.039	1.814	1.593	885	100
Resultaat na bestemmen	-3.923	-5.139	-3.460	-3.193	-2.636	-1.376
Waarvan nieuw beleid			-450	0	0	0

Specificatie nieuw beleid	2026	2027	2028	2029
Verbeteren dienstverlening VTH-taken	-450	0	0	0
Totaal	-450	0	0	0

Werken

De ambitie van West Betuwe

In de gemeente staan ongeveer 5.500 bedrijven waar 27.800 personen werken. Veel bedrijven staan op de 29 bedrijventerreinen binnen onze gemeente. Daarnaast is er een flink aantal agrarische ondernemers in ons buitengebied te vinden. Bedrijvigheid in West Betuwe vinden we vooral in de fruitsector, maakindustrie en logistiek. West Betuwe is daardoor de grootste fruitgemeente in Nederland. De gemeente heeft de ambitie om een aantrekkelijk ondernemersklimaat te ontwikkelen. Daarbij wordt ruimte voor ondernemerschap gecombineerd met verduurzaming en behoud en ontwikkeling van een aangenaam woon- en leefklimaat.

We willen dat iedere inwoner uit West Betuwe gelijke kansen heeft in de samenleving. Ons doel is om de kansen van onze inwoners te vergroten. Dat doen we door het aantal inwoners met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen te verkleinen. We geven uitzicht en we verzachten de armoede. Dat doen we met regelingen voor inwoners met weinig geld. Voor kinderen en jongeren bieden we een pakket aan regelingen, gericht op meedoen en kansengelijkheid. Er is aandacht voor laaggeletterdheid en voor inwoners die digitaal minder vaardig zijn. Want meedoen met de samenleving brengt je zelfvertrouwen, zelfstandigheid en sociale contacten.

Wat willen we bereiken ?

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1. Meer inwoners doen actief mee aan de samenleving	1.1 We ondersteunen inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt	1.1.1 Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt krijgen passende ondersteuning	We begeleiden inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij kunnen participeren, zelfredzamer worden/blijven en zo mogelijk aan het werk kunnen. We verstevigen hierbij de samenwerking tussen Team Sociaal en Werkzaam en monitoren de effectiviteit.
	1.2 We versterken de toegang tot financiële ondersteuning.	1.2.1 Onze meest kwetsbare inwoners ontvangen snel en eenvoudig noodzakelijke financiële ondersteuning.	We onderzoeken hoe we financiële ondersteuning kunnen geven op een snelle en laagdrempelige manier aan de meest kwetsbare inwoners. Dit vertalen we door in onze gemeentelijke systemen en processen.
	1.3 We helpen jongeren op weg naar een schuldenvrije toekomst	1.3 We zien een dalend aantal aanvragen voor jongeren bij budgetcoaching en schuldhulpverlening.	We informeren jongeren over de financiële veranderingen die op hen afkomen.
2. Het ondernemers- en vestigingsklimaat meer weerbaar, toekomstbestendig en duurzaam maken en onze dienstverlening verbeteren.	2.1 We maken een start met de uitvoering aan het toekomstplan voor revitalisering van bedrijventerrein Zeiving Zuid. Dit doen we samen met ondernemers en andere partners, met als doel een toekomstbestendig, duurzaam en aantrekkelijk bedrijventerrein.	2.1.1 We hebben 2 kennissessies op het gebied van duurzaamheid georganiseerd.	We organiseren kennissessies op het gebied van duurzaamheid en stimuleren ondernemers om hun percelen en daken te vergroenen.
		2.1.2. We beschikken over een afgerond mobiliteitsonderzoek.	We starten een mobiliteitsonderzoek om knelpunten in bereikbaarheid en parkeren aan te pakken.

		2.1.3. De reststromen zijn in kaart gebracht.	We ondersteunen ondernemers bij verduurzaming en circulair ondernemen, onder andere door kennisdeling en inzicht in reststromen.
		2.1.4. We hebben het proces voor het behalen van het KVO-B keurmerk gestart	We werken aan het behalen van het KVO-B keurmerk en onderzoeken de mogelijkheden voor cameratoezicht en een toegangspoort.
	2.2 We informeren ondernemers regelmatig over relevante onderwerpen en we werken samen met de ondernemersverenigingen bij relevante actiepunten en thema's.	2.2.1 We hebben tenminste 3 maal een nieuwsbrief uitgebracht.	Vergaren van relevante input uit de organisatie en nieuwsbrieven en formele publicaties.
		2.2.2 We hebben tenminste 2 keer per jaar overleg met de besturen van de ondernemersverenigingen.	We nodigen jaarlijks de besturen van de ondernemersverenigingen uit voor een overleg met de portefeuillehouder EZ.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Werken (exclusief reserves)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-17.702	-19.198	-19.408	-18.980	-37.194	-36.946
Baten	10.875	13.239	12.034	11.505	30.223	29.526
Resultaat voor bestemmen	-6.826	-5.958	-7.374	-7.475	-6.971	-7.420
Toevoegingen aan reserves	-98	-98	-99	-99	-99	-99
Onttrekkingen van reserves	214	322	396	362	215	234
Resultaat na bestemmen	-6.710	-5.734	-7.077	-7.212	-6.855	-7.286
Waarvan nieuw beleid			-525	-25	-25	-25

Specificatie nieuw beleid	2026	2027	2028	2029
Sloop Van Dam van Isseltweg 10 (vm politiebureau)	-500	0	0	0
Impulsbijdrage Bloesemtocht	-25	-25	-25	-25
Totaal	-525	-25	-25	-25

Leven

De ambitie van West Betuwe

De gemeente West Betuwe zet zich in voor een leefbare omgeving en levendige kernen. Daarbij liggen onze cultuur(historie) en tradities ons na aan het hart. We willen dat het leuk en prettig leven is voor al onze inwoners in alle 26 kernen. Dat gaat niet vanzelf. Daarom gebruiken we de kracht van de samenleving en werken we samen met inwoners en maatschappelijke organisaties. Vanuit het participatiebeleid geven we veel ruimte voor inspraak en initiatief van inwoners. Samen werken we aan een West Betuwe waar inwoners de kans krijgen om elkaar te ontmoeten, te recreëren, te ontwikkelen, hun talenten te gebruiken en samen te sporten in een nette en groene omgeving. De ontwikkeling vanuit onderwijs maken we mogelijk door een compleet en zo uitgebreid mogelijk aanbod van onderwijs in de gemeente. Basisscholen en peuterspeelzalen willen we behouden. Ze zijn dichtbij, toegankelijk en bereikbaar. We helpen scholen om te verduurzamen en er is een gezond binnenklimaat door ventilatie. Het is belangrijk dat onze inwoners mobiel blijven, kunnen meedoen in de samenleving en voorzieningen binnen bereik zijn. Het is hierbij ook belangrijk dat de onderlinge kernen goed en veilig verbonden en bereikbaar zijn.

Wat willen we bereiken ?

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1. De leefbaarheid in de kernen verbetert door concrete maatregelen. Die ontwikkelen we samen met de inwoner.	1.1 De samenwerking met inwoners-(groepen) uit de kernen is versterkt. Daarvoor zijn fysieke en digitale instrumenten en processen ingevoerd die we samen ontwikkelden.	1.1.1 In de testfase ontwikkelen we het digitale communicatie- en participatieplatform. Dat doen we samen met de kernen Beesd en Heukelum. Zij gebruiken het platform als eerste. In 2026 gebruiken 5 andere kernen het digitale communicatie- en participatieplatform.	We gebruiken de ervaringen van de eerste twee kernen. Daarmee kunnen we het communicatie- en participatieplatform versneld en gefaseerd uitrollen in andere kernen. Samen met de inwonersgroepen in Beesd en Heukelum werken we het fysieke deel van het hybride platform verder uit. We leiden onze collega's op zodat zij meer en beter kunnen communiceren en participeren met inwoners-(groepen), onder andere via het digitale participatieplatform.
		1.1.2 In minimaal 6 kernen is het vernieuwde kernagendaproces getest in gezamenlijkheid met inwoners(groepen).	We gebruiken de ervaringen van de zes kernen. Daarmee kunnen we het vernieuwde proces continu verbeteren en waar dat kan verder uitrollen. We maken samenwerkingsafspraken met inwonersgroepen over het vernieuwde kernagendaproces.
	1.2 Sportaccommodaties worden breed en effectief ingezet dankzij duidelijke afspraken met verenigingen	1.2.1 We weten bij minstens 3 sportaccommodaties hoe we ze breder in kunnen zetten.	We doen een onderzoek dat de basis vormt voor een stappenplan. Samen met de verenigingen kunnen we daarmee duidelijk maken hoe we hen in staat kunnen stellen om hun accommodaties breder in te zetten. Dit stappenplan voeren we daarna uit bij minstens 3 verschillende buitensportaccommodaties.

2 Meer inwoners hebben een goede basis. Daardoor kunnen ze meedoen, zich ontwikkelen en een zinvolle bijdrage leveren aan de samenleving	2.1 Jongeren groeien gezond, veilig en kansrijk op dankzij een goede basis	2.1.1 In het onderzoek naar inactieve jongeren in Geldermalsen leverden jongeren input. We realiseren minimaal één actie die daaruit voortkomt.	We gaan aan de slag met de resultaten van het leeflabonderzoek naar inactieve jongeren. Dat doen we samen met onze maatschappelijke partners.
		2.1.2 Op basis van de uitkomsten van de monitor en duidingscessies met lokale partners, selecteren we minimaal twee interventies. Die moeten bijdragen aan kansrijk opgroeien van jongeren.	We voeren het lokale uitvoeringsplan voor Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) uit.
	2.2 Gemeente West Betuwe is een inclusieve samenleving waarin ruimte is voor diversiteit en gelijkheid	2.2.1 Er is een herijkte inclusieagenda	We evalueren de resultaten van de bestaande inclusieagenda. Op basis daarvan herijken we de inclusieagenda. Daarnaast verbreden we de inclusieagenda op basis van maatschappelijke ontwikkelingen. In dit proces is er aandacht voor inclusie, zowel buiten als binnen de gemeentelijke organisatie.
		2.2.2 Samen met het Platform Toegankelijk West Betuwe stellen we een samenwerkingsovereenkomst op.	Met Platform Toegankelijk West Betuwe maken we procesafspraken. Daarmee komen we tot een goede samenwerking.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Leven (exclusief reserves)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-51.262	-42.809	-41.373	-42.456	-41.885	-40.620
Baten	22.748	6.350	4.687	6.824	4.367	4.369
Resultaat voor bestemmen	-28.514	-36.459	-36.687	-35.632	-37.518	-36.251
Toevoegingen aan reserves	-21.826	-8.554	-8.179	-8.502	-7.019	-7.908
Onttrekkingen van reserves	10.469	14.618	10.256	8.730	8.616	7.522
Resultaat na bestemmen	-39.871	-30.396	-34.610	-35.405	-35.921	-36.637
Waarvan nieuw beleid			-933	-527	-893	-415

Specificatie nieuw beleid	2026	2027	2028	2029
Mobiliteitsmaatregelen 2026	-50	0	0	0
Fietsknelpunt Zeiving N848/Zuiderlingedijk	0	0	-500	-18
Wegenbeheerplan 2026-2030	0	0	-75	-100
Vervangen glazen panelen spoorbrug	-334	0	0	0
Bijdrage iLab	-17	-17	0	0
Onderhoudssubsidies molens (groot onderhoud)	0	-165	0	0
Onderhoudssubsidies molens (regulier onderhoud)	-55	-55	-55	-55
Digitaal platform Bloei!	-10	-165	-138	-118
Dienstverlening/kerngericht werken	-50	0	0	0
Programma Wonen, zorg en leven	-189	0	0	0
Visie 2025-2028 Van zorg naar preventie	-125	-125	-125	-125
Visie sociaal domein (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving)	-173	-123	-123	0
Visie sociaal domein t.l.v. BR Herstelplan Sociaal Domein	173	123	123	0
Totaal	-933	-527	-893	-415

Omzien

De ambitie van West Betuwe

Gezondheid is voor iedereen heel belangrijk. Ons uitgangspunt is dat er voor iedereen passende, toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning moet zijn: jong of oud, nu en in de toekomst. Dit is steeds minder logisch door de toenemende vergrijzing en de krappe personele bezetting in de zorg. In West Betuwe bereiden we ons voor op de maatschappelijke opgaven die daardoor op ons pad komen.

We zetten actief in op gezondheidsbevordering en preventie voor alle generaties. Een sterke, leefbare samenleving heeft een positief effect op de gezondheid. We werken aan een stevige basisinfrastructuur die is gericht op gezondheidsbevordering. De GGD, Team Sociaal, informele organisaties en zorg- en welzijnsinstellingen vormen hierbij de basis. We werken door aan preventieve aanpakken. Denk daarbij aan een gezonde kansrijke start van kinderen tijdens de eerste 1000 dagen na de geboorte en jongeren op gezond gewicht. Om de hulpverlening te verbeteren en om wachtlijsten te voorkomen en terug te dringen werken we nauw samen met onze regionale partners op het gebied van jeugdzorg. We bouwen verder aan een sterke lokale toegang.

We spelen in op ontwikkelingen in zorg en ondersteuning. We gaan concreet aan de slag met mogelijkheden om inwoners langer zelfstandig te laten wonen. Dat doen we door de woonzorgvisie uit te werken in een uitvoeringsprogramma wonen, zorg en leven. Samen met de regiogemeenten zetten we in op de beweging om beschermd wonen en maatschappelijke opvang te veranderen.

Samen met het Rijk werken we aan de opvang, begeleiding en huisvesting van nieuwkomers. We organiseren dit lokaal, samen met onze partners in de sociale basisinfrastructuur.

Wat willen we bereiken ?

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1. Meer kansengelijkheid in het bereiken van een goede gezondheid.	1.1 Doorontwikkeling lokale toegang naar Stevig Lokaal Team.	1.1.1 De Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) is ingevoerd.	We beschrijven processen voor en afspraken over AVE . Keuzes zijn gemaakt over de inrichting. Medewerkers van Team sociaal worden getraind in casus- en proces-regie.
		1.1.2 We hebben inzicht in de mogelijke scenario's om de lokale toegang in te richten.	We doen mee met het regionale onderzoek naar de vormen van de lokale toegang.
	1.2 We stimuleren dat inwoners (jong en oud) gezond leven.	1.2.1 We stelden een aanvullend regioplan op dat gericht is op gezondheidsbevordering. Ook is het gericht op de zorg ontlasten binnen de richtlijnen van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).	We schrijven in samenwerking met de zes regiogemeenten Rivierenland dit aanvullend regioplan Rivierenland AZWA. We dragen hierbij zorg voor aansluiting op lopend beleid en programma's binnen gemeente West Betuwe (Samen sterk en in Beweging; Wonen, zorg en leven).
		1.2.2 We selecteren en implementeren een interventie. Die moet vaperen bij jongeren voorkomen of laten stoppen. Dit doen we vanuit het Preventie- en Handhavingsplan middelengebruik.	We verkennen bestaande interventies en kiezen een passende aanpak voor onze doelgroep. We maken afspraken over de uitvoering met lokale partners zoals scholen, jongerenwerk en GGD .

2. Meer inwoners doen actief mee aan de samenleving	2.1 We willen informele zorgverleners beter ondersteunen en waarderen	2.1.1 Geactualiseerd mantelzorgbeleid met specifieke aandacht voor waardering en ondersteuning van mantelzorgers.	We vertalen de resultaten van de evaluatie mantelzorgbeleid uit 2025 naar passend beleid om mantelzorgers te ondersteunen en waarderen.
		2.1.2. Eenduidige vorm van waardering van vrijwilligers door verenigingen en gemeente.	We ontwikkelen eenduidig beleid om vrijwilligers te waarderen en vast te houden.
		2.1.3. Advies over het opstarten van een kernoverstijgende vrijwilligerspool.	We verkennen de wens en mogelijkheid om een kernoverstijgende vrijwilligerspool op te richten. Dit doen we met Welzijn West Betuwe.
	2.2 We voeren de wettelijke taak voor de opvang van nieuwkomers uit	2.2.1. De taakstelling huisvesting statushouders is ingevuld.	In samenwerking met Welzijn West Betuwe en andere partners wordt voor statushouders een basis aangeboden. Daarmee kunnen ze zo snel mogelijk inburgeren in de maatschappij. We volgen de wijzigingen in de huisvestingswet en bepalen de impact op lokaal beleid en uitvoering.
		2.2.2 We voldoen aan de opgave opvang ontheemden Oekraïne.	We zetten de bestaande opvang van ontheemden Oekraïne voort volgens de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB). Ook maken we beleid voor de periode na 2027 (einde RTB).

		2.2.3. We volgen de ontwikkelingen rondom intrekking van de spreidingswet.	De gemeente stelt zich afwachting op als het gaat om de ontwikkelingen rondom de Spreidingswet. Zij zet geen onomkeerbare stappen. Een volgende stap bepalen we op basis van wetgeving en een mogelijk nieuw verdeelbesluit 2026.
3. Meer inwoners wonen langer passend thuis	3.1 We maken inwoners bewust van de mogelijkheden om op tijd verantwoordelijkheid te nemen voor hun toekomstige woonsituatie	3.1.1 De informatie over mogelijkheden voor doorstroming, flexibele woonvormen en woningaanpassingen is zichtbaar, vindbaar en toegankelijk voor inwoners. Inwoners kunnen de informatie vinden en kunnen hier zelfstandig mee aan de slag.	Mogelijkheden voor flexibele woonvormen, doorstroming en woningaanpassingen brengen we begrijpelijk en toegankelijk in beeld voor inwoners. We onderzoeken de mogelijkheden om doorstroming te stimuleren.
		3.1.2. We benaderen inwoners actief over de mogelijkheden voor doorstroming, flexibele woonvormen en woningaanpassingen.	We ontwikkelen een actieve bewustwordingscampagne. De focus ligt op ouderen en jongeren en gaat over de eigen verantwoordelijkheid om te vooruit te kijken naar een passende toekomstige woonsituatie.
	3.2 Er is in minimaal 2 kernen voortgang in de ontwikkeling van een zorgzame buurt. Daardoor kunnen de inwoners daarvan langer zelfstandig blijven wonen.	3.2.1 Binnen de kernen is er een actief netwerk van inwoners en (in)formele organisaties. Dit is gericht op het inrichten van een woonomgeving waarin inwoners passend worden ondersteund om zelfstandig te wonen.	We maken het mogelijk dat de zorgzame buurten worden ontwikkeld. We doen mee in het ontwikkelproces van Zorgzaam Haften, samen met lokale partners. We verkennen de mogelijkheden om in Ophemert een zelfde beweging op gang te brengen.

	3.3 Terugdringen van dak- en thuisloosheid	3.3.1 Er is een regionaal en lokaal uitvoeringsplan dak- en thuisloosheid	Via regionale werkgroepen brengen we in beeld hoe we invulling geven aan (financiële) bestaanszekerheid, preventie, Wonen eerst en versterking uitvoering voor dak- en thuislozen. We vertalen het regionale actieplan naar een lokaal uitvoeringsplan.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Omzien (exclusief reserves)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-39.803	-39.056	-39.267	-39.043	-37.433	-37.552
Baten	1.408	563	464	679	1.211	1.219
Resultaat voor bestemmen	-38.395	-38.494	-38.803	-38.364	-36.223	-36.333
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen van reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemmen	-38.395	-38.494	-38.803	-38.364	-36.223	-36.333
Waarvan nieuw beleid			0	0	0	0

Algemene dekkingsmiddelen

Financiën

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen (exclusief reserves)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-2.227	-5.383	-6.709	-4.822	-5.101	-4.990
Baten	110.274	116.785	117.960	117.617	116.210	116.288
Resultaat voor bestemmen	108.047	111.402	111.251	112.796	111.109	111.299
Toevoegingen aan reserves	-2.672	-5.793	-419	-579	-1.047	-6
Onttrekkingen van reserves	18.322	6.103	5.201	2.310	1.310	25
Resultaat na bestemmen	123.697	111.711	116.034	114.527	111.372	111.318
Waarvan nieuw beleid			2.250	753	525	42

Specificatie nieuw beleid	2026	2027	2028	2029
Stelpost LPO (rentelasten nieuw beleid)	0	0	0	17
Algemene reserve (dekking incidenteel nieuw beleid)	2.250	753	525	25
Totaal	2.250	753	525	42

Overhead

Financiën

Bedragen x € 1.000

Overhead (exclusief reserves)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-19.126	-20.611	-19.857	-19.572	-18.717	-18.795
Baten	201	37	28	22	22	22
Resultaat voor bestemmen	-18.926	-20.573	-19.829	-19.551	-18.696	-18.773
Toevoegingen aan reserves	-1.408	-1.463	-497	-497	-497	-497
Onttrekkingen van reserves	2.090	2.038	1.063	710	703	703
Resultaat na bestemmen	-18.244	-19.999	-19.263	-19.337	-18.489	-18.567
Waarvan nieuw beleid			-587	-663	-117	-117

Specificatie nieuw beleid	2026	2027	2028	2029
BR Egalisatie lasten ICT (Digitaal platform Bloei!)	10	0	0	0
Dienstverlening/kerngericht werken	-480	-546	0	0
Meedenkfunctionaris/klachtencoördinator	-117	-117	-117	-117
Totaal	-587	-663	-117	-117

Vennootschapsbelasting

Financiën

Bedragen x € 1.000

Vennootschapsbelasting (exclusief reserves)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	25	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemmen	25	0	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen van reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemmen	25	0	0	0	0	0
Waarvan nieuw beleid			0	0	0	0

Onvoorzien

Financiën

Bedragen x € 1.000

Onvoorzien (exclusief reserves)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	0	-100	-100	-100	-100	-100
Baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemmen	0	-100	-100	-100	-100	-100
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen van reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemmen	0	-100	-100	-100	-100	-100
Waarvan nieuw beleid			0	0	0	0

Paragrafen

Lokale heffingen

Algemeen

De gemeentelijke belastingen bedragen landelijk circa 17 procent van de totale inkomsten. De mogelijkheden voor gemeenten om belastingen te heffen, zijn wettelijk geregeld. Ze mogen alleen belastingen heffen die in de wet worden genoemd. Er geldt geen verplichting om belastingen te heffen. De gemeente bepaalt zelf of een lokale belasting wel of niet binnen de gemeente wordt ingevoerd.

In deze paragraaf gaan wij in op de lokale heffingen en onze voornemens voor 2026 op dit gebied.

De effecten van Financieel Fit en de integrale beoordeling van het nieuw beleid 2026 zijn verwerkt in deze paragraaf.

Samenvattend overzicht

Geraamde opbrengsten (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2024	Begroting 2025 *	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onroerende zaakbelastingen	16.344	16.922	17.770	18.089	18.057	18.226
Rioolheffingen	9.761	10.847	12.081	12.886	13.113	13.366
Parkeergelden	145	140	176	176	176	176
Naheffingsaanslagen parkeergelden	0	12	12	12	12	32
Parkeervergunningen	12	10	10	10	10	10
Invalideparkeerkaarten	27	21	21	21	21	21
Precariobelasting (standplaatsen (mini)markten, kermessen en reclamebakken)	64	70	70	70	70	70
Reclamebelasting	54	43	43	43	43	43
Toeristenbelasting	386	543	543	657	657	657
Leges omgevingsvergunningen	1.418	2.272	2.272	2.272	2.272	2.272
Leges burgerlijke stand	114	116	120	125	130	130
Leges reisdocumenten	748	612	705	724	724	724
Leges rijbewijzen	263	291	357	399	406	406
Overige legesopbrengsten	1.034	789	684	684	684	684
Liggelden	0	4	4	4	4	4
Lijkbezorgingsrechten	842	825	818	812	806	800
Marktgelden (algemene markt kern Geldermalsen)	43	41	41	41	41	41
Totaal (inclusief oninbaar / exclusief kwijtscheldingen)	31.255	33.557	35.692	37.026	37.328	37.643

* inclusief begrotingswijzigingen

Beleidskader

Belastingen en rechten

Lokale heffingen bestaan uit belastingen en rechten (retributies). Volgens de Gemeentewet worden aangemerkt als gemeentelijke belastingen.

Wat belastingen herkenbaar maakt, is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. De burger betaalt geld aan de algemene middelen van de gemeente. Daaruit betaalt zij een gedeelte van de uitgaven.

Wat rechten herkenbaar maakt is dat er wel een directe relatie is tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Het gaat om een specifieke dienst die de gemeente verleent.

Er zijn drie typen gemeentelijke belastingen met eigen spelregels: algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en rechten.

Algemene belastingen

De inkomsten uit de algemene belastingen gaan naar de algemene middelen van de gemeente. De inkomsten zijn niet geormerkt en kunnen vrij worden ingezet voor alle taken en voorzieningen. De gemeenteraad bepaalt waar de gemeente de algemene middelen voor gebruikt. Dit zijn algemene belastingen:

- onroerendezaakbelasting (OZB),
- toeristenbelasting,
- precariobelasting op kabels en leidingen,
- precariobelasting op standplaatsen,
- parkeerbelasting,
- reclamebelasting.

De algemene belastingen hebben een onbeperkte tariefstelling.

Bestemmingsbelastingen

De inkomsten uit de bestemmingsbelastingen zijn bedoeld voor specifieke taken of voorzieningen met een algemeen belang. Dit zijn bestemmingsbelastingen:

- rioolheffing,
- afvalstoffenheffing.

De opbrengsten van bestemmingsbelastingen mogen nooit hoger zijn dan de kosten van de taak of voorziening waar het om gaat. In de begroting mogen ze niet meer dan 100 procent kostendekkend zijn. In West Betuwe proberen we een 100 procent kostendekking te behalen bij de rioolheffing.

Rechten

Bij de heffing van rechten is er een aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. De volgende belastingen zijn rechten:

- leges,
- liggeld,
- lijkbezorgingsrechten,
- marktgelden,
- staangeld voor woonwagens.

De opbrengsten van rechten mogen nooit hoger zijn dan de kosten van de taak of voorziening waar het om gaat. Ze mogen ook niet meer dan kostendekkend zijn.

Toepassing indexering (inflatiecorrectie)

De gemeente West Betuwe wil de toename van de lastendruk voor de burgers beperken in 2026. In de begroting 2026 zijn de belastingopbrengsten trendmatig verhoogd met een inflatiepercentage van 4,61%.

Berekening 2026 o.b.v. de huidige systematiek

Op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025 berekenen we het (voorlopige) inflatiepercentage 2026 zo:

Berekening indexering 2026	Wegings	Act.	Act.	Act.	Voorlopig Totaal	
<i>Stand: Voorjaarsnota Rijk 2025</i>	factor	2023	2024	2025	2026	2026
Ontwikkeling van de loonkosten (loonvoet sector Overheid)	70%	5,90%	5,20%	6,00%	2,00%	
Ontwikkeling van de materiële kosten (prijs overheidsconsumptie)	30%	5,80%	7,70%	2,90%	2,10%	
Gemiddeld		5,87%	5,95%	5,07%	2,03%	18,92%
Reeds doorberekend		5,22%	5,35%	3,74%	0,00%	14,31%
Totaal		0,65%	0,60%	1,33%	2,03%	4,61%

Het totale percentage van 4,61% is bepaald op basis van de bestaande systematiek van enkelvoudige indexering (optellen van de jaarlijkse percentages).

Op basis van dit percentage verhogen we de belastingen en heffingen in de begroting 2026. Indexering op indexering zou een percentage van 5,25% opleveren voor 2026.

Afronding legestarieven

Bij de berekening van de legestarieven worden deze vanaf 2023 rekenkundig afgerond zodat de tarieven praktisch werkbaar zijn. Uitzondering zijn de tarieven die door het rijk worden vastgesteld. De afronding is op 5 eurocent bij bedragen onder de 100 euro, op 50 eurocent bij bedragen boven de 100 euro en op gehele euro's boven de 200 euro.

Kwijtscheldingsbeleid

In artikel 255 van de Gemeentewet is de mogelijkheid geregeld om lokale heffingen kwijt te schelden. Hoofdregel is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de rijksoverheid volgen, zoals dat in de Uitvoeringsregeling is geregeld. Een uitzondering is dat gemeenten mogen uitgaan van 100 procent van de bijstandsnorm als zij het kwijtscheldingsverzoek berekenen. Het Rijk gebruikt 90 procent.

De gemeenschappelijke regeling Belasting Samenwerking Rivierenland (BSR) behandelt kwijtscheldingsverzoeken. We verlenen kwijtschelding voor OZB en rioolheffing op grond van de belastingverordeningen. Voor de overige belastingen en rechten verlenen we geen kwijtschelding.

Gemeentelijke belastingen

De gemeente West Betuwe heft de volgende belastingen:

- onroerendezaakbelasting (OZB) *
- rioolheffing *
- parkeerbelasting
- precariobelasting op standplaatsen
- reclamebelasting *
- toeristenbelasting

De heffingen met een * verzorgt BSR. BSR voert ook de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) uit.

Het gemeentelijk samenwerkingsverband Afvalverwijdering Rivierenland (Avri) haalt huishoudelijke afvalstoffen op in gemeente West Betuwe. De belangrijkste taken van Avri zijn: huishoudelijk afval en grondstoffen inzamelen en verwerken, openbare ruimte beheren en handhaven. Het algemeen bestuur van de Avri stelt ieder jaar de tarieven afvalstoffenheffing vast.

Vergelijking tarieven met regiogemeenten

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) stelt ieder jaar de Atlas van de lokale lasten op. Een onderdeel van deze publicatie geeft inzicht in de woonlasten lokale belastingen per gemeente. Hierdoor kunnen we gemeente West Betuwe vergelijken met andere gemeenten. De gemeente met rangnummer 1 heeft gemiddeld de laagste aanslag van het land, terwijl rangnummer 342 (2025: 342) gemiddeld de hoogste aanslag heeft.

Vergelijking tarieven met regiogemeenten						
Gemeente	Eenpersoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden		Rangnummer meerpersoons huishouden	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Buren	1.210	1.287	1.232	1.309	340	322
Culemborg	1.066	1.148	1.090	1.172	270	278
Houten	808	810	1.023	1.026	214	167
Maasdriel	1.003	1.076	1.031	1.111	227	250
Neder-Betuwe	1.077	1.107	1.096	1.127	272	260
Tiel	942	993	1.021	1.073	209	216
Vijfheerenlanden	956		1.046	1.073	243	217
West Betuwe	1.277	1.384	1.289	1.402	327	333
West Maas en Waal	963	1.050	974	1.069	162	211
Zaltbommel	1.096	1.164	1.121	1.189	283	287
Landelijk gemiddelde	911	964	994	1.053		

Bron: COELO-Atlas van de lokale lasten 2024 en 2025

OZB

De grondslag voor de heffing van onroerendezaakbelasting (OZB) is een percentage van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde voor het belastingjaar 2026 is gelijk aan de waarde op waardepeildatum 1 januari 2025.

Bij de samenstelling van deze paragraaf is de herwaardering naar waardepeildatum 1 januari 2025 nog in volle gang. Uit de voorlopige cijfers van BSR ontvangen op 19 september volgt de verwachting dat de gemiddelde waarde van woningen in de gemeente West Betuwe stijgt met 11,2 procent. Voor de niet-woningen verwacht BSR, op basis van de voorlopige cijfers dat de gemiddelde waarde stijgt met 2,0 procent. De definitieve cijfers worden begin december 2025 verwacht.

Bij de OZB gaan we ervan uit dat de opbrengsten door eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen dezelfde verhouding laten zien als vorig jaar. In december 2025 bieden we de OZB-verordening met de definitieve tarieven aan de raad aan ter besluitvorming.

In de opbrengstramingen is rekening gehouden met een indexering van 4,61 procent voor 2026.

Rioolheffing

Binnen de gemeente West Betuwe geldt het aantal kubieke meters water dat is afgevoerd vanuit het perceel als standaard voor de heffing. De aanslag wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel. In de verordening is een vrijstelling opgenomen voor garages en volkstuinen.

Voor de planperiode van het Water- en rioleringsbeleidsplan 2024 - 2028 (WRP) is bekeken welke investeringen nodig zijn voor afvalwaterinzameling, afvalwatertransport en afvoer van overtollig regen- en grondwater. In het WRP zijn alle financiële en personele aspecten verwerkt rondom de verbrede rioleringszorg, inclusief grondwater.

De gemeenteraad van West Betuwe stelde het WRP West Betuwe 2024–2028 vast op 23 april 2024. Het basistarief voor de rioolheffing (tot 500 m³ waterverbruik) is voor 2026 berekend op 542 euro per jaar per huishouden. Dit is inclusief een verhoging van 51 euro. Die wordt veroorzaakt door de jaarlijkse tariefstijging van 5,6 procent uit het WRP 2024 - 2028 (27 euro) en de indexering met 4,61 procent voor 2026 (24 euro).

De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn en de gemeente West Betuwe probeert vanaf het begin die maximale kostendekkendheid ook te behalen.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking rioolheffing

Directe lasten (inclusief rente)	€	8.842	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	-	-/-
Netto lasten	€	8.842	

Toe te rekenen lasten:

Overhead	€	1.032
Rente inzet reserves en voorzieningen	€	294
BTW	€	1.980

Totale lasten	€	12.148	100%

Opbrengst heffingen	€	12.148

Dekking

100%

Parkeerbelasting

In bepaalde gebieden van West Betuwe is het verplicht om parkeerbelasting te betalen. Deze belasting gebruikt de gemeente om de kosten van de parkeervoorzieningen te bestrijden en het parkeren te reguleren.

Parkeergelden (betaling via parkeerautomaat)

Het tarief voor 2026 is 0,75 euro per uur.

Kosten naheffingsaanslag

Als niet of niet voldoende wordt betaald bij parkeerapparatuur, volgt bij controle een naheffingsaanslag parkeerbelasting. Deze bestaat uit het tarief voor één uur verhoogd met kosten. Voor 2025 waren deze kosten € 78,80. De minister van BZK stelt jaarlijks het maximumbedrag vast dat de gemeente mag doorberekenen. Voor 2026 is dit bedrag vastgesteld op € 82,00. Dat betekent niet dat gemeenten automatisch het bedrag dat zij in rekening brengen verhogen tot het (nieuwe) maximumbedrag. Per gemeente zijn de kosten die zijn verbonden aan het opleggen en innen van een naheffingsaanslag parkeerbelasting namelijk verschillend. Advies is om het maximale tarief van € 82,00 in rekening te brengen.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking naheffingsaanslag

Directe lasten (inclusief rente)	€	27	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	-	-/-
Netto lasten	€	27	

Toe te rekenen lasten:

Overhead	€	9	
Rente inzet reserves en voorzieningen	€	0	
BTW	€	1	
Totale lasten	€	37	100%

Opbrengst heffingen	€	12

Dekking

33%

Precariobelasting

Precario op standplaatsen

Standplaatsen worden ingenomen door ondernemers met bijvoorbeeld een kraam of een verkoopwagen. Dit op plaatsen waar geen markt is volgens de marktgeldverordening. Voor standplaatsen kunnen verschillende heffingen naast elkaar worden geheven: een precariobelasting voor het gebruiken van gemeentegrond en leges voor de afgifte van een standplaatsvergunning, al dan niet naar tijdsduur. West Betuwe heft beide.

Precariobelasting is een algemene belasting met een onbeperkte tariefstelling.

Voor 2026 verhogen we de tarieven van de standplaatsen per jaar met het indexeringspercentage van 4,61%. De tarieven voor de seizoensgebonden verkoop verhogen we eens in de vijf jaar vanaf het belastingjaar 2024. Dat doen we via de opgetelde manier met de inflatiecorrectiepercentages van de afgelopen vijf jaren. Hier is voor gekozen omdat de verhoging maar klein is bij jaarlijkse verhoging met het inflatiepercentage en de afronding van de tarieven.

Reclamebelasting

Binnen West Betuwe wordt alleen in de kern Geldermalsen reclamebelasting geheven. Deze reclamebelasting werd in 2017 ingevoerd, op verzoek van de ondernemers. Afgesproken is dat de opbrengsten via een aparte subsidieverordening in een ondernemersfonds worden gestort, na aftrek van de perceptiekosten. Vanuit dit fonds worden collectieve evenementen, promotie-activiteiten en feestverlichting gefinancierd. Ook activiteiten om het centrumgebied te versterken en het vestigingsklimaat verbeteren betalen zij uit dit fonds. Net als in 2025 is het tarief in 2026 minimaal 350 euro en maximaal 1.000 euro per vestiging.

Toeristenbelasting

Eigenaren van campings, hotels, pensions enzovoort moeten toeristenbelasting betalen. Zij rekenen die door aan degenen die bij hen verblijven. Dit zijn nooit inwoners van de gemeente. West Betuwe heft toeristenbelasting voor een verblijf met overnachting.

Tijdens de begrotingsbehandeling 2020 nam de raad een motie aan over toeristenbelasting. De motie riep het college op om in 2020 te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de tarieven toeristenbelasting per 2021 te differentiëren. Daarnaast vroeg de motie om een categoriaal beeld van het aanbod van recreatieve en toerisme voorzieningen binnen de gemeente West Betuwe met de daarbij behorende gebruiksaantallen. Door COVID-19 bleef het tarief van 2019 gelijk in de jaren 2021 en 2022.

Vanaf 2023 gebruiken we het tarief van 1,50 per persoon per nacht, zoals dat destijds door de raad werd vastgesteld. Dit tarief blijft gelijk in de periode 2023 tot en met 2026.

Gemeentelijke rechten

De gemeente West Betuwe heft de volgende rechten:

- Leges
- Liggeld
- Lijkbezorgingsrechten
- Marktgelden
- Staangelden woonwagens

Leges

Leges zijn de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening. Het uitgangspunt is dat deze tarieven kostendekkend zijn. Bij de begroting 2019 is gecontroleerd of die niet tot een kostendekking van meer dan 100 procent leidt. Dit voor de harmonisatie ervan. Bij de Legesverordening hoort een Tarieventabel die bestaat uit 3 hoofdstukken. Hoofdstuk 1 gaat over de algemene dienstverlening zoals de Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen etc. Hoofdstuk 2 gaat over de omgevingsvergunningen, terwijl hoofdstuk 3 bestaat uit vergunningen die vallen onder de werking van de Europese Dienstenrichtlijn. Denk daarbij aan horecavergunningen, evenementen en markten, etc.

De totale kostendekkendheid van de Legesverordening is ongeveer 75 procent.

Overzicht van de kostendekkendheid van de Legesverordening en de daarbij behorende titels:

Bedragen x € 1.000

Kostendekking leges		Titel 1	Titel 2	Titel 3	Totaal
Directe lasten (inclusief rente)	€	1.212 €	2.731 €	55 €	3.998
Directe baten (exclusief heffingen)	€	- €	- €	- €	-
Netto lasten	€	966 €	2.731 €	55 €	3.998
<u>Toe te rekenen lasten:</u>					
Overhead (inclusief rente)	€	568 €	385 €	45 €	998
BTW	€	4 €	476 €	- €	480
Totale lasten	€	1.784 €	3.592 €	100 €	5.476
Opbrengst heffingen	€	1.584 €	2.530 €	16 €	4.130
Dekking		89%	70%	16%	75%

Toelichting:

De tarieventabel bij de legesverordening zorgt niet voor een totale kostendekking. Voor een deel komt dit door wettelijk vastgestelde tarieven of gemaximeerde tarieven. In enkele gevallen is bewust gekozen voor gematigde tarieven, bijvoorbeeld voor het organiseren van evenementen.

Belangrijke ontwikkelingen

Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet trad op 1 januari 2024 in werking. De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) ging in op 1 januari 2024 voor nieuwe bouwwerken in gevolgklasse 1. Dat is de laagste risicoklasse en daar vallen bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden onder. Eind 2023 is besloten om de Wkb voor verbouw niet in te laten gaan op 1 januari 2024. In 2024 was eerst een toets nodig om te bepalen wat een goede datum is voor verbouw. Verbouw zal in ieder geval niet op 1 januari 2026 onder de Wkb komen.

Op basis van deze wetgeving onderging de legesheffing op dit punt een forse aanpassing voor 2024. Voor 2026 worden de tarieven voor Hoofdstuk 2 aangepast op basis van de uitgevoerde werkzaamheden voor de binnengekomen aanvragen en uitgegeven vergunningen in 2025.

Liggeld

Voor het hebben van een ligplaats heft gemeente West Betuwe liggeld van de houders van een ligplaatsvergunning. In de praktijk betekent dit een heffing voor woonschepen. Eigenaren van woonschepen betalen geen onroerendezaakbelasting, omdat schepen roerende zaken zijn. Het liggeld is daarvoor een alternatief.

Het liggeld mag niet meer dan kostendekkend zijn.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking liggelden

Directe lasten (inclusief rente)	€	5	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	-	-/-
Netto lasten	€	5	

Toe te rekenen lasten:

Overhead	€	-	
Rente inzet reserves en voorzieningen			
BTW	€	1	
Totale lasten	€	6	100%

Opbrengst heffingen	€	4

Dekking		71%

De tarieven voor 2026 verhogen we met het indexeringspercentage.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor de dienstverlening zoals begraven en voor voorzieningengebruik op gemeentelijke begraafplaatsen. De lijkbezorgingsrechten mogen niet meer dan kostendekkend zijn.

Met het vaststellen van de Beleids- en beheerprogramma begraafplaatsen 2025-2029 zorgen we voor verzorgde en goed onderhouden begraafplaatsen, een goede begraafplaatsadministratie en voldoende capaciteit voor begraven en asbestemmingen tot 2050, tegen een betaalbaar tarief. Er is besloten om de tarieven te verhogen met het inflatiecorrectiepercentage 2026 van 4,61%.

Sinds 2012 kon het onderhoud ook jaarlijks worden betaald in Geldermalsen. Wie daarvoor koos, krijgt van West Betuwe jaarlijks een aanslag voor het onderhoud, tot het einde van de afgesproken termijn.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking lijkbezorgingsrechten

Directe lasten (inclusief rente)	€	2.465	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	1.024	-/-
Netto lasten	€	1.440	

Toe te rekenen lasten:

Overhead	€	611	
Rente inzet reserves en voorzieningen	€	8	
BTW	€	79	
Totale lasten	€	2.137	100%
Opbrengst heffingen	€	818	

Dekking

38%

Toelichting:

De lijkbezorgingsrechten leiden niet tot een totale kostendekking. Een bedrag van 1.319.000 euro komt ten laste van de algemene middelen. Dat deze taak niet kostendekkend is komt enerzijds door de in het verleden genomen besluiten uit de voorgaande gemeenten en anderzijds door de besluitvorming bij de vaststelling van het beheerplan Begraafplaatsen op 25 juni 2019.

Marktgeld

West Betuwe heft marktgeld voor het innemen van een standplaats op de markt. Ook de geraamde opbrengsten van marktgelden mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking marktgelden

Directe lasten (inclusief rente)	€	100	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	39	-/-
Netto lasten	€	61	

Toe te rekenen lasten:

Overhead	€	30	
Rente inzet reserves en voorzieningen	€	-	
BTW	€	13	
Totale lasten	€	104	100%
Opbrengst heffingen	€	41	

Dekking

39%

Staangelden woonwagens

Gemeente West Betuwe heft staangeld voor het hebben van een standplaats voor een woonwagen en voor de diensten en voorzieningengebruik die verband houden met de standplaats.

Er wordt alleen staangeld geheven als er geen privaatrechtelijke huurovereenkomst is afgesloten. De verordening voor woonwagenrechten is dus een vangnet voor de gevallen waarin geen huurovereenkomst is gesloten.

De tarieven worden voor 2026 verhoogd met het indexeringspercentage van 4,61%.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doel

In de paragraaf over weerstandsvermogen en risicobeheersing geven we aan in hoeverre de gemeente West Betuwe financiële risico's kan opvangen binnen de eigen middelen. Ook staat hierin beschreven hoe de gemeente risicomanagement inzet om risico's te beheersen en terug te dringen.

Beleidskaders

De nota Risicomanagement is het beleidskader op het gebied van weerstandsvermogen en risicobeheersing. De gemeenteraad stelde deze nota op 24 november 2020 vast. In de nota beschrijven we hoe we risico's kunnen identificeren en beheersen en welke middelen we rekenen tot de weerstandscapaciteit. In de nota geven we ook aan hoe we omgaan met incidentele en structurele risico's en hoe we het risicomanagementproces inrichten. In 2026 actualiseren we de nota Risicomanagement.

Samenvatting

De gemeente West Betuwe vindt het wenselijk om de risico's die invloed hebben op de bedrijfsvoering of op de financiële positie, beheersbaar te maken. Inzicht in de risico's zorgt ervoor dat de organisatie besluiten kan nemen op verantwoorde manier, zodat de huidige risico's en de risico's door toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

Om inzicht te kunnen krijgen in de risico's van de gemeente, voerden we een risico-actualisatie uit. Op basis daarvan berekenden we het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 28.387.000}}{\text{€ 22.326.000}} = 1,27$$

De ratio van de gemeente West Betuwe valt in klasse C. Dit duidt op een voldoende weerstandsvermogen. De verbetering van het weerstandsvermogen komt vooral door lagere risico's in de grondexploitatie.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In het Besluit begroting en verantwoording is bepaald dat een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De kengetallen presenteren we meerjarig. Naast de kengetallen nemen we een beoordeling op van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Vanaf dit jaarverslag publiceren we de kengetallen afgerond op hele cijfers. De vergelijkende cijfers pasten we hierop aan.

Kengetallen	Realisatie	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1a. Netto schuldquote	49%	63%	89%	92%	86%	75%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42%	56%	82%	85%	79%	68%
2. Solvabiliteitsratio	44%	43%	34%	32%	32%	35%
3. Grondexploitatie	19%	19%	16%	22%	18%	11%
4. Structurele exploitatieruimte	2,5%	0,5%	-0,7%	-0,5%	0,6%	-0,2%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	130%	133%	142%	145%	146%	146%

De provincie Gelderland gebruikt een classificering in drie categorieën bij de beoordeling van de kengetallen. Daarbij is categorie A het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Voor de begroting 2026 gaan wij per kengetal verder in op de vergelijking met deze classificatie. De provincie publiceert ook het 'Gelderse gemiddelde' van alle kengetallen bij de beoordeling van de begroting. Daarmee kunnen wij het kengetal van West Betuwe vergelijken.

Netto schuldquote en gecorrigeerde netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de netto-schuld weer als onderdeel van de totale inkomsten. Dit kengetal geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing). Dat maakt een begroting minder flexibel. Volgens de classificatie van de provincie is een score tussen de 90 procent en 130 procent enigszins risicovol. en getal <90% geeft een minst risicovolle score. Voor 2026 behaalt West Betuwe de categorie 'minst risicovol'. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft hetzelfde beeld.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Een solvabiliteitsratio onder de 20 procent ziet de provincie als meest risicovol; een ratio van 50 procent en hoger is het minst risicovol. West Betuwe scoort in de begroting 2026 de classificatie B. Dat betekent een enigszins risicovolle score.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. De provincie classificeert een uitkomst >35 procent als meest risicovol. De uitkomsten van dit kengetal laten zien dat de grondexploitatie van West Betuwe enigszins risicovol is. Meerjarig zien we een verbetering van het kengetal.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting. Ook laat het zien of de gemeente structurele tegenvallers op kan vangen of dat er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een positieve begroting én meerjarenraming ziet de provincie als minst risicovol. De kengetallen voor West Betuwe komen iets onder deze norm uit en krijgen daarom een kleine onvoldoende.

Belastingcapaciteit

Om dit kengetal te berekenen zetten we de woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde af tegen het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. De uitkomsten van dit kengetal laten zien dat de gemiddelde woonlasten in West Betuwe boven het landelijk gemiddelde liggen. De provinciale classificatie C bevestigt dit beeld. Meerjarig neemt het kengetal toe doordat in het vastgestelde WRP voor de rioolrechten een jaarlijkse stijging is voorzien.

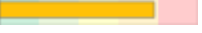
Beoordeling financieel beeld in samenhang met de kengetallen

De kengetallen van deze begroting laten zien dat de financiële positie van West Betuwe verbeterd is ten opzichte van de begroting 2025. Zowel de netto-schuldquote als de solvabiliteit vallen in de provinciale categorie 'minst risicovol'. Bij de grondexploitatie zijn er positieve ontwikkelingen en het kengetal scoort in die categorie 'enigszins risicovol'. Er zijn weinig mogelijkheden om de lokale lasten verder te verhogen. De begroting laat het ook niet toe om deze lasten te verlagen.

Risicoprofiel

De vooruitblik gaat uit van de actualisatieslag die we deden op de risico's van de jaarrekening 2024. Een aantal risico's bleek inmiddels niet meer actueel. In totaal identificeerden we 29 risico's. Voor de leesbaarheid van deze paragraaf beschrijven we in het risicoprofiel alleen de 10 risico's met het grootste effect op het weerstandsvermogen. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen rekenen we wel alle risico's door. Dit doen we met behulp van een Monte Carlo simulatie, die we ook gebruiken voor het bepalen van de benodigde risicoreserve voor de grondexploitatie. De uitkomst van de Monte Carlo simulatie voor de risico's, exclusief grondexploitatie, is 15.613.000 euro. Het risicoprofiel van de grondexploitatie is 6.713.000 euro, waardoor het totale risicoprofiel van de gemeente 22.326.000 euro bedraagt.

Top 10 financiële risico's

Omschrijving	Netto-risico score	Kans van optreden	Maximaal financieel gevolg in euro	Invloed op Weerstandsvermogen
⚠ Sanering geluidswal en "afbouw" golfbaan worden niet meer uitgevoerd door initiatiefnemer/eigenaar		50 %	19.000.000	67,56 %
⚠ Niet volledig of vertraagd realiseren taakstellingen uit de begroting		50 %	1.000.000	5,10 %
⚠ Hogere kosten open-einderegelingen jeugd en wmo		50 %	1.300.000	4,86 %
⚠ Hogere kosten door mogelijke overdracht wethouderspensioenen naar ABP in 2028		25 %	1.850.000	4,00 %
⚠ Hogere kosten DVO AVRI Ibortaken		70 %	500.000	2,61 %
⚠ Hack van gemeentelijke systemen of onbevoegde toegang tot persoonsgegevens		50 %	500.000	1,76 %
⚠ Algemeen risico van gestegen prijzen boven de compensatie door het Rijk		50 %	500.000	1,75 %
⚠ Verlofstuwmeer personeel		25 %	1.056.000	1,53 %
⚠ Niet kunnen invullen openstaande vacatures noch kunnen inhuren		50 %	400.000	1,39 %
⚠ Ontdekken van drugslabs en hennepkwekerijen		50 %	250.000	1,21 %
19 overige risico's			3.275.000	9,44 %
Totaal			29.631.000	100,00 %

Toelichting risico's

Sanering komt voor rekening van gemeente

Bij de milieusanering in Spijk was en is er een risico dat de gemeente eigenaar wordt van het probleem. De kosten om de sanering uit te voeren kunnen dan hoog zijn voor de gemeente. Dat heeft gevolgen voor het weerstandsvermogen van de gemeente. Mede daarom besloot de gemeenteraad op 27 juni 2023 om een tijdelijke impuls in de vorm van een lening. Die was bedoeld voor de toekomstige gebiedsontwikkeling op het gebied van sport, toerisme en recreatie en energietransitie. Dit in combinatie met het oplossen milieuprobleem in Spijk aan te merken als een publieke taak. Op grond hiervan besloot het college om een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan met The Dutch en ESG. Daarin zijn verdere afspraken gemaakt over de doelen, de samenwerking en de termijn van realisatie van de aangemerkte projecten. Daaronder valt het oplossen van het milieuprobleem. Er is een overeenkomst tot geldlening vastgesteld om de lening te verstrekken. Hierin zijn een aantal waarborgen opgenomen voor als de afspraken of terugbetaling niet worden nagekomen.

Met het verstrekken van de lening en het sluiten van de samenwerkingsovereenkomst zijn er voor de gemeente zekerheden ingebouwd. Namelijk dat de partijen ESG en The Dutch het milieuprobleem gaan oplossen. Daardoor worden de maatschappelijke risico's verminderd.

Er zijn nu enkele actuele ontwikkelingen die mogelijk impact hebben op het risico. Aan de ene kant zijn de ramingen van de oplossingsrichting voor een landmark laatst geactualiseerd. Daarbij zijn er vragen of de initiatiefnemer de kosten financieel kan dragen om de totaaloplossing van het milieuprobleem te realiseren volgens de samenwerkingsovereenkomst. De belangrijkste reden hiervoor zijn de veranderde marktomstandigheden.

Aan de andere kant loopt op dit moment een variantenonderzoek met de betrokken andere overheden. Verschillende scenario's zijn hierin opgenomen om tot een optimale variant te komen. Een van deze opties is de afvoer van de staalslakken. Dit kan tot onaanvaardbaar hoge kosten leiden.

Landelijk rapporteerde de Algemene Rekenkamer aan de minister en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat dat er maatregelen getroffen moeten worden voor een veilige en circulaire toepassing van afval (waaronder staalslakken). Volgens de huidige wet- en regelgeving voldoet de gekozen oplossing echter. Daarnaast deed de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State laatst uitspraak. Die is duidelijk over verwerking van de staalslakken op locatie. In de waardering van het risico houden we daarom geen rekening met de hoge kosten van het afvoeren van de staalslakken.

De kans dat het risico zich voordoet, hangt ook samen met de termijn waarop de discussie met de andere overheden stopt. Daarnaast zullen eventuele aanpassingen en wet- en regelgeving niet van toepassing zijn op bestaande casussen. Onze inzet is erop gericht het risico zo laag mogelijk te houden. Omdat er nog geen zicht is op de uitkomst van de discussie, schatten we de kans echter op 50 procent.

Het bedrag stelden we bij op basis van de laatste ramingen van de acceptabele varianten, naar een verwachte waarde van 10 miljoen en een maximale waarde van 19 miljoen euro.

Niet volledig of vertraagd realiseren taakstellingen uit de begroting

In de begroting zijn taakstellingen opgenomen. Deze taakstellingen vinden voor een deel hun oorsprong in voorgaande begrotingen. Voor het grootste deel komen ze uit de besluitvorming over de Financieel Fit maatregelen bij de begroting 2025. Het risico dat we die taakstellingen niet realiseren, ramen we op maximaal 500.000 euro. De kans dat het risico zich voordoet is 50%.

Hogere kosten open einde regelingen Jeugdwet en Wmo

De uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning betreft open einde regelingen. Dit betekent dat wij cliënten moeten ondersteunen en zorg moeten bieden wanneer zij dat nodig hebben. Ondanks de nieuwe manieren van werken vanuit het herstelplan is een autonome groei van het aantal cliënten of een toename van de zorgintensiteit mogelijk. In 2024 hebben wij daarnaast gezien dat voor sommige vormen van zorg door personeelstekorten bij zorgaanbieders lange wachtlijsten bestaan, waardoor overbrugging met suboptimale vormen van zorg noodzakelijk is. Door toename aantal, complexiteit en duur zorgtrajecten ontstaan er hogere kosten. Bij jeugd gaat het vooral om duur en complexiteit, bij Wmo om vergrijzing en deels nog aanzuigende werking als gevolg van het abonnementstarief. De verwachting is dat het Rijk de toename van de kosten voor een deel gaat compenseren op grond van de voorjaarsnota 2025, daarom schatten wij de kans op dit risico per saldo op 50%.

Hogere kosten als gevolg van mogelijke overdracht van wethouderspensioenen naar het ABP in 2028

De wetgeving rondom de pensioenregelingen voor wethouders wijzigt mogelijk per 2028. Doordat ABP een andere rente hanteert moet mogelijk in 2028 wel (eenmalig) een fors bedrag worden bijgestort in de voorziening. Het verschil in rekenmethode is 1.850.000. We nemen dit bedrag nu op als risico met een kleine kans van optreden, gelet op de termijn. Als er meer zekerheid over is, verwerken we het bedrag in de begroting.

Hogere kosten DVO AVRI Ibor-taken

Avri voert in de openbare ruimte een aantal taken uit op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Hiervoor is een werkbegroting opgesteld en op basis daarvan opdracht verstrekt. In september 2024 heeft Avri aangegeven een overschrijding van 300.000 euro te hebben op deze werkbegroting. Daarnaast wil AVRI de tijdelijke frictiekosten als gevolg van het terughalen door de gemeente van de taken onderhoud bomen buitengebied en reinigen kolken alsnog doorberekenen. Wij hebben bezwaar gemaakt tegen de hogere kosten en schatten het risico op mogelijke bijbetaling op 70%.

Hack van gemeentelijke systemen of onbevoegde toegang tot persoonsgegevens

Gemeenten lopen een groot risico om gehackt te worden. De dreiging vanuit buitenlandse hackers neemt toe en de mens is de voornaamste risicofactor door onvoldoende bewustzijn van informatiebeveiligingsrisico's. Daarom zorgen wij voor een optimale beveiliging van de systemen en devices en trainen we medewerkers regelmatig op bewust worden van informatiebeveiligingsrisico's. Maar omdat de dreiging van buitenaf toeneemt, schatten wij de kans dat het risico zich voordoet op 50% en de omvang op 500.000 euro.

Algemeen risico van gestegen prijzen boven de prijscompensatie door het Rijk

Het gaat vooral om prijsstijgingen in de GWW sector en in het sociaal domein. Het uitvoeren van de begroting en de beheerplannen wordt hierdoor duurder. Het is bekend dat het Rijk niet alle prijsstijgingen compenseert, die door het Centraal Planbureau zijn berekend. Het verschil is gemiddeld 1%.

Verlofstuwmeer personeel

Vanwege de fusie en de hoge werkdruk heeft een aantal medewerkers een stuwmeer aan bovenwettelijke verlofuren opgebouwd. Met de invoering van de nieuwe CAO gemeenten hebben medewerkers de mogelijkheid om bovenwettelijk verlof te sparen. Inmiddels wordt daar meer gebruik van gemaakt, maar constateren we wel dat de bovenwettelijke verlofsaldi ultimo 2024 een waarde vertegenwoordigden van 1.581.000. Hiervan betreft 525.000 een voorziening voor verlofsparen. Voor het overige kunnen wij geen reservering opnemen. In totaal bedraagt het niet gereserveerde stuwmeer aan het einde van 2024 in geld een bedrag van 1.056.000 euro. Niet alle medewerkers zullen dit stuwmeer in 2025 opnemen, daarom verwachten we een bedrag van 256.000 euro en schatten we de kans dat dit risico zich voordoet op 25%.

Niet kunnen invullen openstaande vacatures noch kunnen inhuren

Dit risico heeft te maken met de krapte op de arbeidsmarkt en behoud van personeel. Het risico wordt enigszins gemitigeerd door onze inzet op arbeidsmarktcommunicatie en het nieuwe instrument Flexibele kern en het werken met eigen recruiters. Het risico betreft de meerkosten als gevolg van inhuur op de vacatures. Mocht als gevolg van de niet ingevulde vacatures verzuim bij eigen personeel ontstaan door verhoogde werkdruk zal het verzuimpercentage stijgen. Het totale risico stelden we bij naar 400.000 euro. Omdat we sinds 2023 actief inzetten op het nieuwe concept Flexibele kern en uitgebreide arbeidscommunicatie, en sinds begin 2025 beschikken over eigen recruiters, schatten we de kans dat het risico optreedt op 50%.

Ontdekken van drugslabs en hennepkwekerijen

De problematiek van ondermijning en drugslabs in het buitengebied verschuift van Brabant naar Gelderland. Wanneer de kosten van sanering niet verhaald kunnen worden op de veroorzaker, draagt de gemeente deze kosten. Gelet op de ervaringen in de afgelopen jaren stellen we de kans op dit risico op aannemelijk.

Algemeen risico van gestegen prijzen boven de prijscompensatie door het Rijk

Het gaat vooral om prijsstijgingen in de GWW sector en in het sociaal domein. Het uitvoeren van de begroting en de beheerplannen wordt hierdoor duurder. Het is bekend dat het Rijk niet alle prijsstijgingen compenseert, die door het Centraal Planbureau zijn berekend. Het verschil is gemiddeld 1%.

Verlofstuwmeer personeel

Vanwege de fusie en de hoge werkdruk heeft een aantal medewerkers een stuwmeer aan bovenwettelijke verlofuren opgebouwd. Met de invoering van de nieuwe CAO gemeenten hebben medewerkers de mogelijkheid om bovenwettelijk verlof te sparen. Inmiddels wordt daar meer gebruik van gemaakt, maar constateren we wel dat de bovenwettelijke verlofsaldi ultimo 2024 een waarde vertegenwoordigt van 1.581.000. Hiervan betreft 525.000 een voorziening voor verlofsparen. Voor het overige kunnen wij geen reservering opnemen. In totaal bedraagt het niet gereserveerde stuwmeer aan het einde van 2024 in geld een bedrag van 1.056.000 euro. Niet alle medewerkers zullen dit stuwmeer opnemen, daarom verwachten we een bedrag van 256.000 euro en schatten we de kans dat dit risico zich voordoet op 25%. Bij de jaarrekening kwantificeren we dit risico opnieuw.

Niet kunnen invullen openstaande vacatures noch kunnen inhuren

Dit risico heeft te maken met de krapte op de arbeidsmarkt en behoud van personeel. Het risico wordt enigszins gemitigeerd door onze inzet op arbeidsmarktcommunicatie en het nieuwe instrument Flexibele kern en het werken met eigen recruiters. Het risico betreft de meerkosten als gevolg van inhuur op de vacatures. Mocht als gevolg van de niet ingevulde vacatures verzuim bij eigen personeel ontstaan door verhoogde werkdruk zal het verzuimpercentage stijgen. Het totale risico stelden we bij naar 400.000 euro. Omdat we actief inzetten op het nieuwe concept Flexibele kern en uitgebreide arbeidscommunicatie, en sinds begin 2025 beschikken over eigen recruiters, schatten we de kans dat het risico optreedt op 50%.

Ontdekken van drugslabs en hennepkwekerijen

De problematiek van ondermijning en drugslabs in het buitengebied verschuift van Brabant naar Gelderland. Wanneer de kosten van sanering niet verhaald kunnen worden op de veroorzaker, draagt de gemeente deze kosten. Gelet op de ervaringen in de afgelopen jaren stellen we de kans op dit risico op aannemelijk.

Risico's grondexploitatie

Naast de risico's in de tabel is voor de grondexploitatie berekend welke risicoreserve nodig is. Deze berekening is gemaakt op basis van een zogenoemde Monte Carlo simulatie, waarbij de risico's veelvuldig worden doorgerekend. Op de uitkomst van die berekening passen we geen weging meer toe. In het meerjarenprogramma grondexploitatie (MPG) is hiervoor een bedrag berekend van in totaal 6.713.000 euro. Hiervan is een bedrag van 5.037.000 euro berekend voor de risico's van bedrijventerreinen, voornamelijk Hondsgemet noord. Het risico is hier toegenomen in verband met de kosten voor het aanpassen van de ontsluiting op de N327, waarvan het niet duidelijk is of de provincie bijdraagt. Voor 1.676.000 euro zijn er risico's bij de woningbouwprojecten. Dit risicobedrag betreft voornamelijk De Plantage en een aantal kleinere woningbouwprojecten. Als gevolg van verwerking van de opgetreden risico's rondom rentestijging en plankosten in de grondexploitatie, en de nog niet als opbrengst verwerkte WBI subsidie, is het risicobedrag afgenomen. Er is een algemene reserve grondexploitatie, die na de bestemming van het resultaat 2024 voldoende is om de risico's in de grondexploitatie te kunnen opvangen.

Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente West Betuwe bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel : Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Startcapaciteit
Algemene reserve (stand 31-12-2025)	25.815.200 euro
Algemene reserve (mutaties 2026)	- 5.276.800 euro
Algemene reserve grondexploitatie (stand 31-12-2025)	7.347.100 euro
Resultaatbestemming 2026	502.400 euro
Totale weerstandscapaciteit	28.387.900 euro

Relatie tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen enerzijds de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en anderzijds de beschikbare weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan tegen de beschikbare weerstandscapaciteit worden afgezet. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 28.387.000}{€ 22.326.000} = 1,27$$

De ratio weerstandsvermogen wordt beoordeeld met behulp van onderstaande normtabel.

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. De tabel geeft een waardering bij de berekende ratio.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente West Betuwe valt in klasse C. Dit duidt op een voldoende weerstandsvermogen.

Risicobeheersing

Wij gaan ook in 2026 door met het tijdig identificeren van risico's en het inzetten van beheersingsmaatregelen. De in 2023 in gang gezette werkwijze om de geïdentificeerde risico's in teamverband te bespreken, zetten we voort. Er zijn vier vormen van beheersingsmaatregelen: vermijden, beheersen, overdragen of accepteren. Per risico zal bewust worden afgewogen welke beheersingsmaatregel het best passend is. We gaan vervolgens de maatregelen uitvoeren. De maatregelen zorgen ervoor dat het mogelijke effect van de risico's verlaagd wordt. Van een bruto risico kom je tot een netto risico. Als het gaat om een financieel risico, dan blijft voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit alleen het netto risico over.

In de planning & control documenten en projectrapportages rapporteren we over de financiële risico's, alleen het netto risico telt hierbij mee in de inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit.

Kapitaalgoederen

Algemeen

Het beheren en onderhouden van de openbare ruimte is een belangrijke taak van onze gemeente. Een goed werkende en verzorgde infrastructuur zorgt niet alleen voor veiligheid en comfort, maar maakt West Betuwe ook aantrekkelijk om te wonen, werken, recreëren en investeren.

Om de openbare ruimte goed te kunnen beheren, is het belangrijk dat we weten wat we hebben en in welke staat het is. In 2019 hebben we hiervoor de Koepelnota openbare ruimte opgesteld. Deze nota bundelt alle losse beleidsprogramma's en beheerplannen en geeft richting aan zaken als kwaliteit, duurzaamheid en betrokkenheid van inwoners. Inmiddels zien we dat veel van deze uitgangspunten zijn overgenomen in bredere beleidsstukken, zoals de omgevingsvisie en plannen voor klimaat en participatie. Daardoor wordt een nieuwe Koepelnota steeds minder nodig.

Op basis van de Koepelnota en ander actueel beleid stellen we nieuwe plannen op of werken we bestaande plannen bij. Zo hebben we in 2025 het water- en rioleringsprogramma (WRP) en het beleidsprogramma voor begraafplaatsen vastgesteld. Voor groen en wegen gebeurde dat al in 2020, voor watergangen en gemeentelijke gebouwen in 2021. In 2023 volgde het beleidsplan voor openbare verlichting en in 2024 het plan voor civiele kunstwerken. Het beheerplan voor het schoonhouden van verhardingen nemen we dit jaar mee in de actualisatie van het wegenplan.

In het overzicht hieronder ziet u per onderdeel van de openbare ruimte de belangrijkste informatie: het actuele beleid, het areaal, het beschikbare budget voor dit jaar en de geplande maatregelen. We noemen vooral de grotere of bijzondere maatregelen, tenzij het gaat om jaarlijks terugkerend onderhoud.

Vanuit het programma West Betuwe Financieel Fit liggen er ook financiële uitdagingen. Zo moeten we structureel 500.000 euro besparen op de openbare ruimte in brede zin, en 1.000.000 euro op wegen, verspreid over vier jaar (2025–2028). Daarnaast is er al een hogere kostendekking voor begraafplaatsen gerealiseerd en gaan we steeds verder in het terugbrengen van het energieverbruik van verlichting.

Infrastructuur en gebouwen

Beheerplan	Beleidskader	Areaal	Onderhoudsniveau	Budget	Maatregelen
Civiele kunstwerken	Beleids- en beheerplan Kunstwerken 2025-2029	141 objecten	West Betuwe: Beeldkwaliteit B (CROW beeldkwaliteit)	€ 394.795	Uitvoeren onderhoudsmaatregelen aan de hand van uitgevoerde inspecties en het vastgestelde beheerplan.
Openbare verlichting	West Betuwe Beleidsplan 'Licht in West Betuwe' 2023-2032' is vastgesteld.	11.000 stuks	West Betuwe: Beeldkwaliteit B (CROW beeldkwaliteit).	€ 880.002	Uitvoering geven aan beleidsplan door vermindering van verlichting per kern middels participatie conform beleid. Daarnaast in gesprek met concessiehouder van reclame. Onderhoud Openbare Verlichting volgens onderhoudscontract 2025-2029. "Verslimmen" verlichting die gehandhaafd wordt en nog geen led is of nog niet slim is.
Schoonhouden verharding	Beeldkwaliteit voor uitvoering is vastgelegd in het programma wegen 2026-2031. Budget voor ledigen afvalbakken en bladruimen en plaatsen bladkorven is ook op deze post ondergebracht.	1.100.000 m2 verharding 610 st afvalbakken 53 bladkorven	Beeldkwaliteit B (CROW beeldkwaliteit)	Budget voor - Straatvegen - Onkruidbestrijding op verhardingen - Bladruimen, bladkorven - ledigen afvalbakken bedraagt € 1.090.400 euro.	Vegen van wegen en de onkruidbestrijding op de verharding (kwaliteitsbeeld B CROW), bladruimen/plaatsen bladkorven en ledigen afvalbakken. De uitvoering hiervan is opgenomen in de Dienstverleningsovereenkomst Ibor en wordt uitgevoerd door Avri.

Wegen	Beheerplan Wegen 2026-2030.	4.700.000 m2	Asfaltverhardingen op niveau Basis en elementenverhardingen voor wat betreft rijbanen en parkeren niveau Laag. Fiets- en voetpaden op niveau Basis.	7,6 miljoen euro aan onderhoud en 5 miljoen aan investeringen	Iedere 2 jaar wordt een weg-inspectie uitgevoerd op basis waarvan het noodzakelijke groot onderhoud en vervanging van wegen wordt bepaald. Na een raakvlakkenanalyse met o.a. de disciplines Verkeer, Riolering, Water, Groen, wordt een maatregelenplan met te realiseren groot onderhoud en te vervangen wegen opgesteld. Dat is in 2025 opnieuw gebeurd vormt de input voor het onderhoudsprogramma 2026 en verder en de actualisatie van het beheerplan. Voor de realisatie worden, met toepassing van de communicatie- en participatiewijzer, integrale ontwerpen gemaakt. Met aandacht voor verkeersveiligheid, klimaat-robustheid, duurzaamheid en kwaliteit. Er dient in de komende periode een onderzoek/inspectie plaats te vinden naar de toestand van de bermen, tevens moet er een inventarisatie en inspectie uitgevoerd te worden voor de wegmarkeringen.

Gebouwen	Beheerplan Gebouwen 2026 t/m 2035	87 gebouwen + 43 kunstwerken	NEN 2767, conditiescore 4 (matige conditie)	465.280 euro aan exploitatie en 1.171.531 euro aan groot onderhoud	Conform het beheerplan wordt het onderhoud uitgevoerd aan de gebouwen. De grootste projecten zijn: • Gymzaal De Koeldert Waardenburg sanitair, plafond en verlichting vervangen • De Pluk Geldermalsen en 't Klokhuis Beesd installaties diverse onderdelen vervangen • Rijksmonumenten diverse herstel- en vervangings- werkzaamheden

Groen

Beheerplan	Beleidskader	Areaal	Onderhoudsniveau	Budget	Maatregelen
Begraafplaatsen	Beleids- en beheer-programma begraafplaatsen West Betuwe 2025-2029.	31 begraafplaatsen 19.000 graven 30 baarhuisjes 1.417 st bomen 85.975 m2 gras 35.810 m2 beplanting 9.180 m1 hagen 52.425 m2 grindpaden 14.170 m2 verharding overige voorzieningen: watertappunten, informatieborden, banken, afvalbakken, hekwerken, muren enz.	CROW-kwaliteitsbeeld A	Voor het beheer en onderhoud is 804.000 euro in de begroting opgenomen.	Dagelijks- en meerjarenonderhoud van de begraafplaatsen (inclusief de natuurlijke begraafplaats in Ophemert): groen, bomen, paden, gebouwen, meubilair, voorzieningen en hekwerken. Uitvoeren van diverse verbetermaatregelen op het gebied van (groen)-inrichting, paden en voorzieningen conform beheerplan. Uitvoeren van ongeveer 200 begrafenissen en enkele asbestemmingen per jaar. Boven- en ondergronds ruimen van graven. Realiseren van herinneringsmonumenten.

Bomen	Programma Bomen 2025-2034 en Bomenbeheerplan 2025-2030 (vaststellen najaar 2025).	39.009 stuks	Richtlijnen van het Normeninstituut bomen: cyclische snoei naar behoefte., inclusief de vervangingsopgave.	Voor het onderhoud en vervanging van bomen is 1.142.000 euro in de begroting opgenomen. Dit bestaat uit onderhoud 497.000 euro en vervanging 645.000 euro.	Dagelijks - en meerjarenonderhoud van de bomen (cyclisch) op basis van periodieke Boomveiligheids controle (BVC). Indien nodig nader onderzoek en attentie bomen. Snoeien van bomen: - Bomen : 1 x per 3 jaar alleen indien nodig volgens BVC - Fruitbomen: 1x per 2 jaar - Knotbomen: 1x per 3 jaar - Voor vervanging van bomen wordt waar mogelijk aangesloten bij projecten en (weg)reconstructies. - Vervanging populieren en essen op basis van hoog risico, volgens meerjarenplanning. - Vormbomen in de kernen vervangen door duurzame soorten die minder onderhoud vragen. Bestrijden ziekte en plagen. Bijvoorbeeld: - Eikenprocessierups - Essentaksterfte
Groen	Groenbeleidsplan 2021-2025 Beheerplan beplantingen 2021-2025, Beheerplan grassen 2021-2025.	579.820 m2 beplantingen/hagen 3.997.620 m2 grassen 942.420 m2 droge oevers/taluds watergangen	Binnen bebouwde kom: CROW-kwaliteitsbeeld B Buiten bebouwde kom: CROW-kwaliteitsbeeld C.	Voor het onderhoud groen is 1.531.000 euro in de begroting opgenomen.	Dagelijks-, meerjarenonderhoud en vervanging van beplantingen, hagen en gras. Voor de vervanging van beplantingen, hagen en grassen wordt waar mogelijk aangesloten bij projecten en (weg)reconstructies. Vorbereiding en uitvoering van

					omvorming groen in het kader van de bezuinigingsslag en bijdrage aan biodiversiteit, klimaat en duurzaamheid.

Riolering en water

Beheerplan	Beleidskader	Areaal	Onderhoudsniveau	Budget	Maatregelen
Beheer en onderhoud van oppervlakte-wateren en bijbehorende objecten.	Het Beleid beheerplan Watergangen 2022-2026: Waterbeheer programma van het waterschap Rivierenland; De Keur en de legger van het waterschap Rivierenland.	426 km watergangen; 32 km beschermde oevers/ beschoeiingen; 518 km onbeschermde oever; ca 7.500 stuks duikers.	Beschermde oevers: Binnen de bebouwde kom beeldkwaliteitsniveau B en buiten de bebouwde kom beeldkwaliteit C. Duurzaam in materiaalgebruik. Inhaalslag achterstallig onderhoud/ beeldkwaliteit D. Kunstwerken: Op basis van meldingen; Watergangen maaien en baggeren: Op basis van de Keur (Waterschap)	€ 1.126.206	Planmatig beheer en onderhoud van beschermde oevers, oevers, duikers en baggeren; Doorstroming duikers herstellen indien noodzakelijk tijdens baggerwerken; We baggeren overeenkomstig de schouwplanning van het waterschap. We voeren achterstallig onderhoud aan beschermde oevers uit. We monitoren ons areaal.
Water- en rioleringsprojecten (beheer, vervangingen en nieuwe aanleg)	WRP 2025 t/m 2029 (Water-RioleringsProgramma)	440 km watergangen 476 km riolering	Leidraad Riolering	Totaal WRP Exploitatie 2026 € 3,04 miljoen Investerings 2026 €11 miljoen Loonkosten/overhead € 2,18 miljoen Kapitaallasten (rente/afschrijving)€ 1,7 miljoen.	Opgenomen in het WRP 2025 t/m 2029. Aanleg duurzaam waterketensysteem, vervanging en reliningsprojecten riolering, realiseren gemeentelijke wateropgaven, uitvoering water-kwaliteitsmaatregelen, realiseren klimaat- en water robuuste maatregelen. Enkele benoemde grote projecten: - Project Korte Woerden Waardenburg: Vervolg voorbereiding vervangen

					riolering, aanleg regenwaterriool en klimaatrobuust inrichten en integraal uitvoeringsplanning definitief maken. - Project Asperen oud centrum fase 1: Uitvoeren vervangen riolering, aanleg regenwaterriool en klimaatrobuust inrichten integraal renovatie en herinrichten. - Project Asperen oud centrum fase 2: Integraal project voorbereiden. - Communicatiemaatregelen geheel vacuümriolering: vervolg voorbereiding 2025/2026 inclusief uitvoering. - Reinigen en inspecteren jaarlijks 30km vrijvervalriolering: Uitvoeren inspecties en opstellen en realiseren maatregelenplan. - Afkoppel en rioolvervangen projecten Geldermalsen: Voorbereiding en realisatie Oranje Nassastraat en Geldersestraat nabij dijk tot aan Rijnstraat. - Project Hellouw: Vervangen riolering, aanleg regenwaterriool en klimaatrobuust inrichten en integraal uitvoeringsplanning definitief maken. - Project Nieuwe Steeg Herwijnen: Vervangen riolering, aanleg regenwaterriool en klimaatrobuust inrichten en integraal uitvoeringsplanning definitief maken. - Project Heukelum: In voorbereiding

					klimaatrobuust inrichten. Integraal project. - Project Vuren: vervangen riolering en afkoppelen verhard oppervlak. Integraal project. - Doorrekenen van de hydraulische water- en rioolssystemen alle 26 kernen inclusief te treffen maatregelen. - Grex plannen: technisch adviseren, controleren, binnen WRP financien en opleveringsgegevens borgen.
Gemalen	WRP 2025 t/m 2029	1200 stuks	Leidraad Riolering		Jaarlijks beheer en onderhoud. Afronden renoveren drukrioleringsgemalen oud Lingewaal. Renoveren drukrioleringsgemalen oud Neerijnen 2025-2026.
IBA's	WRP2025 t/m 2029	516 stuks	Leidraad Riolering		Jaarlijks beheer en onderhoud. In 3 fases 2023 t/m 2029 modificeren/vervangen van 516 IBA's.
Bergbezinkbassins	WRP 2025 t/m 2029	15 stuks	Leidraad Riolering		Jaarlijks onderhoud en beheer.
Overstorten	WRP 2025 t/m 2029	167 stuks	Leidraad Riolering		Jaarlijks beheer en onderhoud. Voorbereiding overstorten voorzien van een meet en monitoringssysteem.

Financiering

Algemeen

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet synchroon in de tijd. Soms leent de gemeente geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen. Al deze geldstromen lopen via de treasuryfunctie, die de gemeente bij de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe heeft ondergebracht.

De uitvoering van de financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders die zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden, afgekort Wet fido.

In deze wet zijn regels opgenomen voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie bij de decentrale overheden. Op basis van deze regelgeving heeft de gemeente twee belangrijke instrumenten op het gebied van de treasury.

Ten eerste staan de spelregels en verantwoordelijkheden voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie in het treasurystatuut. Dit statuut is geschreven om zoveel mogelijk de financiële risico's te beperken.

Ten tweede wordt jaarlijks bij zowel de begroting als de jaarrekening een financieringsparagraaf geschreven. In deze paragraaf komt het concrete beleid aan de orde, waarbij in de begroting de nadruk wordt gelegd op de plannen voor de toekomst en in de jaarrekening een verantwoording van het afgelopen jaar.

Beleidskaders

De belangrijkste beleidskaders zijn:

- Financiële verordening (artikel 212)
- Treasurystatuut
- Wet Fido (Financiering decentrale overheden)
- Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo)
- Wet HOF (Wet Houdbare Overheidsfinanciën)

Rentevisie en renterisicobeheer

Rentevisie

Bij het nemen van beslissingen in het kader het aantrekken van geldmiddelen is het van belang dat de actuele ontwikkelingen op zowel de geld- als de kapitaalmarkt nauwlettend worden gevolgd. Als informatiebronnen zijn gebruikt de Bank Nederlandse Gemeenten, rentevisies van andere (grotere) financiële instellingen, beleid ECB en FED.

Op basis van deze visies kan in het algemeen het volgende over de rentevisie worden opgemerkt (stand van zaken medio augustus 2025).

De Europese Centrale Bank heeft in 2024 en 2025 diverse malen de beleidsrente met telkens in stappen van 0,25% verlaagd tot het huidige niveau van 2,00%. Daar het inflatiecijfer op of zeer dicht tegen het gewenste niveau op Europees van 2,00% aanligt, is de verwachting dat in het komende jaar de rente nog licht wordt verlaagd richting een "neutraal niveau" van 1,50%. De verwachting van financieel analisten is dat de kapitaalmarktrente een zijwaartse tot eventueel licht dalende trend laat zien, mede door een vertragende economische groei, in de eurozone wordt een bbp-groei van 1,1% voorzien.

Nederland loopt mee met deze rentetarieven ondanks het gegeven dat het inflatiecijfer in Nederland nog boven de gewenste 2,00% ligt. voor 2026 wordt verwacht dat dit daalt naar 2,30%.

Op basis hiervan is de verwachting dat de lange rentetarieven het komend jaar op een iets lager niveau uitkomen. De analisten van de meeste financiële instellingen verwachten dat de rente van de tienjaars marktrente (euroswap) op 2,70% tot 2,90% uit zal komen

Voor de korte rente is als meetpunt de driemaands Euribor aangehouden. De verwachting is dat dit percentage in 2026 tussen de 2,10% en 2,20% zal schommelen. Voor het jaar 2027 zal de 3 maands euribor zich tussen de 1,90% en 2,00% bewegen.

Resumerend kan worden aangenomen dat de renteverwachting is dat de rentes voor de korte (< 1 jaar) en middellange termijn licht zullen gaan dalen. De rente voor de lange termijn (vanaf 10 jaar), zal zich waarschijnlijk zijwaarts bewegen.

Als waarschuwing moet worden gegeven dat oplopende geopolitieke spanningen en onverwachte aangekondigde handelstarieven deze verwachting kunnen verstoren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld aan. Als “kort” wordt aangemerkt leningen met een termijn van maximaal één jaar. Over “kort” geld wordt in een normale geldmarktsituatie een lagere rentevergoeding betaald dan over “lang” geld. De kasgeldlimiet is bedoeld om de gemeente te behoeden voor het risico, dat de rentelasten opeens fors stijgen, omdat de rente voor “kort” geld sterk kan fluctueren. Door tijdig de “kort” geldpositie te consolideren in “lang” geld ontstaat er meer zekerheid over de op langere termijn te betalen rente.

Wanneer de gemeente de kasgeldlimiet voor het derde achtereenvolgende kwartaal overschrijdt, moet een plan ter goedkeuring aan de toezichthouder, de provincie Gelderland, worden voorgelegd waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan wordt gemaakt.

Voor 2026 is de verwachting dat de huidige rentecurve een "normale" curve zal blijven, dat wil zeggen dat kort geld goedkoper is en blijft t.o.v. (middel)lang geld.

De wet Fido staat een kasgeldlimiet toe van 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2026 betekent dit een limietbedrag van afgerond 16 miljoen euro voor “korte” financiering.

<i>bedragen x 1.000 euro</i>				
Kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar 2026	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Totaal netto vlottende schuld	-4.172	5.864	6.667	5.000
Toegestane kasgeldlimiet	16.292	16.292	16.292	16.292
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	20.464	10.428	9.625	11.292

Renterisicobeheer

Onder renterisicobeheer wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente uitgaven en –inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden een aantal concrete richtlijnen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal met een minimum van 2,5 miljoen euro. Bedoeling van de normering is om de gemeente tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van de renteaanpassingen en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt.

Kortom, het komen tot een spreiding in de leningenportefeuille op een manier dat herfinanciering (tegen een hoger rentepercentage) niet leidt tot grote renteveranderingen. Hiermee wordt een kader geboden bij de beoordeling van het financieringsbeleid.

Renterisiconorm en renterisico vaste schulden per 1-1	2026	2027	2028	2029
Begrotingstotaal	192	192	197	191
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	38	38	39	38
Maximaal risico op vaste schuld	8	10	11	13
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	30	28	28	25

Renteschema

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten inzichtelijk zijn, is in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgenomen dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend met behulp van de (omslag)rente.

bedragen x 1.000 euro

Rente toerekening 2026	
De externe rentelasten over korte en lange financiering	3.001
De externe rentebaten	-80
Totaal door te rekenen externe rente	2.921
Rente projectfinanciering toegerekend aan betreffend taakveld	0
Saldo door te rekenen externe rente	2.921
Rente eigen vermogen	0
Rente voorzieningen	46
De aan taakvelden/programma's toe te rekenen rente	2.967
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	3.319
Renteresultaat op het taakveld Treasury	352

EMU-saldo

Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een begrotingsparagraaf verplicht gesteld. Het EMU-saldo kan worden afgeleid uit de balans als het saldo van mutaties in de vorderingen en schulden. Het EMU-saldo van de gemeente bedraagt in 2026 46 miljoen euro negatief.

Koersrisico

Koersrisico's bij beleggingen in aandelen worden beperkt door de bepalingen in de Wet fido, die uitzettingen in de vorm van aandelen, anders dan het deelnemen in ondernemingen uit hoofde van de publieke taak, niet toestaan.

De gemeente beschikt niet over aandelen van beursgenoteerde ondernemingen en loopt als zodanig geen risico's. Wel neemt de gemeente deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en indirect in de aandelen Alliander en Stedin Holding (netwerkbeheer) en Vitens. Het risico op waardeverlies van deze aandelen is zeer beperkt.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er het directe risico dat wordt gelopen uit hoofde van door de gemeente gedane uitzettingen (verstrekte geldleningen en beleggingen). Gelet op de bepalingen met betrekking tot Schatkistbankieren zijn nieuwe externe beleggingen niet meer mogelijk. Het uitzetten van geldmiddelen kan daardoor alleen nog maar plaatsvinden in 's Rijks Schatkist of bij andere decentrale overheden.

Daarnaast is een kredietrisico verbonden aan gemeentelijke leningen en garanties, die de gemeente heeft verstrekt c.q. afgegeven aan lokaal opererende organisaties. Op deze leningen loopt de gemeente kredietrisico's. Grootste onderdeel van de verstrekte garanties vormt de achtervangfunctie voor de woningcorporaties en particuliere woningbouw. Daarbij wordt de gemeente pas aangesproken als de sector zelf en het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) hun verplichtingen niet nakomen. Dit is tot op heden nog niet voorgekomen. Het risico wordt daarmee gering geacht. De portefeuille voor particuliere woningbouw wordt langzaam afgebouwd, omdat die achtervangpositie is overgenomen door de Nationale Hypotheekgarantie (NHG).

Interne liquiditeitsbeheer

Liquiditeitenprognose	2026	2027	2028	2029
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat	502	-384	152	15
Afschrijvingen, afwaarderingen	7.455	8.002	8.020	8.157
Mutatie voorraden	5.115	-10.872	4.471	14.552
Mutatie reserves	-8.080	-2.084	-1.831	-131
Mutatie voorzieningen	1.807	1.712	2.463	2.822
Kasstroom uit operationele activiteiten	6.800	-3.627	13.274	25.414
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Netto investeringen materiële vaste activa	-53.169	-5.888	-8.220	-2.278
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-53.169	-5.888	-8.220	-2.278
Financieringsbehoefte (-) c.q. -overschot (+)	-46.370	-9.515	5.054	23.136
Kasstroom uit financieringsactiviteiten > 1 jaar				
Toename verstrekte leningen	0	0	0	0
Aflossing verstrekte leningen	27	27	27	27
Toename opgenomen leningen	54.026	17.546	2.203	0
Aflossing opgenomen leningen	-8.109	-8.109	-7.710	-22.627
Kasstroom uit financieringsactiviteiten > 1 jaar	45.944	9.464	-5.479	-22.600
Kasstroom uit financieringsactiviteiten < 1 jaar				
Mutatie uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	0	0	0
Mutatie opgenomen kasgeldleningen	425	51	425	-536
Kasstroom uit financieringsactiviteiten < 1 jaar	425	51	425	-536
Mutatie geldmiddelen	0	0	0	0

Financiering

1. Vaste leningen

In het onderstaand overzicht wordt een beeld geschetst van het verloop van de vaste leningenportefeuille voor het jaar 2026.

bedragen x € 1.000

Mutaties in portefeuille	Bedragen	Rente %
Stand per 1 januari 2026	79.408	0,399% - 4,995%
Nieuwe leningen	15.000	3,10%
Reguliere aflossingen	8.108	
Vervroegde aflossingen	0	
Stand per 31 december 2026	86.300	

Het al dan niet aantrekken van geld hangt af van het verloop van kasstromen in de gemeente en het verschil tussen inkomsten en uitgaven. De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald door het verloop van verschillende kasstromen: liquiditeitsverloop vanuit de exploitatie, meerjarig investeringsplan, liquiditeitsverloop binnen grondexploitaties en herfinanciering van aflopende leningen. De in 2026 aan te trekken nieuwe leningen zijn afhankelijk van de financieringsbehoefte en mede afhankelijk van de voortgang van het investeringsplan.

2. Deelnemingen

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de desbetreffende instelling.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rating	Boekwaarde per 31-12-2026
BNG Bank	AAA	137
Vitens	A+	5
Alliander N.V.	A+	2.662
Alliander N.V. convert aandeelhouderslening	A+	1.023
Stedin Holding	A-	1.155
Totaal		4.982

Een rating is te beschouwen als een kwaliteitskeurmerk. Ratings worden uitgedrukt in een combinatie van letters en cijfers. Een Triple A-rating is de hoogst mogelijke rating. Hoe hoger de rating, hoe lager het kredietrisico voor een belegger en vice versa. Deelnemingen zijn tegen boekwaarde/aanschafwaarde verantwoord en als zodanig in deze financieringsparagraaf opgenomen. Het tegen boekwaarde verantwoorden is in overeenstemming met de geldende voorschriften.

3. Uitgezette leningen

In het verleden zijn leningen aan derde verstrekt. Het huidige beleid is om hier terughoudend mee om te gaan, vanwege het risico dat eraan verbonden is.

bedragen x € 1.000

Verstrekte geldleningen	Stand per 1-1-2026	Aflossing 2026	Verstrekingen 2026	Stand per 31-12-2026
Startersleningen	3.115	0	0	3.115
Duurzaamheidsleningen	586	0	0	586
Stimuleringsleningen				
Maatschap .vastgoed	98	6	0	92
Toekomstbestendig wonen	2.087	0	0	2.087
Verenigingen	203	14	0	189
The Dutch Business	5.000	0	0	5.000
Hypothecaire leningen personeel	455		0	455
Totaal	11.544	20	0	11.524

4. Garantstelling

In het verleden zijn garanties verstrekt aan met name woningbouwcorporaties of maatschappelijke organisaties. Ook hier voert de gemeente een terughoudend beleid. In onderstaand tabel wordt een overzicht gegeven van de gegarandeerde geldleningen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de garanties waarbij de gemeente als achtervang fungeert en de garanties waarbij de gemeente direct risicodragers is.

bedragen x € 1.000

Gegarandeerde geldleningen	Oorspronkelijk bedrag	% garantstelling	Stand per 31-12-2025	Stand per 31-12-2026	Stand per 31-12-2027
Particuliere woningbouw		50-100%	36.831	31.831	31.781
Woningbouw-corporaties	101.955	50%	59.744	59.744	59.744
Gemeente als achtervang			96.575	91.575	91.525
UBR	15.672	100%	3.731	3.731	3.731
Sporthal De Wiel	2.684	100%	2.252	2.252	2.192
Leningen personeel	943	100%	337	337	337
Verenigingen	100	50%	94	94	86
Gemeente als directe risicodragers			6.414	6.414	6.346
Totaal gegarandeerde geldleningen			102.989	97.989	97.871

5. Relatiebeheer

Met de huisbankier BNG Bank N.V. vindt periodiek overleg plaats, waarbij aandacht wordt besteed aan eventuele nieuwe ontwikkelingen. Ook het contract dat de gemeente met de bank heeft wordt tegen het licht gehouden, waarbij de nadruk ligt op inhoudelijke bepalingen en concurrerende condities. De bank zet in op een verdere automatisering van haar dienstverlening op het gebied van het betalingsverkeer.

Kasbeheer

Geldstroombeheer

De geldstromen lopen hoofdzakelijk via de BNG Bank. De saldi op de rekeningen bij andere banken (Rabo en ABN/AMRO) worden zoveel mogelijk periodiek overgeboekt naar de hoofdrekening van de BNG Bank. De gemeente werkt met een liquiditeitsprognose die éénmaal per maand wordt geactualiseerd en die minimaal een periode van 12 maanden in de toekomst beslaat. De grootste onzekerheden inzake inkomende en uitgaande geldstromen volgen uit de grondexploitatie en investeringen in infrastructurele projecten. Het streven is erop gericht om het betalingsverkeer zoveel mogelijk via de BNG bank te laten verlopen.

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren schrijft voor dat overtollige middelen dagelijks worden afgeroomd naar een rekening bij de schatkist van het Rijk. Het Ministerie van Financiën heeft een drempelbedrag vastgesteld dat op de rekening courant van de eigen bank mag blijven staan. Het drempelbedrag is het maximale bedrag dat een decentrale overheid dagelijks, over een heel kwartaal bezien, buiten de schatkist mag aanhouden. Deze drempel bedraagt per 1 juli 2021 2% van het begrotingstotaal.

Conform de regelgeving wordt er bij jaarrekening verantwoording afgelegd over het totaal aan middelen dat per kwartaal buiten de schatkist is gehouden. De verwachting is dat in 2026 aan de drempel wordt voldaan.

Bedrijfsvoering

Visie en organisatie-ontwikkeling

Onze visie op de organisatie vertaalden wij in een koers richting een Bloeiend West Betuwe in 2040, volgens vier lijnen, die onderling met elkaar samenhangen:

1. We maken bestuurlijke ambities waar.
2. Inwoners waarderen onze dienstverlening.
- 3 De kernen zijn vertrekpunt van ons handelen;.
- 4 Medewerkers gaan samen voor resultaat!

De gemeente wil een flexibele, mensgerichte en resultaatgerichte samenwerkingsorganisatie zijn. In verbinding met haar omgeving. Daarbij sluit zij aan bij

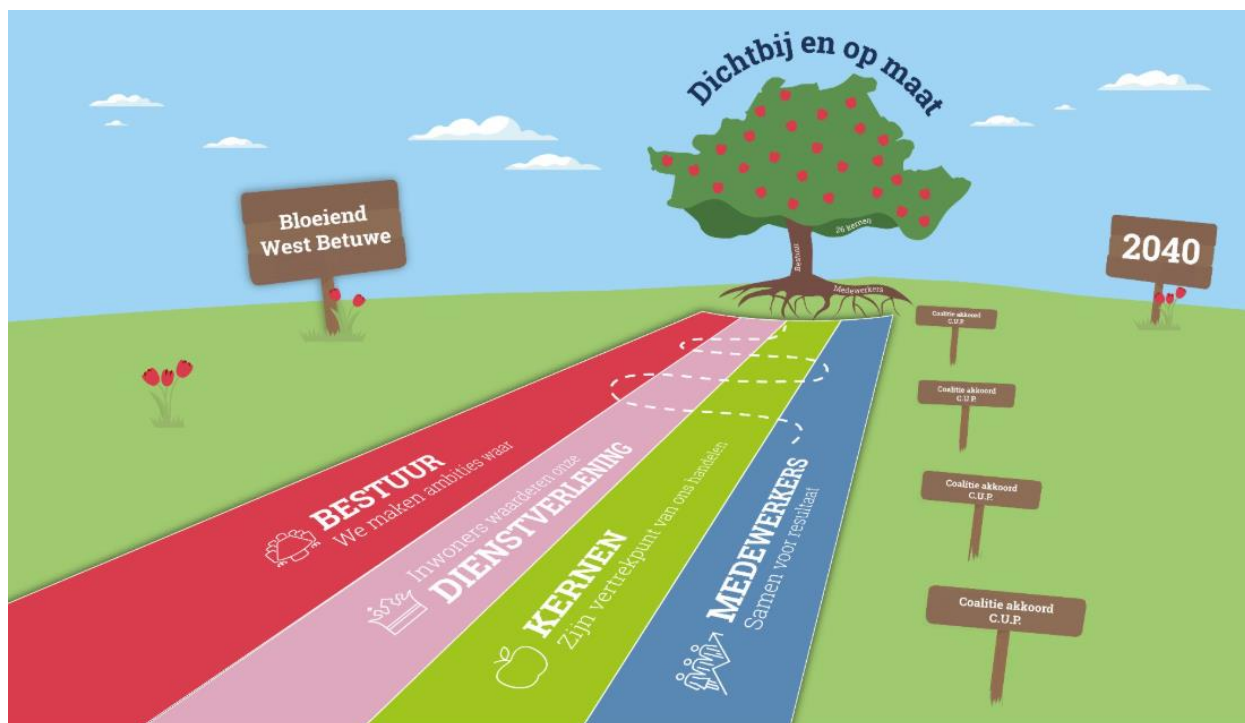
het zelf-organiserende vermogen van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. Waar nodig stimuleert zij dat ook. De organisatie van West Betuwe is primair gericht op de externe dienstverlening. In de metafoor van de fruitboom, is de organisatie gericht op het 'optimaal laten bloeien' van de 'vruchten'. Daarvoor is het nodig om continu te investeren in 'de wortels' van de boom: de organisatie en haar medewerkers zijn deze wortels. Ons personeel is het belangrijkste kapitaal dat West Betuwe heeft. Daarom willen we een aantrekkelijke werkgever zijn.

In de doorontwikkeling van de organisatie richten we ons steeds minder op het werken in structuren en vanuit regels, maar op netwerk- en relatiegericht werken rondom inhoudelijke maatschappelijke vraagstukken (opgaven). De organisatie zoekt – afhankelijk van de opgave – naar een passende vorm van organiseren. Dat betekent dat er niet één benadering is, maar dat er verschillende mogelijkheden zijn. Het resultaat telt, niet de vorm.

Het versterken van integraal en programmatisch werken is van groot belang om als organisatie wendbaar en toekomstbestendig te zijn. We investeren dan ook om te werken vanuit programma's en projecten. Het gaat daarbij om multidisciplinaire, complexe, strategische opgaven die vaak een combinatie vragen van experimenterend, regulier en projectmatig werken. Programmamanagers, medewerkers en teamleiders leveren elk vanuit hun eigen rol een bijdrage aan de te realiseren doelen en resultaten van de programma's. Op die manier realiseren we betere strategische sturing.

Kerngericht werken!

In het coalitieakkoord "In beweging" (2022-2026) heeft het bestuur het onderwerp 'kerngericht werken' sterk op de voorgrond geplaatst. *"Onze gemeente kenmerkt zich door 26 kernen met een eigen identiteit en karakter. Deze moeten behouden blijven. We houden dan ook oog voor de eigenheid van onze kernen en leveren maatwerk per kern. De basis voor dit maatwerk ligt in de 26 opgestelde kernagenda's van onze inwoners. We gaan met onze inwoners aan de slag om de kernagenda's uit te voeren."* Om deze bestuurlijke ambitie waar te maken, werken we er de komende jaren aan om kerngericht werken 'goed in de vingers te krijgen'. Het is een belangrijk onderdeel in de ontwikkeling van onze organisatie.

Om te zorgen dat bestuur en medewerkers prettig en goed hun werk kunnen doen zijn goede huisvesting en goede faciliteiten van belang. Hier wordt invulling aan gegeven door te werken vanuit ons nieuwe gemeentehuis. De inrichting hiervan sluit aan bij de manier van werken die we in onze missie en visie voor ogen hebben.

Dienstverlening door en samenwerking met verbonden partijen

Als gemeente streven we er naar om zoveel mogelijk producten en diensten door onze eigen ambtelijke organisatie te laten verzorgen. Er zijn echter opgaven die beter vanuit samenwerking opgepakt kunnen worden en waarvoor het effectiever en efficiënter is om deze door een gespecialiseerde organisatie uit te laten voeren. Daarom worden sommige vormen van dienstverlening door andere organisaties verzorgd. Dit zijn zogenaamde verbonden partijen. We kennen er verschillende.

Ons streven is er voor te zorgen dat de kwaliteit van dienstverlening – voor onze inwoners en voor onze eigen organisatie - zo goed mogelijk is. Op het gebied van de bedrijfsvoering hebben wij, samen met de partners Culemborg en Tiel, een aantal taken uitbesteed aan de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe, een belangrijke partner voor de doorontwikkeling van onze bedrijfsvoering.

Beleidskaders

De belangrijkste beleidskaders voor de bedrijfsvoering van West Betuwe zijn in de volgende documenten vastgelegd:

- 'Besturen en organiseren in West Betuwe': het realiseren van de ambities van de nieuwe gemeente en het vormgeven van de nieuwe organisatie vraagt om een stevig fundament. Dit document beschrijft dat fundament.
- Organisatieplan West Betuwe 2020 - vastgesteld door college
- Klantvisie West Betuwe - vastgesteld door college
- Controlvisie - vastgesteld door college

Thema's

Bij de permanent lerende organisatie die we willen zijn past een continue doorontwikkeling van de organisatie en van de sturing op de bedrijfsvoering.

Hiervoor investeren we in managementontwikkeling, LEAN procesverbetering, programmatisch werken en projectmatig werken.

Als organisatie staan we niet alleen voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken, veel van deze taken zijn belegd bij samenwerkingsverbanden of ketenpartners. Daar investeren we ook in de verbinding tussen het gemeenschappelijke belang en de ambities van West Betuwe.

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

De Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) voert een aantal bedrijfsvoeringstaken uit voor de gemeenten Culemborg, Tiel en West Betuwe. De gemeente Tiel nam eind 2024 een voorgenomen besluit om uit te treden uit de BWB. In 2025 volgde een onderzoek naar de uittreedsom. Op basis van dit onderzoek neemt de gemeenteraad van Tiel eind 2025 een definitief besluit. De personele, organisatorische en financiële gevolgen van dit besluit voor West Betuwe zijn op dit moment niet in te schatten.

Doelen 2026

De aandachtspunten voor 2026 op het gebied van de bedrijfsvoering geven we weer in de volgende sub paragrafen:

1. Organisatie-ontwikkeling
2. Personeel en Organisatie
3. Financiën
4. Inkoop
5. Informatisering en automatisering
6. Huisvesting
7. Informatiebeveiliging en privacy

1. Organisatie-ontwikkeling

Op het gebied van de organisatie-ontwikkeling hebben we de volgende lange termijn doelstellingen geformuleerd:

- Samen met het bestuur werken we aan een bloeiend West Betuwe. Bestuur en medewerkers zijn trots op onze resultaten en onze organisatie.
- De opgaven in de samenleving staan centraal in ons werk.
- De kwaliteiten van de medewerkers in onze organisatie bewegen voortdurend mee met wat de omgeving van hen vraagt. We zijn een lerende organisatie. Een flexibele kern binnen onze organisatie levert hier een belangrijke bijdrage aan.

De klantvisie vormt de basis voor de organisatieontwikkeling van 2024 tot 2028. We werken in die jaren aan acht speerpunten die gericht zijn op het verbeteren van klanttevredenheid en -beleving. Deze speerpunten zijn grotendeels voortzettingen van bestaande thema's en initiatieven, maar worden nu resultaatgericht, duurzamer en met meer aandacht voor de onderlinge samenhang ingezet.

1. Klantsturing in teams. Dit vormt de kern van de organisatieontwikkeling. Op basis van een afsprakenkader maakt de directie jaarlijks activiteiten- en resultaatafspraken met de teamleiders. Teamleiders rapporteren periodiek over de voortgang. In hun team voeren de teamleiders een gestructureerde aanpak in van jaarplan, meten, verbeteren, visualiseren van de resultaten, periodieke teambesprekingen, etc.
2. Cultuur & HR. Aan de hand van de strategische HR agenda werken we het HR-beleid verder uit. Ook is er een coördinatiepunt lerende organisatie. Vanuit beide wordt ondersteuning aan de teams gegeven voor het werken aan cultuurverandering en het ontwikkelen van de nodige competenties om klantgericht te kunnen werken.
3. Klantfeedback. Het doel van dit speerpunt is het organiseren van het structureel verzamelen van feedback van klanten. Denk hierbij aan de inhoud van klantcontacten, klachten, klanttevredenheid op proces- en contactniveau. Dit is essentiële verbeter- en stuurinformatie voor de teams en directie.

4. Kerngericht werken. In de komende jaren gaan we steeds meer kerngericht werken vanuit de bedoeling. Kerngericht werken wordt een onderdeel van alle teams die werken voor kernen. We implementeren ook het nieuwe kernagendaproces.
5. Kanalenstrategie (multichannel). We werken aan het vereenvoudigen en duidelijker maken van onze digitale dienstverlening en website. Verder staat hier het vereenvoudigen van de contactpunten voor klanten centraal. In dit traject betrekken we actief onze gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringspartners.
6. Klantgerichte processen. Dit is de opvolging van lean/procesmanagement zoals dit in de afgelopen jaren centraal heeft gestaan. De focus komt hierbij op het realiseren van de gewenste klantbeleving in processen, het werken met proceseigenaren en het structureel inbedden van processen in het dagelijks werken en sturen.
7. Planning & control/datagedreven werken. We gaan steeds meer op feiten, cijfers en resultaten rondom een klantgerichte dienstverlening sturen. Portfoliomanagement, X-matrix, plannings- en verantwoordingscycli worden fundamenteel ingevoerd in de gehele organisatie. We hebben servicebeloften op post, telefoon, mail, meldingen OR, omgevingswet, sociaal, vragen uit kernplatforms en handelen daarnaar.
8. Dienend leiderschap. Uitgangspunt is dat teamleiders duidelijkheid en richting geven waarbij ze medewerkers actief ondersteunen in het realiseren van een taakvolwassen organisatie. Het inmiddels gestarte traject vormt een integraal onderdeel in de realisatie van de klantvisie.

2. Personeel en organisatie

We blijven inspelen op de arbeidsmarkt

Uit onderzoek van o.a. het A&O fonds blijkt dat we de komende jaren nog een krappe arbeidsmarkt blijven houden.

Het aantal werkzoekenden is historisch laag en het aantal openstaande vacatures is hoog. Medewerkers hebben werkgevers 'voor het uitkiezen' en werkgevers halen alles uit de kast om medewerkers aan te trekken en moeten moeite doen om medewerkers te behouden (binden en boeien).

Dat geldt ook voor onze gemeente. Vacatures zijn regelmatig moeilijk in te vullen en inhuurkrachten moeilijk binnen te halen. Met name op het gebied van ruimtelijke ordening/milieu, civiele techniek/bouwkunde en bedrijfsvoering zijn functies zeer lastig vervulbaar. We anticiperen hierop door onze arbeidsmarktbenadering, met de flexibele kern in 2023 en de inzet van onze eigen recruiters.

Speerpunten voor 2026

- We werken aan een HR instrumentarium dat bijdraagt aan een klantgerichte organisatiecultuur. We stimuleren daarbij gerichte reflectie en ontwikkeling op klantgericht gedrag door het vernieuwde format voor ontwikkelgesprekken in te voeren. Onze dienstverleningsprincipes en kernwaarden zijn opgenomen als vast onderdeel van de gesprekscyclus.
- We zorgen ervoor dat het personeelshandboek en de personeelsgids beter toegankelijk zijn zodat medewerkers snel de juiste informatie kunnen vinden.
- Doorontwikkelen capaciteitsmanagement en portfoliomanagement: Om de personeelskosten beheersbaar te houden en de kosten van inhuur te verlagen brengen we balans in de beschikbare personele capaciteit en onze werklast door de volgende stappen te zetten in capaciteitsmanagement en portfoliomanagement. Bij de behoefte aan extra capaciteit gaat inzet van medewerkers uit de flexibele kern voor op inhuur en sturen we meer met behulp van data over de bezettingsgraden van medewerkers. In de flexibele kern werken inmiddels ruim 30 mensen. Het gaat om ondersteuners, medewerkers, adviseurs en projectleiders. De omvang van dit team staat niet vast en is mede afhankelijk van de capaciteitsvraag. Inzet van de medewerkers in andere teams dekken we zoveel mogelijk via bestaande budgetten en in mindere mate uit de bestemmingsreserve Flexibele kern. We sturen actief op een brede inzetbaarheid en wisseling van opdrachten.
- Vanuit het Coördinatiepunt lerende organisatie implementeren we de in 2025 ontwikkelde leerlijnen op het gebied van programmatisch werken, projectmatig werken, procesverbetering, adviesvaardigheden, dienstverlening en kerngericht werken aan. Ook investeren we in een goed aanbod voor pre- en onboarding van nieuwe medewerkers. Verder organiseren we activiteiten voor verbinding, kennisontwikkeling en samenwerking.
- Onderhoud functiewaardering: In 2024 voerden we voor het eerst in het bestaan van West Betuwe een gedeeltelijke onderhoudsronde op de functiewaardering uit. Deze was gericht op functies, die ten opzichte van de uitgangssituatie inmiddels gewijzigd zijn. De onderhoudsronde loopt door in 2025. Vanaf 2026 voeren we jaarlijks een (kleinere) onderhoudsronde uit.

3. Financiën

Op het gebied van de financiën hebben we volgende speerpunten voor 2026:

- We implementeren de bij de begrotingsbehandeling gekozen maatregelen uit het dekkingsplan en monitoren de voortgang hiervan.
- We versterken het financieel advieschap en het budgetbeheer in de organisatie door het opzetten, uitwerken en implementeren van kaders en spelregels. In de budgetgesprekken gaan we in op het naleven van de kaders en de spelregels.
- We verbeteren een aantal financiële processen, onder meer door het geleidelijk invoeren van een verplichtingenadministratie.
- We doen onderzoek naar een mogelijke herijking van de Planning & Controlcyclus. Daarbij betrekken we de uitkomsten van de evaluatie van het kerngericht begroten en het nieuwe kernagendaproces.
- Ter verbetering van de interne financiële sturing ontwikkelen we financiële prestatie indicatoren.

Inkoop

We willen als gemeente rechtmatig en doelmatig inkopen. Hier besteden we nadrukkelijk aandacht aan. In het coalitieprogramma wordt verder het belang benadrukt om de lokale economie te stimuleren: *“We zoeken naar uitvoerders die binding hebben met West Betuwe en er trots op zijn om voor deze gemeente werk uit te voeren.”*

In 2026 hebben we op dit vlak de volgende voornemens:

- Het mede op basis van de aandachtspunten uit de rechtmatigheidsverantwoording in de Jaarstukken 2024, verder verbeteren van de rechtmatig- en doelmatigheid van de inkoop- en aanbestedingstrajecten.
- Het doorontwikkelen van de samenwerking met de BWB-gemeenten en met de regio voor de gezamenlijke aanbestedingstrajecten.
- Het voortouw blijven nemen voor de realisatie van een centraal Social Return-loket voor Regio Rivierenland.
- Het 'Wetsvoorstel tot wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in verband met de versterking van de rechtsbescherming bij aanbesteden' nauwlettend blijven volgen.

Huisvesting Buitendienst

De bouw van één centrale nieuwe gemeentewerf voor de gemeente West Betuwe start eind 2025t. Op de nieuwe locatie aan de Boutensteinseweg in Rumpst komt ook een nieuw steunpunt voor gladheidsbestrijding van de provincie Gelderland. Met deze ontwikkeling komt de gehele buitendienst van de gemeente op één plek. Eind 2026 verhuizen de medewerkers naar de nieuwe gemeentewerf. De tussenliggende tijd gebruiken we om de processen en werkwijzes te verbeteren, passend bij 1 centrale huisvesting.

Informatisering en automatisering

Belangrijk uitgangspunt is dat het informatiebeleid de dienstverlening moet ondersteunen, dat de privacy wordt gewaarborgd en dat digitalisering en plaats- en tijdonafhankelijk werken een vanzelfsprekendheid is. Ook moeten de systemen ons ondersteunen bij wettelijke ontwikkelingen zoals de Omgevingswet en de Wet Open Overheid. We werken als partners in de bedrijfsvoeringsorganisatie met elkaar samen en versterken elkaar daar waar het kan.

Belangrijke projecten voor 2026 voor West Betuwe zijn:

- We versterken onze manier van samenwerken op het gebied van digitaal samenwerken met behulp van de implementatie van Office365. Als onderdeel van dit project brengen wij ook ons informatiebeheer op orde.
- We stellen een plan op voor het moderniseren van de fysieke en digitale infrastructuur
- In het project Slimmer werken werkt zetten we de volgende stap met het implementeren van de resultaten van de succesvolle pilotprojecten uit 2025 en doorlopen in 2026 een aantal nieuwe pilots voor het gebruik van moderne technieken, die leiden tot kwaliteitsverbetering en efficiency.
- We vervolgen de implementatie van de Wet Open Overheid en hiermee samenhangende wetgeving de Wet elektronische publicaties (Wep) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).
- We maken datagedreven werken onderdeel van ons werk en gebruiken dit in projecten en programma's. Om meer verbinding te leggen tussen opgaven en vraagstukken gebruiken we data. Het gaat om data uit eigen systemen, (externe) onderzoeken en andere bronnen.

Informatiebeveiliging en privacy

Als gemeente hebben wij zowel wettelijk als moreel de plicht om de gegevens van onze inwoners te beschermen en onze digitale weerbaarheid te versterken. Conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is een goede beveiliging van persoonsgegevens noodzakelijk. Dit vereist passende technische en organisatorische maatregelen, in lijn met de stand van de techniek. Binnen ons Informatiebeveiligingsmanagementsysteem (ISMS) en op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO 2.0) pakken wij de belangrijkste risico's gestructureerd aan en spelen wij in op veranderende dreigingen, zoals cyberaanvallen. Daarmee waarborgen wij niet alleen de privacy van onze inwoners, maar ook de continuïteit van onze dienstverlening.

De Cyberbeveiligingswet (Cbw/NIS2)

De Cyberbeveiligingswet (CBW), de Nederlandse vertaling van de Europese NIS2-richtlijn, treedt naar verwachting begin 2026 in werking en is direct van toepassing op gemeenten. Deze wet legt drie kernverplichtingen op:

- **Zorgplicht:** het treffen van passende technische en organisatorische maatregelen, gebaseerd op risicoanalyses, om de beveiliging van onze netwerk- en informatiesystemen en de continuïteit van essentiële en belangrijke diensten te waarborgen.
- **Meldplicht:** het binnen 24 uur na kennisname melden van significante incidenten bij de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI), gevolgd door een nadere rapportage binnen 72 uur, en indien van toepassing melding bij het nationale CSIRT.
- **Toezicht:** de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) houdt toezicht op naleving via bestaande verantwoordingsstructuren, zoals ENSIA, en beschikt over handhavende bevoegdheden.

De inwerkingtreding van de Cbw/NIS2 vraagt om structurele inzet van capaciteit en middelen en betekent een verdere intensivering van ons werk op het gebied van informatiebeveiliging en privacy.

Onze speerpunten voor 2026

In 2026 zetten wij de volgende stappen:

- Versterken van onze digitale weerbaarheid door technische en organisatorische maatregelen en door het vergroten van bewustwording bij medewerkers en bestuur.
- Verdere optimalisatie en actualisatie van het verwerkingsregister binnen ons ISMS.
- Uitvoeren van meer Data Protection Impact Assessments (DPIA's) voor processen met gevoelige persoonsgegevens, conform de richtlijnen van de VNG.
- Implementatie van Business Continuity Management (BCM) voor bedrijfskritische processen, conform de richtlijnen van de VNG.
- Efficiënter benutten van de samenwerking met de gemeenten Culemborg, Tiel en met BvWB.

Kengetallen

Formatie en begrote loonkosten 2026

Voor de uitvoering van de gemeentelijke taken, projecten en programma's beschikken we over een vaste formatie van 333 fte. Inclusief de tijdelijke formatie hebben we op het moment van opstellen van de begroting een bezetting van 342 fte. De begrote loonsom voor 2026 is 30.142.997 euro.

Externe inhuur 2026

Inhuur geschiedt op bestaande budgetten voor bijvoorbeeld personeel en projecten. We beschikken niet over specifieke inhuurbudgetten. We huren in omdat de formatie niet voorziet in piekwerkzaamheden, bijvoorbeeld grotere projecten die binnen beheerplannen of projecten gepland worden of door ziekte. We huren dan in ten laste van projectbudgetten en beschikbaar budget binnen de beheerplannen. Voor flexibiliteit in de organisatie kiezen we er soms voor om vacatures bewust nog niet in te vullen en huren we in ten laste van het vacaturegeld. Volgens landelijke kengetallen is de inhuur gemiddeld 15% van de loonsom. In de afgelopen jaren huurden wij in de praktijk voor een hoger percentage in. Het streven is om in 2026 maximaal 20% van de loonsom in te huren.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim in West Betuwe was in 2024 flink hoger dan het landelijk gemiddelde. Door te sturen op verminderen van werkdruk en het terugdringen van lang verzuim slaagden we erin het percentage tot en met september 2025 terug te brengen naar 6 procent. Het ziekteverzuim is voor een deel werkgerelateerd. Het terugdringen van het ziekteverzuim blijft daardoor van belang voor 2026. De maatregelen, gericht op werkdrukvermindering, en capaciteits- en portfoliomanagement moeten hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

BWB

De Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BWB) verzorgt voor West Betuwe reguliere taken op het gebied van personeels- en salarisadministratie, informatiebeheer, informatiemanagement, ICT, financieel beheer, interne controle en facilitaire zaken. Hiervoor dragen wij bij in de kosten van deze gemeenschappelijke regeling. Daarnaast voert de BWB via het jaarplan diverse projecten uit die door de deelnemende gemeenten apart betaald worden. Het gaat onder andere om grotere projecten op het gebied van de ICT infrastructuur en de implementatie van applicaties. De budgetten hiervoor dragen we geleidelijk aan over aan de BWB.

Beschikbare bedrijfsvoeringsbudgetten 2026:

Bijdrage BWB	8.228.000 euro
Personele overhead	7.458.000 euro
P&O budgetten	1.517.000 euro
Huisvestingskosten	1.112.000 euro
Facilitaire budgetten	1.133.000 euro
ICT-kosten	195.000 euro
Juridische kosten	99.000 euro
Communicatie	87.000 euro
Mutatie reserves	-566.000 euro
Totaal	19.263.000 euro

Verbonden partijen

Doel

Het is gewenst dat in de programmabegroting en in de jaarstukken aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft, vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en de mogelijke risico's. Het gaat daarbij om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen (samenwerkingsverbanden) en overige samenwerkingsvormen, bijvoorbeeld stichtingen en verenigingen. Er wordt niet over alle partijen gerapporteerd waarmee de gemeente op enigerlei wijze verbonden is, maar alleen over partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Over partijen waarin de gemeente West Betuwe alleen een financieel belang heeft, wordt in deze paragraaf dus niet gerapporteerd.

Er is sprake van een bestuurlijk belang indien er zeggenschap door middel van stemrecht bestaat of wanneer de gemeente in het bestuur van de desbetreffende organisatie wordt vertegenwoordigd. Er is sprake van een financieel belang wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij een faillissement of als er financiële aansprakelijkheid bestaat indien de desbetreffende partij haar verplichtingen niet nakomt (conform artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten).

De gemeenteraad kan op verbonden partijen toezicht uitoefenen door middel van toezichtsarrangementen. De gemeenteraad houdt toezicht op verbonden partijen op basis van drie verschillende toezichtsarrangementen. Deze arrangementen nemen in zwaarte toe. Hoe groter het bestuurlijke en/of financiële risico, des te meer toezichtsinstrumenten kunnen worden ingezet.

Op hoofdlijnen wordt per verbonden partij gerapporteerd over wat zich heeft afgespeeld. Bij verbonden partijen die in arrangement 2 vallen, wordt ook gerapporteerd over de managementrapportages (bestuursrapportages) voor zover de betreffende verbonden partij die opstelt. Bij verbonden partijen die in arrangement 3 vallen, wordt daarnaast ook gerapporteerd over wat er in de AB-vergaderingen is besloten. Daarnaast heeft de gemeenteraad een drietal moties in 2019 aangenomen voor meer grip op samenwerkingsverbanden, betere informatievoorziening, meer transparantie en afstemming van de agenda's. Zo wordt er inmiddels sneller informatie over vergaderingen openbaar gemaakt en is een informatieprotocol om processen te stroomlijnen. Binnen de organisatie is een intervisietraject opgestart om de sturing op regie- en contractmanagement te versterken. In 2021 is het rapport 'Storten en tekorten' in opdracht van de acht gemeenteraden opgeleverd. De gemeenteraden zijn een gezamenlijk traject gestart om meer grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. De gemeenteraad van West Betuwe heeft op 29 november 2022 ingestemd met het plan van aanpak regionale samenwerking Regio Rivierenland. Tevens is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen in 2022 in werking getreden. In 2024 zijn alle gemeenschappelijke regelingen hierop aangepast.

Risicoprofielen van verbonden partijen

De verbonden partijen van de gemeente West Betuwe lopen sterk uiteen in (financiële) omvang en vorm. Hierdoor variëren de bestuurlijke en financiële belangen en ook de risico's. Bij het opstellen van de begroting wordt het risicoprofiel van een verbonden partij ingeschat. Door aan verbonden partijen met een hoog risicoprofiel extra aandacht te besteden, kan de gemeente de kansen en bedreigingen bij deze verbonden partijen tijdig signaleren en daar adequaat op reageren.

Het risicoprofiel van een verbonden partij is op actuele bestuurlijke en financiële risico's gebaseerd en komt op basis van een risicoanalyse tot stand. Hoe groter het bestuurlijke of financiële risico is, hoe intensiever de sturing op de verbonden partij is. Dat heeft ook tot gevolg dat de gemeenteraad navenant meer informatie over een verbonden partij met een hoog bestuurlijk of financieel risico krijgt. Op basis van de financiële gegevens wordt de risico-indeling als volgt weergegeven:

Financieel risico	Bestuurlijk risico		
	Laag		Hoog
	Gemiddeld		
	Hoog		
Financieel risico	Laag	Regionaal Archief Rivierenland Natuur- en recreatieschappen NV's: Alliander, Stedin, Vitens, Bank Nederlandse Gemeenten. BV Merwede Lingelijn Beheer Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden Rekenkamer Rivierenland	Belastingssamenwerking Rivierenland
	Gemiddeld	-	Regio Rivierenland Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland
	Hoog	-	Avri Veiligheidsregio Gelderland-Zuid Omgevingsdienst Rivierenland GGD Gelderland-Zuid

Verbonden Partij	Financieel Risico	Bestuurlijk risico	Toelichting
Gemeenschappelijke Regelingen			
Avri	Hoog	Hoog	Reserve inzameling huishoudelijk afval is (te) laag; Bestuurlijk: draagvlak is een probleem t.a.v. ondergronds inzamelen en verhoging van tarieven.
Werkzaam Rivierenland	Gemiddeld	Hoog	Bestuurlijk: kwetsbare doelgroepen.
Omgevingsdienst Rivierenland	Hoog	Hoog	Output financiering, niet alle werkzaamheden in te schatten; bestuurlijk risico zit in de kwaliteit van de dienstverlening.
GGD Gelderland-Zuid	Hoog	Hoog	Financiële lasten Veilig thuis; Bestuurlijk: Veilig thuis blijft een gevoelig onderdeel.
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	Hoog	Hoog	Groot risico op verhoging gemeentelijke bijdragen; reserves onder bestuurlijke norm.
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe	Gemiddeld	Gemiddeld	Bestuurlijk risico is gemiddeld.
Regio Rivierenland	Gemiddeld (DVO)	Gemiddeld	Nieuw beleid bij gedelegeerde taken beperkt; risico zit in DVO's (Dienstverleningsovereenkomsten); Bestuurlijk: Regionale beleidsvoorbereiding is politiek gevoelig; beperkte gevolgen voor inwoners en ondernemers.
Regionaal Archief Rivierenland	Laag	Laag	
Belastingsamenwerking Rivierenland	Laag	Gemiddeld	Bestuurlijk risico is gemiddeld omdat de inning van lokale belastingen gevoelig ligt bij de inwoners.

Verbonden Partij	Financieel Risico	Bestuurlijk risico	Toelichting
Natuur- en Recreatieschap	Laag	Laag	Recreatietaak is geprivatiseerd.
Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland	Laag	Laag	Betreft een garantstelling met een laag financieel risico. De aanlegfase is in de afronding en UBR gaat over naar de beheerfase.
Rekenkamer Rivierenland	Laag	Laag	Betreft gemeenschappelijk orgaan met beperkte financiële bijdrage.

N.V.'s en B.V.'s

N.V. Alliander	Laag	Laag
N.V. Stedin	Laag	Laag
Vitens NV	Laag	Laag
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Laag
Merwede-Lingelijn (M.L.L.) Beheer B.V.	Laag	Laag

Verenigingen en Stichtingen

Stichting Openbaar Onderwijs Laag Alblasserwaard en Vijfheerenlanden	Laag

Toezichtsregime gemeenschappelijke regelingen:

Betrokkenheid bij gemeenschappelijke regelingen maakt de afstand kleiner en maakt het werkterrein bekender.

Op hoofdlijnen wordt per gemeenschappelijke regeling middels een kwartaalrapportage gerapporteerd over wat er zich heeft afgespeeld en afhankelijk van het gekozen toezichtsarrangement wordt deze rapportage uitgebreider.

Per gemeenschappelijke regeling wordt het volgende toezichtsarrangement toegepast.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	TOEZICHTSARRANGEMENT:
Avri	3
Werkzaak Rivierenland	3
Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)	3
GGD Gelderland-Zuid (GGD)	3
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)	3
Regio Rivierenland	2
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB)	2
Regionaal Archief Rivierenland (RAR)	1
Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)	1
Natuur- en recreatieschap	1
Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR)	1
Rekenkamer Rivierenland	1

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Regio Rivierenland	
Vestigingsplaats	Tiel
Doel	Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van acht gemeenten waarbinnen op regionaal niveau voor de gemeenten taken worden uitgevoerd op het gebied van algemeen bestuur, verkeer, vervoer en waterstaat, economische zaken, onderwijs, cultuur en recreatie, sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening, volksgezondheid en milieu en ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. De gemeenschappelijke regeling voert zowel uitvoeringstaken als (strategische)beleidstaken uit.
Deelnemers/betrokken partijen	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (AB). De raad van iedere gemeente wijst een vertegenwoordiger en plaatsvervangende vertegenwoordiger aan. Het algemeen bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter en de overige leden van het dagelijks bestuur. Het AB heeft per deelnemende gemeente één zetel. De AB-leden hebben in de vergaderingen van het algemeen bestuur stemrecht in de omvang waarin het inwonertal van de gemeente die hem/haar heeft aangewezen zich verhoudt tot het inwonertal van alle deelnemende gemeenten, een en ander afgerond op honderdtallen inwoners. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit tenminste drie leden. De aanwijzing van de leden van het dagelijks bestuur geschiedt in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in zijn nieuwe samenstelling.
Programma	Programma 1
Relatie met programma	Regio Rivierenland is opgenomen onder programma 1 Besturen. Daarnaast is er een relatie met programma 2 Wonen (samenwerking speerpunt wonen en mobiliteit), programma 3 Werken (agribusiness, economie en logistiek en recreatie en toerisme), programma 4 Leven (leerplicht) en programma 5 Omzien (Wmo en jeugd).

Bijdrage per programma	Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van acht gemeenten. Voor en door de gemeenten worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd op verschillende beleidsterreinen. In het kader van het programma Regionale Samenwerking vindt samenwerking plaats rond drie speerpunten: agribusiness, economie en logistiek, en recreatie & toerisme. Vanuit deze speerpunten worden aan de hand van een meerjarenprogramma door (hogere) overheden en maatschappelijke partners projecten gerealiseerd. Dit gebeurt in steeds wisselende samenwerkingsvormen tussen overheden, bedrijfsleven, onderwijs en andere maatschappelijke partners. Onderdeel hiervan is het genereren van geldstromen en subsidies. Daarnaast stimuleert de Fruitdelta Rivierenland de economische en recreatieve activiteiten en belangenbehartiging buiten de regio. Ook vindt afstemming plaats op het gebied van Ruimte: onder andere voor wat betreft de capaciteit van bedrijventerreinen, wonen en ruimtelijke kwaliteit. Hiervoor heeft de gemeenteraad in 2025 de startnotitie Ruimte vast gesteld. Logistics Valley Rivierenland maakt ook deel uit van Regio Rivierenland. Gelderland werkt en bouwt aan een Smart Logistics Valley als internationale toplocatie voor logistiek in Nederland. De speerpunten van het uitvoeringsprogramma zijn onder meer optimalisering van de regionale infrastructuur, arbeidsmarkt, duurzaamheid en innovatie. Voor mobiliteit is een mobiliteitsfonds opgericht. Het uitvoeringsplan Mobiliteit pakt het onderwerp mobiliteit gezamenlijk op voor het borgen van een goede bereikbaarheid van de regio Rivierenland via alle vervoersaders. Met name de A2 en A15 zijn hierbij belangrijk, zeker na de uitstel van de aanpak van de A2.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Op basis van het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2020-2025 worden ook in 2026 projecten uitgevoerd rond de drie speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme. In 2026 wordt een nieuw Regionaal Economisch Ambitiedocument ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraden. In 2026 loopt het proces van de gebiedsagenda door en bevordert een integrale werkwijze binnen de regio. Het jaar 2026 zal ook in het teken staan van uitvoering van het vastgestelde beleid. Te denken valt aan het uitvoeren van de nieuwe Regio Deal, de woondeal, de doorontwikkeling van de gebiedsagenda naar een kansenagenda en lobby en branding. Daarnaast zal er in 2026 een Regionaal Stimuleringsfonds zijn. Voor het Regionaal Stimuleringsfonds wordt geen gemeentelijke bijdrage gevraagd. Er wordt samengewerkt op diverse inhoudelijke dossiers zoals ruimte en mobiliteit.
Risico's	De algemene reserve bedraagt 474.000 euro en wordt ingezet bij tekorten. De omvang van de reserve is volgens het dagelijks bestuur voldoende voor het afdekken van de geïdentificeerde risico's.
Risicoprofiel	Middel

Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026
	600	669	2.141	1.870	0	0
Toelichting financieel belang	De geraamde bijdrage betreft de uniforme bijdrage aan de Regio Rivierenland.					

Avri	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Doel	Avri is een gemeenschappelijke regeling van acht gemeenten die taken uitvoert op het gebied van afvalinzameling en afvalbeheer, het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving van de openbare ruimte.
Deelnemers/betrokken partijen	De raden en colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (AB). Het AB bestaat uit acht leden. Elk AB-lid heeft één stem. Het AB besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen, tenzij anders is bepaald. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit de voorzitter en twee leden uit het AB, die door het AB worden aangewezen. Voorafgaand aan elke AB-vergadering wordt een Platformbijeenkomst belegd, waarin de raadsleden van de deelnemende gemeenten wensen en bedenkingen kunnen uiten met betrekking tot de agenda van de desbetreffende AB-vergadering.
Programma	Programma 2
Relatie met programma	Avri is opgenomen onder programma 2 (Wonen) vanwege de basistaak van Avri, het ophalen van huishoudelijk afval. De gemeente West Betuwe neemt enkele plustaken van Avri af op het gebied van IBOR. Zo voert Avri taken uit op het beheer van de openbare ruimte. De uitvoering van de taken op het beheer van de openbare ruimte wordt beschreven in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.
Bijdrage per programma	De gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Rivierenland (Avri) verzorgt de inzameling en het beheer van het huishoudelijk afval. Het algemeen bestuur stelt verordeningen en de afvalstoffenheffing vast. Het kader voor de inzameling is het inzamelsysteem 'Afval scheiden heel gewoon'; ook wel aangeduid als het basispakket. Naast de inzameling van het huishoudelijk afval neemt de gemeente ook enkele diensten af uit het aanvullende pakket voor het beheer van de openbare ruimte. Dit is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst en omvat het groenbeheer in de kernen Geldermalsen/Meteren en het buitengebied, bomenbeheer buitengebied, ledigen afvalbakken, straatvegen en onkruid-bestrijding op verhardingen, kolkenzuigen en de gladheidsbestrijding in voormalig Neerijnen.

Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Doel van het landelijk programma VANG (van afval naar grondstof) is tot een circulaire economie te komen. Daarnaast zijn scherpere doelstellingen geformuleerd om minder afval te produceren (preventie) en een forse reductie van het restafval te bewerkstelligen. De landelijke doelstellingen is om een verder daling van de hoeveelheid restafval te bereiken van 30 kg per huishouden. In onze regio zien we een sterke verlaging van de hoeveelheid restafval (in 2022 70 kg fijn en grof restafval per inwoner) en zamelt Avi meer grondstoffen in. In het Strategische Koersplan en de houtskoolschets van Avri zijn strategische doelen opgenomen die een directe en indirecte relatie hebben met de doelen uit het grondstoffenplan. Met name de strategische doelen: 1. Circulaire waardencreatie. 2. De kwaliteit van de afvalstromen 3. Van en voor de regio, zijn direct of indirect gelijk aan de doelen uit het beleidsplan Van Afval Naar Grondstof. In het programma GRIP zijn ook vergelijkbare doelen opgenomen. Binnen de landelijke beleidskaders Van Afval Naar Grondstof (VANG) zal het eigen beleid van Avri ('Afval scheiden heel gewoon') in 2024 doorontwikkeld worden. Het doel blijft de preventie van afval, een verdere reductie van het restafval en de inzameling van zo schoon mogelijke grondstoffen.					
Risico's	-Onzeker doelvermogen voor nazorg stortplaats; risico is gedaald-Onzekerheid scheidingsgedrag huishoudens; gelijk gebleven-Vervuiling van aangeboden grondstoffen; verhoogd-Vergoeding kunststof verpakkingen; risico gelijk gebleven -Geschil met verwerker pbd; risico vervallen					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026
	0	0	2.171	2.025	45.355	65.832
Toelichting financieel belang	De activiteiten van Avri worden uit de afvalstoffenheffing gefinancierd. Dat betekent dat de gemeente West Betuwe een indirect financieel belang in de gemeenschappelijke regeling heeft.					

Werkzaam Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de deelnemende gemeenten en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan de doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De gemeenschappelijke regeling voert de wettelijke taken uit die deelnemers hebben op grond van de Participatiewet, met uitzondering van bijzondere bijstand.					
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit 8 leden: 1 lid per deelnemende gemeente. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid, tenzij anders is geregeld. Het DB bestaat uit 3 leden, aan te wijzen uit het AB.					
Programma	Programma 3					
Relatie met programma	De GR is opgenomen onder programma 3 werken					
Bijdrage per programma	Werkzaam Rivierenland voert voor de gemeente West Betuwe de Participatiewet uit en verzorgt de uitkeringen en de re-integratie van de meeste klanten. Alleen klanten met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt (de klantprofiel 4-doelgroep) worden door de gemeente zelf ondersteund in (sociale) activering en hun zorgbehoefte.					
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Hoofddoel is en blijft uitkeringen te verstrekken waar dit strikt noodzakelijk is en uitkeringsgerechtigden zo snel mogelijk (weer) aan een baan te helpen. De ontwikkelingen rondom de asielinstroom hebben wel gevolgen voor de instroom in de bijstand. De krapte om de arbeidsmarkt zorgt voor kansen in bemiddeling naar werk en gelijktijdig ook voor uitdagingen in begeleidingscapaciteit. De ontwikkelingen worden scherp gemonitord om de negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken.					
Risico's	Economische terugval/conjunctuurgevoeligheid, verandering wetgeving, krapte arbeidsmarkt, toename problematiek doelgroep, robotisering & digitalisering, pandemie					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026
	3.508	3.514	3.781	4.553	3.879	3.915
Toelichting financieel belang	De geraamde bijdrage aan Werkzaam Rivierenland betreft alleen de organisatiekosten voor de inkomensregelingen. De werkelijke verstrekkingen aan o.a. bijstandsuitkeringen zijn hierin niet meegenomen.					

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe	
Vestigingsplaats	Culemborg
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bedrijfsvoeringstaken met als doel het verlagen van kosten, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid en het bieden van kansen aan medewerkers.
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Culemborg, Tiel en West Betuwe.
Bestuurlijk belang	De colleges zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Het bestuur telt drie zetels. Elke deelnemer heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid. De gemeenschappelijke regeling voert haar taak in mandaat uit.
Programma	Programma 1
Relatie met programma	Deze GR is opgenomen onder programma 1 Besturen.
Bijdrage per programma	De gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) voert namens de gemeente West Betuwe bedrijfsvoeringstaken uit op het terrein van: • financiële administratie, treasury en interne controle; • informatiemanagement; • informatiemanagement en ICT; • personeelsadministratie.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Waar in 2023 de BWB vooral investeert in de basisdienstverlening op orde, wil zij in 2024 in samenwerking met de gemeenten versnellen op de drie ontwikkelijnen. Belangrijke onderwerpen hierin zijn: • Het maken van een systeemsprong: aanbesteding HR-systeem en financieel systeem, maar ook het maken van een goede afweging voor de vervanging van de ICT-infrastructuur in een tijd waarin steeds meer applicaties online worden aangeboden; • Impuls geven aan datagedreven werken door de gemeenten en BWB zelf; • Aantrekkelijk werkgeverschap: ook voor de BWB is het van belang om te investeren in de ontwikkeling van personeel en aantrekken van nieuwe medewerkers, vanuit een gezonde mix van vaste medewerkers en een flexibele schil; • Continue aandacht voor informatieveiligheid inclusief voorbereiding op de aanstaande, verscherpte regelgeving op dit gebied. Daarnaast wordt in 2024 de verdeelsystematiek geëvalueerd en een toekomstbestendige systematiek ontwikkeld.
Risico's	Het weerstandsvermogen van de bedrijfsvoeringsorganisatie is toereikend om de risico's af te dekken. Bestuurlijk is besloten om het weerstandsvermogen dat boven de algemene reserve van BWB uitstijgt binnen de deelnemende gemeenten aan te houden. Het (fictieve) aandeel van West Betuwe in het risicobedrag van ruim 1.000.000 euro is ongeveer 360.000 euro.
Risicoprofiel	Middel

Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026
	7.907	7.907	846	1408	2.970	2.633
Toelichting financieel belang	Dit betreft de uniforme bijdrage. De maatwerkbijdragen zijn hierin niet meegenomen.					

GGD Gelderland-Zuid	
Vestigingsplaats	Nijmegen
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg en het uitvoeren van taken die in wet- en regelgeving aan de gemeenten of de GGD'en zijn opgedragen.
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur; het Algemeen Bestuur telt 14 zetels. Het stemgewicht per gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar, zoals opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het CBS. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het AB en minimaal vier andere leden. Deze worden aangewezen door het AB. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het DB worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur.
Programma	Programma 5
Relatie met programma	Deze GR is opgenomen onder programma 5 (Omzien) voor Volksgezondheid. De GR heeft ook een relatie met Programma 1 (besturen), voor Openbare orde en veiligheid. De GGD Gelderland-Zuid speelt een rol bij de rampenbestrijding. Daarnaast zijn er nog relaties met de programma 4 (Leven) voor onderwijs, cultuur, sportbeleid, recreatie en participatie.
Bijdrage per programma	In het kader van de openbare gezondheidszorg voert GGD Gelderland-Zuid alle taken uit die in wet- en regelgeving aan gemeenten of aan gemeentelijke gezondheidsdiensten zijn opgedragen. Daarbij gaat het om taken op het gebied van: • Gezondheidsbescherming: Infectieziektebestrijding, medische milieukunde en seksuele gezondheidsrisico's, technische hygiënezorg; • Toezicht op kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen; • Toezicht op tatoeage en piercing; • Publieke gezondheid bij crisis en rampen; • Gezondheidsbevordering: gezonde wijk/gemeente en gezonde school, gezonde volwassenen en ouderen; • Jeugdgezondheidszorg; • Forensische geneeskunde; • Toezicht Wmo; • Bijzondere zorg: meldpunt bijzondere zorg openbare geestelijke gezondheidszorg en geestelijke gezondheidszorg; • Veilig Thuis.

Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Strategische thema's waar de GGD in de periode 2024 - 2027 op inzet zijn: 1. Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering 2. Adviseren over preventie en vormgeven groepsgerichte preventie 3. Versterken samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van betere inwonerondersteuning 4. Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein. Relevantie maatschappelijke ontwikkelingen die de GGD Gelderland-Zuid signaleert: Landelijke bezuinigingen op het takenpakket van GGD Gelderland-Zuid Gemeentelijke bezuinigingen op het takenpakket van GGD Gelderland-Zuid Rijksvaccinatieprogramma (RVP) Uitbreiding GGD-takenpakket met JGZ 4- Rivierenland Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV-2024) Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 Kansrijke Start Nieuwkomers					
Risico's	De financiële risico's, van hoog naar laag: Inkomsten, bezuinigingen overheid en gemeentes 1.625.000, cao prijsindex 700.000, Niet naleven van de Wet en Regelgeving 562.500, prijsstijgingen 225.000, Ziekteverzuim & arbo 187.500, (toekomst) Veilig Thuis 187.500, Epidemie 187.500, cybercriminaliteit/beveiligingsincident 350.000 150.000, Arbeidsmarktkrapte 112.500, Toenemende en veranderende vraag 62.500.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026
	2.655	2.713	2.181	2,220	14.697	14.789
Toelichting financieel belang	Dit betreft de uniforme bijdrage. De maatwerkbijdragen zijn hierin niet meegenomen.					

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	
Vestigingsplaats	Nijmegen
Doel	De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid voert de taken uit die in de wet Veiligheidsregio's aan de bestuursorganen van de gemeente zijn opgedragen, dit omvat: de brandweezorg, de geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding en coördinatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten worden door de burgemeester in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd. Het AB telt 14 zetels. Alle leden hebben één stem, tenzij het AB een besluit neemt over de jaarrekening, begroting of een begrotingswijziging. Daarvoor geldt een gewogen stemrecht per 20.000 inwoners, waarbij elke gemeente minimaal één stem heeft. De burgemeester van Nijmegen is uit hoofde van zijn functie voorzitter van zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur (DB). Het DB bestaat uit de voorzitter en minimaal twee andere leden, aan te wijzen door en uit het algemeen bestuur.
Programma	Programma 1
Relatie met programma	De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is onder programma 1 (Besturen) opgenomen.
Bijdrage per programma	De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid draagt bij aan het programma Besturen. Deze gemeenschappelijke regeling voert voor de gemeente taken uit die aan de fysieke veiligheid van de inwoners bijdragen. Het gaat om de taken: brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, gemeentelijke ondersteuning bij de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing, ambulancezorg en de regionale meldkamerfunctie.

Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	In de beleidsambities van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid staat integraal werken centraal: het vinden van samenhang en het bundelen van krachten binnen en buiten de organisatie van de Veiligheidsregio. De externe en interne ontwikkelingen, de risico's en de veiligheidsthema's die voor de gemeenten, crisispartners en andere regio's belangrijk zijn hebben geresulteerd in een uitvoeringsprogramma 2024-2027 bestaande uit 35 beleidsdoelstellingen. Deze zijn geclusterd in de drie speerpunten: 1. Een sterk netwerk 2. Een weerbare organisatie 3. Informatiemanagement De belangrijkste (beleids-)ontwikkelingen de omgevingswet, het onderzoek kostenverdeelssystematiek en het onderzoek nieuw plan vastgoed (huisvesting brandweerkazernes). Bovenstaande speerpunten geven aan waar we aan willen werken de komende jaren. De houding vanuit waar we dat willen doen: risicogericht in plaats van regel gestuurd. Met risicogerichtheid wordt ingezet op die maatregelen die het meest bijdragen aan risicoreductie en op een integrale aanpak van vraagstukken. Daarnaast worden de reguliere basistaken en de adviserende taken gecontinueerd. Hierbij nemen we actuele ontwikkelingen, zoals de Omgevingswet, mee.					
Risico's	De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, onder paragraaf 5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De grootste tien risico's met financiële omvang zijn : verduurzaming vastgoed, kapitaallasten vastgoed, arbeidsmarktproblematiek, klimaatverandering, omgevingswet, WNRA, leveringsproblematiek, cybercriminaliteit/beveiligingsincident, epidemie en prijsstijgingen.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026
	5.325	5.118	7.870	8.190	62.859	60.138
Toelichting financieel belang						

Omgevingsdienst Rivierenland					
Vestigingsplaats	Tiel				
Doel	De Omgevingsdienst Rivierenland behartigt de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Daartoe hoort ook het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.				
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel en het college van gedeputeerde staten van de provincie Gelderland.				
Bestuurlijk belang	Alle deelnemers zijn met één lid in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd. Het AB bestaat uit negen leden. Deelnemers die zowel de milieutaken als de taken op het gebied van bouw en ruimtelijke ordening hebben ingebracht, hebben twee stemmen. De deelnemers die alleen de milieutaken hebben ingebracht, hebben één stem. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het AB benoemt de leden van het dagelijks bestuur (DB). Het DB bestaat uit drie leden en de voorzitter van het AB. De gemeenschappelijke regeling voert haar taken in mandaat uit.				
Programma	Programma 2				
Relatie met programma	De Omgevingsdienst Rivierenland valt onder programma 2 (Wonen)				
Bijdrage per programma	De taak van de Omgevingsdienst Rivierenland is de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op het terrein van de Omgevingswet voor de acht gemeenten in de regio Rivierenland. Deze acht gemeenten nemen verplicht de milieutaken af en sommige gemeenten nemen nog overige bouwtaken af (zoals West Betuwe). Daarnaast adviseert de Omgevingsdienst Rivierenland de gemeenten op de terreinen als bodem, lucht, geluid, externe veiligheid, monumenten en flora en fauna.				
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	In april 2020 is het besluit genomen om de vergunningtaak terug te halen van de ODR. De Vergunningtaak blijft vooralsnog bij de ODR. Er is verbeteraanpak dienstverlening VTH-taken opgesteld welke in de komende jaren zal worden uitgevoerd.				
Risico's	De bezuinigingstaakstelling is opgenomen in de meerjarenbegroting 2026 en verder. De besparing is ingeboekt als taakstelling, de concrete invulling ontbreekt nog. Deze moet worden gezocht in de keuzes in het VTH-beleid en de uitvoeringsprogramma's.				
Risicoprofiel	Hoog				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025
	5.506	5.731	976	974	5.581
Toelichting financieel belang	6.434				

Natuur- en Recreatieschap Lingegebied					
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath				
Doel	Het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied houdt samen met het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en het Recreatieschap Over-Betuwe de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied in stand. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de recreatieschappen. Daarbij wordt tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied beoogd.				
Deelnemers/betrokken partijen	De raden en colleges van de gemeenten Molenlanden, Gorinchem, Vijfheerenlanden en West Betuwe.				
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Lingegebied heeft een algemeen bestuur (AB). Dit AB bestaat uit vier leden. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit het AB. De drie recreatieschappen zijn aandeelhouders van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Het doel van deze B.V. is drie werk-B.V.'s in stand te houden. Doel van de Avezaath B.V. is het verwerven, beheren en vervreemden van onroerende zaken. Doel van de Recreatie B.V. (Uit@waarde Events) is het verrichten van commerciële activiteiten, zoals het organiseren van evenementen, het ontwikkelen en organiseren van recreatiearrangementen en het ter beschikking stellen van recreatieterreinen en recreatiemiddelen. Doel van de Cellendonk B.V. is het detacheren van (tijdelijk) personeel bij de Recreatiemaatschappij of On Site Rivierengebied.				
Programma	Programma 3				
Relatie met programma	Het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied is onder is onder programma 3 Werken opgenomen. Er is ook een relatie met programma 4 Leven vanwege de recreatiemogelijkheden voor inwoners.				
Bijdrage per programma	De B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied voert de publieke taken van drie recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de recreatieschappen. Daarbij wordt tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied beoogd. De gemeente West Betuwe participeert hierin via de gemeenschappelijke regelingen Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.				
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Onderzoek naar een vereenvoudigde aansturing van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierenland. Op dit moment gebeurt dit door de Gemeenschappelijke Regeling Natuur- en recreatieschap Lingegebied voor de deelnemende gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden en West-Betuwe.				
Risico's	-				
Risicoprofiel	Laag				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang					

Regionaal Archief Rivierenland	
Vestigingsplaats	Tiel
Doel	Het Regionaal Archief Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die zorgt voor het beheer van de in de archiefbewaarpplaats aanwezige archiefbescheiden van de deelnemers. Toezicht houdt op de niet- overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers. Zorgt voor archiefbescheiden van derden En stimuleert lokale en regionale geschiedbeoefening door het beheren en bewaren van collecties van relevant bronnenmateriaal.
Deelnemers/betrokken partijen	Colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel
Bestuurlijk belang	Elke gemeente is met een lid in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd. Elk lid heeft één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen, tenzij in de regeling anders is bepaald. Raadsleden hebben geen zitting in het AB, omdat zij geen bevoegdheden hebben overgedragen. De gemeenschappelijke regeling werkt met beeld- en oordeelvormende vergaderingen. In deze vergaderingen kunnen daarvoor aangewezen raadsleden en AB-leden gezamenlijk over de agendapunten van het algemeen bestuur overleggen. Deze vergadering vindt plaats voorafgaand aan de AB-vergadering, zodat de AB-leden de meningen uit de beeld- en oordeelvormende vergadering kunnen betrekken bij de afwegingen die zij in de AB-vergadering maken. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden die door en uit het AB worden aangewezen.
Programma	Programma 1
Relatie met programma	Het Regionaal Archief Rivierenland is onder programma 1 (Besturen) opgenomen vanwege de archieffunctie.
Bijdrage per programma	Het Regionaal Archief Rivierenland houdt toezicht op het beheer van de niet- overgebracht archieven en brengt hier jaarlijks verslag over uit. In dit verslag worden aanbevelingen/constateringen aangegeven ten behoeve van het verbeteren van het beheer van de niet-overgebrachte archieven. Verder geven zij adviesnotities over, onder andere, de Wet Woo, archivering sociale media, archiveren chatberichten, anonimiseren en archiveren. Het Regionaal Archief Rivierenland beoordeelt de vernietigingslijsten en geeft machtiging tot vernietiging af. Het Regionaal Archief Rivierenland organiseert tentoonstellingen, lesprogramma's en activiteiten om het erfgoed onder de aandacht te brengen bij inwoners en scholieren.

Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	De migratie (verplaatsing) van archieven uit afgesloten Document Management Systemen naar het E-depot (digitaal archief) van het RAR. Het Regionaal Archief Rivierenland is bezig een nieuw beleidsplan op te stellen voor 2026-2029. De speerpunten en prioriteiten uit het beleidsplan uit 2022-2025 worden verwerkt in het nieuwe programmaplan dat in 2026 zal ingaan. Het thema "data" zal centraal staan en gelinkt zijn aan de dienstverlening en interne processen. In het Beleidsplan 2026-2029 wordt geen nieuw beleid opgenomen. Er is een nieuwe Archiefwet in ontwikkeling. Deze zal naar verwachting op 1 juli 2026 in werking treden. Het Regionaal archief Rivierenland onderzoekt regelmatig verdere verduurzamingsmaatregelen van het pand. BWB werkt aan een Informatiebeheerplan. Hierin staat hoe wij (BWB en de drie gemeenten) omgaan met onze informatie en hoe wij in controle van deze informatie blijven.					
Risico's	Het weerstandsvermogen bedraagt in de begroting 2026 211.000 euro. De geïnventariseerde risico's zijn op de Adviesnota Weerstandsvermogen gebaseerd. Het risicoprofiel bedraagt 200.000 euro. De weerstandsratio bedraagt 1,06. Dit is voldoende om te voldoen aan de norm van 1,0.					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026
	686	661	470	457	288	6.516
Toelichting financieel belang						

Belastingsamenwerking Rivierenland					
Vestigingsplaats	Tiel				
Doel	Het doel van Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) is samen te werken bij de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van de vastgoedinformatie.				
Deelnemers/betrokken partijen	De deelnemers zijn het dagelijks bestuur (DB) van Waterschap Rivierenland, het DB van de gemeenschappelijke regeling Avri en de colleges van de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Gorinchem, Montfoort, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede, Gorinchem en IJsselstein.				
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende bestuursorganen zijn in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd, waarbij Waterschap Rivierenland met 2 leden is vertegenwoordigd. Alle deelnemers, met uitzondering van Waterschap Rivierenland, hebben één stem. De leden namens Waterschap Rivierenland hebben beiden 2 stemmen. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit de voorzitter en twee leden, door en uit het AB gekozen, waarbij ten minste één lid uit de vertegenwoordiging namens Waterschap Rivierenland wordt gekozen.				
Programma					
Relatie met programma	De Belastingsamenwerking Rivierenland valt onder de Algemene Dekkingsmiddelen.				
Bijdrage per programma	De gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) werkt met gemeenten, waterschap en Avri samen bij de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van de vastgoedinformatie.				
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Het optimaal integreren van de BAG- en WOZ-processen. Het toepassen van een pro-actieve, klantgerichte en sociale invordering waarbij de klant centraal staat door het optimaliseren van de klantreis. Het reduceren van de gang naar no-cure-no-pay bureaus door de inwoners zo goed mogelijk te informeren over de mogelijkheid tot indienen van bezwaar bij de BSR.				
Risico's	De incidentele weerstandscapaciteit van BSR is gelijk aan de in de begroting opgenomen post onvoorzien. BSR heeft geen structurele weerstandscapaciteit. Voor eventuele risico's die niet in de begroting zijn opgenomen, en niet gedragen kunnen worden uit de post onvoorzien, dienen deelnemers van BSR zelf een voorziening te treffen. Risico's met betrekking tot de belastingopbrengsten behoren niet tot de bedrijfsrisico's van BSR. In de begroting 2024 van de BSR zijn in de paragraaf weerstands-vermogen en risicobeheersing verschillende risico's opgenomen zoals: opbrengsten vervolgingskosten, datalekken, ziekteverzuim, herziening belastingstelsel waterschappen en krapte op de arbeidsmarkt.				
Risicoprofiel	Middel				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025 31-12-2026
	980	999	100	42	0 374
Toelichting financieel belang					

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal					
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath				
Doel	Het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal houdt samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied in stand. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de recreatieschappen. Daarbij wordt tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied beoogd.				
Deelnemers/betrokken partijen	De raden en colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en West Maas en Waal.				
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal heeft een algemeen bestuur (AB). Dit AB bestaat uit acht leden. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit het AB. De drie recreatieschappen zijn aandeelhouders van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Doel van deze B.V. is drie werkB.V.'s in stand te houden. Doel van de Avezaath B.V. is het verwerven, beheren en vervreemden van onroerende zaken. Doel van de Recreatie B.V. (Uit@waarde Events) is het verrichten van commerciële activiteiten, zoals het organiseren van evenementen, het ontwikkelen en organiseren van recreatiearrangementen en het ter beschikking stellen van recreatieterreinen en recreatiemiddelen. Doel van de Cellendonk B.V. is het detacheren van (tijdelijk) personeel bij de Recreatiemaatschappij of On Site Rivierengebied.				
Programma	Programma 1				
Relatie met programma	Het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal is onder programma 3 Werken opgenomen. Er is ook een relatie met programma 4 Leven vanwege de recreatiemogelijkheden voor inwoners.				
Bijdrage per programma	De B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied voert de publieke taken van drie recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de recreatieschappen. Daarbij wordt tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied beoogd. De gemeente West Betuwe participeert hierin via de gemeenschappelijke regelingen Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.				
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen Onderzoek naar een vereenvoudigde aansturing van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierenland. Op dit moment gebeurt dit door Onderzoek naar een vereenvoudigde aansturing van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierenland. Op dit moment gebeurt dit door de Gemeenschappelijke Regeling Natuur- en recreatieschap Lingegebied. De uitkomst is relevant voor de drie Gemeenschappelijke Regelingen.				
Risico's	-				
Risicoprofiel	Laag				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

UBRivierenland					
Vestigingsplaats	Tiel				
Doel	UBRivierenland is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van het glasvezelnetwerk in het buitengebied van de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.				
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel.				
Bestuurlijk belang	Er is een Algemeen bestuur en Dagelijks Bestuur. Deze worden gevormd door bestuurders van de deelnemende gemeenten.				
Programma	Programma 4				
Relatie met programma	Er is een relatie met programma 3 Werken omdat een goed glasvezelnetwerk voor onze bedrijven in het buitengebied ook van groot belang is.				
Bijdrage per programma	De Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) is een initiatief van zeven samenwerkende gemeenten in de regio Rivierenland. UBR is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van een glasvezelnetwerk in het buitengebied van deze gemeenten. Door het aanleggen van een glasvezelnetwerk wordt gewerkt aan een snelle en betrouwbare internetverbinding die onmisbaar is in de huidige tijd, waarin thuiswerken steeds meer toeneemt. Ook digitale dienstverlening neemt toe, waardoor inwoners afhankelijk zijn van een betrouwbare internetverbinding. De aanleg van een glasvezelnetwerk past binnen de ambities van de gemeente West Betuwe om een 100% dekkend glasvezelnetwerk te realiseren.				
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	In 2025/2026 worden de laatste aansluitingen (261) op het glasvezelnetwerk gerealiseerd (dijkversterking).				
Risico's	De gemeente staat garant voor 8,93 miljoen euro. Op dit moment vindt de aanleg van het glasvezelnetwerk plaats. Deze aanlegkosten passen binnen de exploitatieopzet van de UBR. Doordat de inflatie hoger ligt dan begroot, lopen de beheerkosten iets op.				
Risicoprofiel	Laag				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025
	0	0	697	1.067	32.266
Toelichting financieel belang	De gemeente staat garant voor een bedrag van 8,93 miljoen euro. Hier wordt enkel een beroep op gedaan als er tekorten ontstaan in de exploitatie. De meerjarenbegroting laat een positief resultaat zien.				

Vennootschappen

N.V. Alliander					
Vestigingsplaats	Arnhem				
Doel	Doel van Alliander is het leveren van energie. Alliander bestaat uit drie werkmaatschappijen, namelijk Liander (netwerkbeheerder), Liandon (consultancy en advies over de aanleg, de instandhouding en het beheer van complexe energie-infrastructuren en meetdiensten) en Liandyn (actief in onder andere de markt voor verlichting van de openbare ruimte en verkeersregelinstallaties).				
Deelnemers/betrokken partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (± 45%), Friesland (± 13%), Noord-Holland (± 9%) en de gemeente Amsterdam (± 9%). De overige 24% van de aandelen zijn in handen van 51 gemeenten in Gelderland, Flevoland, Noord-Holland en Zuid-Holland, de gemeente Amersfoort, de provincie Flevoland en twee houdstermaatschappijen van gemeenten in de Kop van Noord-Holland en de Rijn- en Bollenstreek.				
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe bezit 233.211 aandelen Alliander. Dit is 0,170 procent van het totale aantal uitstaande aandelen.				
Programma	N.v.t.				
Relatie met programma	Deze deelneming valt niet onder een programma maar onder de Algemene Dekkingsmiddelen.				
Bijdrage per programma	-				
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	-				
Risico's	-				
Risicoprofiel	Laag				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang	In de begroting wordt rekening gehouden met een jaarlijkse dividendopbrengst van 126.000 euro.				

Vitens NV						
Vestigingsplaats	Utrecht					
Doel	Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.					
Deelnemers/betrokken partijen	Behalve Nuon zijn gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied aandeelhouder van Vitens, dat is opgezet als een naamloze vennootschap.					
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe is houder van 34.717 aandelen in deze vennootschap.					
Programma	N.v.t.					
Relatie met programma	Deze deelneming is valt niet onder een programma maar onder de Algemene Dekkingsmiddelen.					
Bijdrage per programma	-					
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	-					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang	In de begroting is geen rekening gehouden met een jaarlijkse dividendopbrengst. Dit wordt veroorzaakt door de solvabiliteit als gevolg van het verhoogde investeringsniveau voor de komende jaren.					

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)					
Vestigingsplaats	Den Haag				
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang (publieke sector). Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG Bank bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarnaast streeft BNG Bank naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.				
Deelnemers/betrokken partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap.				
Bestuurlijk belang	De aandelen BNG Bank zijn voor de helft in handen van gemeenten en provincies. De andere helft is in handen van de Staat. De gemeente West Betuwe heeft zeggenschap via het stemrecht op de 60.255 aandelen die zij in bezit heeft. De gemeente West Betuwe heeft geen afvaardiging in het bestuur van BNG Bank.				
Programma	N.v.t.				
Relatie met programma	Deze deelneming valt niet onder een programma, maar onder de Algemene Dekkingsmiddelen.				
Bijdrage per programma					
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen					
Risico's	-				
Risicoprofiel	Laag				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025
		0	n.n.b.		n.n.b.
Toelichting financieel belang	In de begroting wordt rekening gehouden met een jaarlijkse dividendopbrengst van 93.000 euro.				

Merwede Lingelijn B.V.						
Vestigingsplaats	Gorinchem					
Doel	De Merwede Lingelijn B.V. heeft als doel de voorbereiding en realisatie van de verbeteringen aan de infrastructuur van en rond de spoorlijn Dordrecht-Geldermalsen (Merwede-Lingelijn) en het verrichten van alle verdere handelingen die met dit doel in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn. De gemeenten geven de Beheer B.V. opdracht voor het realiseren van de verschillende projecten aan de spoorlijn en de stations. Daartoe heeft elke gemeente een realisatieovereenkomst met de Beheer B.V. afgesloten, voor zover het projecten betreft op het grondgebied van de desbetreffende gemeente. De Beheer B.V. is namens de gemeenten opdrachtgever van de provincie Zuid-Holland; de provincie is verantwoordelijk voor het doen realiseren van de gedeeltelijke spoorverdubbeling, de aanpassing van bepaalde treinhaltes, de realisatie van een nieuwe treinhalte en de beveiliging van een aantal overwegen, waaronder die in Beesd.					
Deelnemers/betrokken partijen	De gemeenten langs de Merwede-Lingelijn: Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden, Gorinchem, Vijfheerenlanden en West Betuwe.					
Bestuurlijk belang	Het maatschappelijke kapitaal van de B.V. bedraagt 1.000.000 euro verdeeld in 1.000.000 aandelen van 1 euro. Het geplaatste kapitaal bedraagt 250.000 euro. De participatie in het geplaatste kapitaal is op het aandeel van elke gemeente in de te realiseren projecten gebaseerd. De gemeente West Betuwe heeft 6.000 aandelen. Dit is 2,4 procent van het aantal uitstaande aandelen. Dordrecht heeft 7.275 aandelen, Sliedrecht 101.575 aandelen, Hardinxveld-Giessendam 50.100 aandelen, Gorinchem 50.950 aandelen en Leerdam 30.525 aandelen.					
Programma	Programma 4					
Relatie met programma	De Merwede Lingelijn als openbaar vervoersvoorziening behoort bij programma 4 Leven.					
Bijdrage per programma	-					
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	-					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang						

NV Stedin					
Vestigingsplaats	Rotterdam				
Doel	De hoofdactiviteiten van Stedin zijn het transport van gas en elektriciteit naar particulieren en bedrijven, evenals het aanleggen, onderhouden en toekomstbestendig maken van elektriciteits- en gasnetten.				
Deelnemers/betrokken partijen	Staat der Nederlanden, Provincies Utrecht en Zeeland en 63 gemeenten.				
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe bezit 16.875 aandelen Stedin. Dit is 0,297 procent van het totale aantal uitstaande aandelen.				
Programma	N.v.t.				
Relatie met programma	Deze deelneming valt niet onder een programma, maar onder de Algemene Dekkingsmiddelen.				
Bijdrage per programma	-				
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	-				
Risico's	-				
Risicoprofiel	Laag				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang	In de begroting wordt rekening gehouden met een jaarlijkse dividendopbrengst van 101.000 euro.				

Verenigingen en Stichtingen

Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden					
Vestigingsplaats	Arkel				
Doel	Het bestuur van de Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden is als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de instandhouding van de scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeenten Molenlanden (Giessenlanden en Molenwaard), Vijfheerenlanden (Leerdam, Vianen en Zederik) en West Betuwe (Lingewaal), evenals voor het geven van onderwijs conform de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs in deze 24 scholen.				
Deelnemers/betrokken partijen	Gemeenten Molenlanden, Vijfheerenlanden en West Betuwe.				
Bestuurlijk belang	De Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden wordt bestuurd door een algemeen bestuur van vijf personen, onder wie een voorzitter, een penningmeester en een secretaris. Het bestuur is samengesteld uit bestuurders die door de gemeenten zijn benoemd. West Betuwe wordt door een van de wethouders vertegenwoordigd.				
Programma	Programma 4				
Relatie met programma	Deze stichting is onder programma 4 (Leven) opgenomen.				
Bijdrage per programma	-				
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	-				
Risico's	-				
Risicoprofiel	Laag				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang					

Overige samenwerkingsverbanden

Nuval					
Vestigingsplaats	Beuningen				
Doel	Nuval is een aandeelhoudersplatform van Vitens en Alliander, die namens een aantal gemeenten met één stem binnen het grootaandeelhoudersoverleg van Alliander optreedt, zodat deze (kleine) gemeenten meer invloed kunnen uitoefenen.				
Deelnemers/betrokken partijen	De gemeenten Aalten, Almere, Apeldoorn, Barneveld, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Dronten, Duiven, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Lelystad, Lochem, Montferland, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Rheden, Rijnwaarden, West Betuwe, Westervoort, Winterswijk, Zeewolde, Zevenaar en Zutphen.				
Bestuurlijk belang	West Betuwe bezit 233.211 aandelen Alliander; binnen Nuval is dat 1,86 procent van de aandelen van de Nuval-vertegenwoordigers. West Betuwe bezit 34.717 aandelen Vitens; binnen de Nuval is dat 2,0 procent van de aandelen van de Nuval-vertegenwoordigers.				
Programma	N.v.t.				
Relatie met programma	Dit valt niet onder een programma, maar onder de Algemene Dekkingsmiddelen				
Bijdrage per programma	n.v.t.				
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	n.v.t.				
Risico's	-				
Risicoprofiel	Laag				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2026	Geraamde bijdrage 2025	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025
	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting financieel belang					

Grondbeleid

De ambitie van West Betuwe

Grondbeleid is een middel om omgevingsbeleid tot stand te brengen, zoals het verwezenlijken van ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen. Grondbeleid is daarmee niet leidend, maar volgend op deze ruimtelijke doelstellingen. De ambities en doelen waaraan grondbeleid dienend is, worden vastgesteld door de raad. Veelal volgen deze kaders uit de omgevingsvisie, de woonvisie, de economische beleidsvisie en het mobiliteitsprogramma.

In de raad van 27 mei 2025 is de Nota grondbeleid vastgesteld. Gekozen is voor voortzetting van het situationeel grondbeleid. Voor een aantal verschillende urgente opgaven zoals de woningbouwopgave zet de gemeente in op een actievere benadering zodat de gemeente meer regie kan voeren op (ruimtelijke) invulling en realisatietempo. Op basis van afwegingscriteria wordt per doelstelling, ambitie, gebieds- of locatieontwikkeling bepaald welke grondbeleidsstrategie en -instrumenten de gemeente wil inzetten.

Beleidskaders

De strategische Nota Grondbeleid 2025 fungeert als een paraplunota voor een aantal nota's waarmee uitvoering wordt gegeven aan het grondbeleid en de gestelde kaders. Het betreft de uitvoeringsnota's:

- Nota Restgroen 2025 (juli 2025)
- Nota Kostenverhaal 2021 (februari 2021)
- Nota Grond- en uitgiftebeleid 2021 (maart 2021)
- Grondprijbsbrief 2025 (december 2024)

Prognose van de resultaten van grondexploitaties

Parameters grondexploitatie

De gehanteerde parameters bij grondexploitaties spelen een belangrijke rol en hebben invloed op het (geraamde) resultaat. Vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is voorgeschreven dat de discontovoet voor alle grondexploitaties 2 procent bedraagt. Andere indexcijfers die bij de bepaling van het resultaat een rol spelen, zijn de stijging van de kosten voor het aanleggen van de voorzieningen binnen het gebied en de te maken plankosten. Daarnaast zijn de indexcijfers voor opbrengstenstijging en de rente van belang. Voor de actualisaties van de grondexploitaties per 1 januari 2025 zijn eenduidige parameters gekozen.

	MPG 2025		
	2025	2026- 2027	2028 >
Grondopbrengsten			
Woningen (koop)	5,0%	3,0%	2,0%
Woningen (sociaal)	2,0%	2,0%	2,0%
Bedrijven	2,0%	2,0%	2,0%
Overige opbrengsten	3,5%	2,5%	2,0%
Kosten			
GWW-kosten	4,5%	3,5%	2,0%
Plankosten	5,5%	3,5%	2,0%
Overige kosten	3,5%	2,5%	2,0%
Overige parameters			
Rente	2,0%	2,0%	2,0%

Bovengenoemde gehanteerde parameters zijn toegepast voor 2025 en volgende jaren in de door de raad vastgestelde MPG 2025. Bij de actualisatie van de grondexploitaties per 1 januari 2026 wordt weer in overleg met de accountants bepaald of aanpassingen benodigd zijn op basis van op dat moment beschikbare cijfers en data. Uit onderzoeken Q2 2025 van zowel Metafoor BV en Stadskwadraat komt naar voren dat de gehanteerde percentages vooralsnog voldoende danwel in lijn liggen met de gehanteerde parameters. Dit betekent dat de parameters niet tussentijds bijgesteld hoeven te worden.

Grondexploitaties

De gemeente West Betuwe kent onderstaande grondexploitaties die gekwalificeerd zijn als Bouwgrond in Exploitatie (BIE-grex). In onderstaande tabel zijn de verwachte einddata, boekwaarden, te realiseren kosten en opbrengsten, resultaten voorzieningen en benodigde risicoreserves weergegeven. Op verschillende grondexploitaties is al tussentijdse winstneming toegepast, conform de BBV-regelgeving. Voor grondexploitaties met een negatief resultaat is een verliesvoorziening getroffen. Het resultaat op netto contact waarde (NCW) prijspeil 1 januari 2025 bedraagt 23,8 miljoen euro negatief. Voor een uitgebreide toelichting op de complexen wordt verwezen naar het MPG 2025.

Resultaat (in €)	Eindjaar	Boekwaarde 1-1-2025	Te realiseren kosten	Te realiseren opbrengsten	Resultaat Eindwaarde	Resultaat Netto contante waarde
Woningbouw						
Achter het Dorpshuis, Spijk	2027	-462.000	-613.000	1.209.000	134.000	126.000
De Plantage, Meteren	2031	-36.002.000	-34.955.000	49.727.000	-21.230.000	-18.482.000
Herwijnen-Oost, Herwijnen	2027	-145.000	-243.000	505.000	117.000	110.000
Klingenberg Noord, Tuil	2028	-1.073.000	-506.000	1.340.000	-239.000	-221.000
Molenblok, Varik	2028	-4.820.000	-1.748.000	2.245.000	-4.322.000	-3.993.000
Slingerbos, Ophemert	2027	-563.000	-1.706.000	76.000	-2.193.000	-2.066.000
Leijenburgplein, Heukelum	2027	-215.000	-742.000	759.000	-198.000	-186.000
Centrum Haaften, Haaften	2027	-115.000	-2.358.000	2.766.000	293.000	276.000
Bedrijventerrein						
Hondsgemet-Noord, Geldermalsen	2033	-15.388.000	-50.396.000	66.127.000	343.000	287.000
Hondsgemet-Zuid, Geldermalsen	2028	1.545.000	-1.921.000	748.000	373.000	345.000
Totaal		-57.238.000	-95.188.000	125.502.000	-26.922.000	-23.804.000

Wanneer de actualisaties van de grondexploitaties per 1 januari 2026 zijn voltooid, kunnen geconsolideerde boek- en eindwaarden voor de grondexploitaties worden berekend. Deze worden in de Meerjaren Programma Grondexploitaties 2026 opgenomen en aan de raad aangeboden bij de jaarrekening 2025.

Ontwikkelingen in de projecten 2026

In deze paragraaf Grondbeleid zijn alleen de lopende goedgekeurde projecten / grondexploitaties opgenomen. Nieuwe projecten / grondexploitaties moeten eerst worden aangeboden en vastgesteld door de raad voordat ze in deze paragraaf worden besproken.

Achter het Dorpshuis, Spijk

Naar verwachting zullen alle woningen in 2026 opgeleverd worden, zodat de gemeente eind 2026 dan wel begin 2027 woonrijp kan maken.

De Plantage, Meteren

In Q1 2026 is de verwachte start bouw van Deelplan 3 (Plantage Noordoost). In de loop van 2026 zullen de ontwikkelaars de overige woningen van Deelplan 3 ook in verkoop brengen. Belangrijkste aandachtspunt blijft het tijdig leveren van (bouw)stroom door Liander! Daarnaast verwacht het projectteam overeenkomsten te hebben met de ontwikkelaars over de ontwikkeling van Deelplan 4 en de planologische procedures te hebben doorlopen.

Herwijnen-Oost, Herwijnen

In Herwijnen-Oost wordt nog een klein plannetje gerealiseerd van circa 8 woningen. De verwachting is dat in 2026 gestart wordt met de bouw van deze woningen. Daarna kan in 2027 het laatste deel woonrijp gemaakt worden.

Klingenberg-Noord, Tuil

Vooralsnog ligt de ontwikkeling Klingenberg-Noord stil. Onduidelijk is wanneer met dit plan gestart wordt.

Molenblok, Varik

Er lopen nog allerlei juridische procedures met VaBo over een deel van de ontwikkeling. De hoop is aanwezig dat in 2026 toch gestart kan worden met de bouw van de woningen. De kabels- en leidingen zijn inmiddels aangelegd en daarmee is (bouw)stroom geen probleem. De locatie is grotendeels bouwrijp. Alleen het riool en de bouwwegen moeten nog worden aangelegd.

Slingerbos, Ophemert

De woningen worden nog in 2025 opgeleverd. De verwachting is dat de gemeente dit project woonrijp kan opleveren en afsluiten in 2026.

Leijenburgplein, Heukelum

In 2026 zullen de woningen worden opgeleverd en daarna kan de gemeente het woonrijp maken afronden. Naar verwachting moet dit eind 2026 afgerond kunnen zijn.

Centrum Haaften, Haaften

De verwachting is dat startbouw in 2026 is. Daarvoor moet de gemeente nog bouwrijp maken. Eind dit jaar of begin volgend jaar zullen de woningen worden verkocht door de ontwikkelaar.

Hondsgemet-Noord, Geldermalsen

In de raad van 24 juni jl. is het Masterplan en bijbehorende grondexploitatie vastgesteld. In 2026 worden de planologische procedures opgestart en uitvoering gegeven aan de ontwikkelstrategie die in 2025 opgesteld gaat worden. Belangrijke aspecten waar het komend jaar aan gewerkt wordt zijn de realisatie van goede ontsluiting op de N327 en het energievraagstuk.

Hondsgemet-Zuid, Geldermalsen

Het projectteam zet voor Hondsgemet-Zuid in op de aanleg van de groenstructuur in 2026. Dan is het plan zo goed als af. De uitgifte van de 'eiland'-kavel is afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de N327.

Wet Open Overheid

Algemeen

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid 2026

Sinds 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en heeft als doel de transparantie van de overheid te vergroten door documenten uit verschillende informatiecategorieën stapsgewijs verplicht, actief openbaar en toegankelijker te maken. De verplichte categorieën informatie worden door de overheid openbaar gemaakt in vier stappen, ook wel tranches genoemd. In deze paragraaf geven we inzicht in de beleidsvoornemens en de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de Woo in 2026.

Ambitie en beleidsvoornemens

De gemeente West Betuwe wil met de uitvoering van de Woo bijdragen aan meer transparantie en openbaarheid, betere digitale dienstverlening en het versterken van het vertrouwen in de lokale overheid. De gemeente wil bij de uitvoering van de wet minimaal het basisniveau realiseren: het openbaar maken van alle wettelijk verplichte categorieën. In de toekomst overwegen we, afhankelijk van organisatorische capaciteit en technische mogelijkheden, een hoger ambitieniveau, waarbij ook niet-verplichte documenten actief openbaar worden gemaakt.

Gefaseerde openbaarmaking

Sinds november 2024 zijn de 4 informatiecategorieën van de eerste tranche van de Woo verplicht openbaar gemaakt. Onder de eerste tranche vallen de categorieën Organisatie en werkwijze, Bereikbaarheidsgegevens, Wetten en algemeen verbindende voorschriften en Overige besluiten van algemene strekking (zie overzicht).

Per 1 januari 2026 treedt de tweede tranche in werking. Op dit moment wordt gewerkt aan de voorbereiding op de inwerkingtreding van de tweede, derde en vierde tranche. Voor gemeenten geldt dat de derde en vierde tranche in de loop van 2026 verplicht openbaar worden gemaakt. Dit hangt samen met de benodigde voorbereidingen voor het efficiënt aanleveren van documenten en het realiseren van aanvullende technische voorzieningen. Deze tranches bevatten complexere categorieën, waarvoor in veel gevallen nog geen processen en technische voorzieningen zijn ingericht. De gemeente West Betuwe maakt informatie uit de tweede tot en met de derde tranche nu al geheel of gedeeltelijk openbaar.

Toegankelijkheid en vindbaarheid

Woo-gerelateerde Informatie wordt digitaal beschikbaar gesteld via de gemeentelijke website en landelijke platforms (zoals overheid.nl), zodat inwoners, bedrijven en instellingen eenvoudig toegang hebben tot relevante documenten. Deze informatie is op termijn vindbaar op het Woo-platform en nu al gedeeltelijk via de Woo-index. Het Woo-platform is open source platform, ontwikkeld door en voor gemeenten, waarmee documenten en metadata eenvoudig geclassificeerd en gepubliceerd kunnen worden. De Woo-index is de infrastructuur waarmee alle (verplicht actief) openbaar gemaakte informatie vindbaar wordt gemaakt. Via het Woo-platform en de Woo-index kunnen inwoners, bedrijven en instellingen straks eenvoudig Woo-documenten zoeken op trefwoorden, publicatiedatum, onderwerp, type publicatie en organisatie.

Uitvoering

Organisatie en processen: De focus ligt op het efficiënt inrichten van de aanleverprocessen en het realiseren van technische voorzieningen om tijdig en volledig te publiceren. Dit vraagt samenwerking tussen teams binnen onze organisatie en BVOWB, het verbeteren van de informatiehuishouding en informatiesystemen.

Monitoring en evaluatie: Elk jaar volgen we hoe de uitvoering van de Woo verloopt. De nadruk ligt in 2026 op de implementatie van de informatiecategorieën uit tranche 3 en 4, die uiterlijk 1 januari 2027 klaar moeten zijn. We meten dit door te bekijken welke stappen al zijn gezet in de uitvoering en de werkafspraken en planning worden gehaald.

1. Wet- en regelgeving	7. Jaarplannen en -verslagen
• Wetten en andere algemeen verbindende voorschriften • Overige besluiten van algemene strekking • Ontwerpen van wetten, andere algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking waarover een extern advies is gevraagd, met inbegrip van de adviesaanvraag	Jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen inzake de voorgenomen uitvoering van de taak of verantwoording van die uitvoering. Jaarplannen inclusief begroting. Alleen het jaarplan en jaarverslag van de organisatie als geheel valt onder de verplichting

2. Organisatiegegevens	8. Wob/informatieverzoeken
- Inzicht in de organisatie en werkwijze, waaronder de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen - De bereikbaarheid van het bestuursorgaan en zijn organisatieonderdelen en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend	De inhoud van de schriftelijke Wob-verzoeken, van de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en, behoudens bij gehele afwijzingen, de daarbij verstrekte informatie
3. Raadstukken	9. Onderzoeken
- Vergaderstukken en verslagen van de raad - Bij de gemeenteraad ter behandeling ingekomen stukken. Uitzondering stukken die betrekking hebben op individuele gevallen.	Onderzoeksrapporten die: – Intern en extern zijn uitgevoerd, - Voornamelijk uit feitenmateriaal bestaan, - Gaan over het functioneren van de eigen organisatie, uitvoering of evaluatie van beleid, inclusief uitvoering, naleving en handhaving"
4. Bestuursstukken	10. Beschikkingen
Agenda's en besluitenlijsten, -Vergaderstukken en verslagen van het Bestuur (college van B&W)	Beschikkingen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) vallen hieronder: -- Schriftelijke beslissingen van een bestuursorgaan, – Die een publiekrechtelijke rechtshandeling inhouden, - Voor een specifiek geval gelden (dus niet van algemene strekking zijn zoals een beleidsregel).

5. Adviezen van adviescolleges	11. Klachten
• Adviezen van officiële adviescolleges (door besluit van een bestuursorgaan vastgesteld).	• Schriftelijke oordelen n.a.v. klachtprocedures over gedragingen van organisaties
6. Convenanten	Lid 3 Inspanningsverplichting
• Convenanten, overeenkomsten, verbintenissen en soortgelijke afspraken van een bestuursorgaan met andere partij(en)	• Naast de verplicht openbaar te maken informatie categorieën volgens artikel 3.3. Woo, geldt er ook een inspanningsverplichting voor bestuursorganen om bij de uitvoering van hun taak uit eigen beweging documenten openbaar te maken. Het gaat daarbij in ieder geval om informatie over het beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie hiervan

Taakstellingen en relevante stelposten

Om de taakstellingen en relevante stelposten goed te monitoren en grip te hebben op onze financiën, is hieronder een overzicht opgenomen van de relevante taakstellingen. In de begroting 2026 zijn de volgende taakstellingen en relevante stelposten opgenomen:

Taakstelling Verdeelsleutel Veiligheidsregio

Bedragen x 1.000 euro

	2026	2027	2028	2029
Besparing bijdrage Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (WBFI/Perspectiefnota 2023)	422	422	422	422
Effect eerste bestuursrapportage 2025	-422			
Resterende taakstelling	0	422	422	422

toelichting:

In de Perspectiefnota 2023 is de oorspronkelijke taakstelling uit West Betuwe Financieel in Evenwicht voor een gewijzigde verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio weer opgenomen. De inbreng vanuit de gemeente West Betuwe heeft uiteindelijk tot een voorstel aan het algemeen bestuur geresulteerd waarbij de taakstelling op termijn naar verwachting zal worden gerealiseerd. Dit voorstel is (nog) niet vastgesteld, waardoor voor 2026 deze taakstelling niet reëel is.

Taakstelling Verkoop Vastgoed

Bedragen x 1.000 euro

	2026	2027	2028	2029
Verkoop Vastgoed (Perspectiefnota 2023)	500	0	0	0
Resterende taakstelling	500	0	0	0

toelichting:

In de perspectiefnota 2023 zijn voor de jaren 2025 en 2026 incidentele taakstellingen van 500.000 euro opgenomen als voordelig resultaat van het verkopen van gemeentelijk vastgoed.

Taakstelling Subsidioolog*Bedragen x 1.000 euro*

	2026	2027	2028	2029
Incidentele dekkingsmaatregel subsidioolog (Perspectiefnota 2023)	166	0	0	0
Resterende taakstelling	166	0	0	0

In de Perspectiefnota 2023 is aangegeven dat we intensief gebruik gaan maken van een subsidioolog.

We verwachten dat deze subsidioolog diverse subsidies gaat binnenhalen voor onder andere de verduurzaming van de dorpshuizen.

Taakstelling besparing WMO/Jeugd

	2026	2027	2028	2029
Vastgestelde begroting 2025	700	900	1.300	2.000
Invulling bij 1e bestuursrapportage 2025	-700	-700	-700	-700
	0	200	600	1.300

toelichting:

In de begroting 2025 is rekening gehouden met een structurele toename van de zorgkosten met 2,8 miljoen euro. Daarnaast is rekening gehouden met een besparingseffect door het herstelplan Sociaal domein dat oploopt van 700.000 euro in 2025 tot structureel 2 miljoen euro vanaf 2028. Bij de actualisatie van de zorgkosten in de eerste bestuursrapportage 2025 is rekening gehouden met het invullen van de taakstelling 2025 van 700.000 euro.

Taakstelling Scherper begroten*Bedragen x 1.000 euro*

	2026	2027	2028	2029
Scherper begroten (West Betuwe Financieel Fit)	1.700	1.700	1.700	1.700
Invulling bij vastgestelde begroting 2026	-1.422	-404	-406	-406
Resterende taakstelling	378	1.296	1.294	1.294

In de begroting is een taakstelling van 1,7 miljoen euro opgenomen voor realistischer begroten. Door de budgetten kritisch tegen het licht te houden, zal deze taakstelling ingevuld dienen te worden.

Taakstelling VNG risicobeheerfonds

	2026	2027	2028	2029
Vastgesteld begroting 2025	118	118	118	118
Niet realiseerbaar bij 1e bestuursrapportage 2025	-118	0	0	0
Resterende taakstelling	0	118	118	118

toelichting:

De VNG is aan het onderzoeken of een risicobeheerfonds kan worden opgericht waardoor de kosten van verzekeringen verlaagd kunnen worden. Dit onderzoek is vertraagd, waardoor de oprichting van zo'n fonds met minimaal een jaar is vertraagd.

Taakstelling Openbare Ruimte

TaakBedragen x 1.000 euro

	2026	2027	2028	2029
Openbare Ruimte (West Betuwe Financieel Fit)	500	500	500	500
Verlaging toevoeging onderhoudsreserve	-500	-500	-500	0
Resterende taakstelling	0	0	0	500

In Financieel Fit is vanaf 2025 een structurele jaarlijkse besparing van 500.000 euro opgenomen op de openbare ruimte. Deze ruimte is in de jaren 2025 tot en met 2028 gevonden door het verlagen van de toevoeging aan de onderhoudsreserve. Vanaf 2029 is er (nog) geen structurele dekking gevonden.

Taakstelling Capaciteits- en portfoliomanagement

Bedragen x 1.000 euro

	2026	2027	2028	2029
Capaciteits- en portfoliomanagement (West Betuwe Financieel Fit)	400	600	750	750
Resterende taakstelling	400	600	750	750

Bij West Betuwe Financieel Fit is besloten de sturing op de organisatie te verbeteren en werkdruk en inhuur te verminderen door inzet van capaciteits- en portfoliomanagement in combinatie met een verbetering van projectmatig werken. We organiseren ons werk slimmer door gericht inzetten van kunstmatige intelligentie (AI), LEAN werken, robotica en datagedreven werken. De maatregel zorgt voor een efficiëntieverbetering en voor een kwaliteitsverbetering.

Taakstelling Betere afweging bij participatie*Bedragen x 1.000 euro*

Taakstelling Betere afweging bij participatie <i>Bedragen x 1.000 euro</i>	2026	2027	2028	2029
Vastgestelde begroting 2025	30	30	30	30
Invulling bij begroting 2025	-27	-27	-27	-27
Resterende taakstelling	3	3	3	3

toelichting:

Gestreefd wordt naar passende participatie bij project of beleidsontwikkeling. Op tijd inzetten op informeren als participatiemogelijkheden te beperkt zijn. Dit door meer zelf te betekenen in participatie trajecten in plaats van inhuur.

Taakstelling Gemeenschappelijke Regelingen*Bedragen x 1.000 euro*

	2026	2027	2028	2029
Vastgestelde begroting 2025	430	430	430	430
Gerealiseerd in begroting 2026 Gemeenschappelijke regelingen	-430	-386	-487	-509
Resterende taakstelling	0	44	373	351

toelichting:

Voor de gemeenschappelijke regelingen is een taakstelling opgenomen oplopend van gemiddeld 1,5 procent in 2026 en 2027 en 3 procent vanaf 2028. Voor 2026 is deze taakstelling ingevuld en voor 2027 grotendeels.

Taakstelling Eigen bijdrage WMO*Bedragen x 1.000 euro*

	2026	2027	2028	2029
Meicirculaire 2023 herinvoering eigen bijdrage WMO	461	455	455	455
Financieel Fit	184	500	500	500
Niet realiseerbaar (eerste bestuursrapportage 2025)	-184	-500	-500	-500
Resterende taakstelling	461	455	455	455

toelichting:

In het coalitieakkoord van het Kabinet Rutte IV is besloten tot de herinvoering van de eigen bijdrage voor de Wmo. Hiervoor is het gemeentefonds verlaagd. Het rijk is aan zet om de wetgeving aan te passen zodat gemeenten deze eigen bijdrage (weer) kunnen innen. Ambtelijk is daarnaast, bij Financieel Fit, voorgesteld om de eigen bijdrage verder structureel op te hogen met 500.000 euro. Deze extra ophoging wordt nu als niet reëel ingeschat.

Onderzoek taakstellingen

Bedragen x 1.000 euro

	2026	2027	2028	2029
Onderzoek aanname stelpost Jeugd			700	700
Kaasschaaf 0,25%				400
Resterende taakstelling	0	0	700	1.100

toelichting:

Bij het opstellen van de perspectiefnota 2026 is opgenomen een bedrag voor een stelpost en van 2029, bij ongewijzigd financieel perspectief is een kaasschaaf van 0,25% nodig.

Kerngericht begroten

Inleiding

Kerngericht begroten: voortzetting en evaluatie

De begroting 2024 bevatte voor het eerst de paragraaf Kerngericht begroten. In 2025 is deze lijn doorgetrokken: elke kern heeft een eigen pagina met demografische gegevens, een kernachtige beschrijving, een overzicht van verleende subsidies en budgetten die te herleiden zijn naar de betreffende kern. Deze opzet helpt om financiële middelen en activiteiten beter af te stemmen op de specifieke behoeften van elke kern.

Ook in de begroting 2026 is deze paragraaf opgenomen, met voor elke kern opnieuw een eigen pagina. Daarmee zetten we de pilot voort, ondanks dat de evaluatie nog niet is afgerond. In 2025 staat deze evaluatie centraal. Op basis van de ervaringen met de begroting en jaarrekening 2024 brengen we in kaart wat goed werkt en waar verbetering nodig is.

Let op: De pilotfase is nog niet volledig geëvalueerd. De gegevens in deze begroting zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare informatie, maar kunnen op onderdelen nog onvolledig of niet volledig reproduceerbaar zijn. De uitkomsten van de evaluatie in 2025 kunnen leiden tot aanpassingen in de werkwijze en presentatie van kerngerichte informatie.

De komende jaren staan in het teken van doorontwikkeling van deze paragraaf.

Acquoy

Buurmalsen

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
BUURMALSEN | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Buurmalsen	
	2024	2025	2024	2025
Leeftijdsverdeling				
0-17 jaar	10.548	10.484	207	204
18-64 jaar	31.793	31.637	675	656
65 jaar en ouder	10.985	11.302	226	232
Totaal	53.326	53.423	1.108	1.092
Bevolkingsdichtheid (inw/km ²)	233	233	204	204
Inwoners per woonruimte	2,6	2,6	2,7	2,7

Over Buurmalsen

De Korne en de Linge komen hier samen. Verscholen in het groen van boomgaarden en in de luwte van de dijken, ligt het kleine dorp Buurmalsen. Prominent boven dit alles uit je uit de verte de torenspits van het eeuwenoude kerkje. Een monument met bijzondere middeleeuwse muurschilderingen. Naast deze kerk vind je in het dorp nog vele andere rijks- en gemeentelijke monumenten.

Het kloppend hart van Buurmalsen mogen we 'Ons Eigen Gebouw' gerust noemen. Zoals de naam al aangeeft een dorps huis waarbinnen de verschillende verenigingen allerlei activiteiten organiseren. Verenigingen en vrijwilligers zorgen voor behoud van de leefbaarheid van het dorp.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
EHBO Buurmalsen - Tricht		400
Malsnaruiters		500
Ned.Hervormd Kerkkoor Buurmalsen		400
Corsowagen Buurmalsen Tricht		1.500
Triple B		5.200
Stichting de Hollandsche Tuin		3.216

Vitale Kernen

Dorpsraad Buurmalsen	1.500
Ons Eigen Gebouw	3.500

Eindtotaal 16.216

Kern Buurmalsen

Budget 2026 in euro

Begroting	Toegekend
Leefbaarheidsbudget 5.000	
Totaal	5.000

Deil

Kerngericht
 BEGROTEN

GEMEENTE
WEST
BETUWE
 DEIL | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Deil	
Leeftijdverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	353	347
18-64 jaar	31.793	31.637	1.244	1.245
65 jaar en ouder	10.985	11.302	464	462
Totaal	53.326	53.423	2.061	2.054
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	268	268
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,4	2,5

Over Deil

Oog voor elkaar zit hier bij de inwoners in de genen. Deil ligt aan de rivier de Linge. Om het dorp een afwisselend agrarisch landschap waarbinnen de fruitboomgaarden domineren. Appels, peren, kersen.... ze zijn hier in het plukseizoen overal te koop. Dat nadat in het voorjaar de prachtige bloesem bezoek vanuit het hele land heeft getrokken. In een ver verleden telde Deil maar liefst zeven kastelen. Dat werden ook wel versterkte huizen genoemd. Ze zijn allemaal verdwenen, alleen in de verschillende straatnamen komen we ze nog tegen.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
DOP Deil	2.400	
Kerkkoor Jubilate Deo Deil	400	
Muziek op de Dijk	2.500	
Muziekvereniging De Volharding Deil	4.100	
Oranjevereniging Deil	1.000	
Collectief West Betuwe - bijeenkomsten	5.000	
Collectief West Betuwe - organisatiekosten	1.500	
WaardArt	1.500	
DVC 68'	744	
Jeugdland	1.215	
SPV de Kasteelridders	1.608	
Vitale Kernen		
Dorpsraad Deil	2.152	
Duyfhuys	3.500	
Eindtotaal	27.619	

Kern Deil

Budget 2026 in euro

Enspijk

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
ENSPIJK | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Enspijk	
Leeftijdsverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	93	96
18-64 jaar	31.793	31.637	334	335
65 jaar en ouder	10.985	11.302	125	124
Totaal	53.326	53.423	552	555
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	71	71
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,4	2,4

Over Enspijk

Enspijk ligt op enkele minuten afstand van het knooppunt Deil, waar de A2 en A15 elkaar kruisen. Eén van de kleinste dorpen binnen de gemeente West Betuwe en een oase van rust. Een landelijke omgeving, met mooie dijkhuisen, knutwolen en boomgaarden. In de kern - op de brink - de prachtige eeuwenoude kerk. Vanuit het dorp kun je prachtige kanotochten op de Linge maken, richting Geldermalsen of Leerdam. Bij camping 'De Ronde' kun je heerlijk zwemmen. Als het in de winter echt een keertje flink wil vriezen dan heeft Enspijk een ijsbaan die schaatsliefhebbers vanuit de hele gemeente trekt.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
De Vergd	2.412	
Dichter Bij Huis in West Betuwe	5.000	

Vitale Kernen

Stichting Mooi Wonen Enspijk	2.100

Eindtotaal	9.512

Kern Enspijk

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	
Totaal	5.000

Geldermalsen

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
GELDERMALSEN | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Geldermalsen	
Leeftijdsvdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	2.236	2.203
18-64 jaar	31.793	31.637	6.206	6.178
65 jaar en ouder	10.985	11.302	2.738	2.821
Totaal	53.326	53.432	11.180	11.202
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	932	932
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,4	2,4

Over Geldermalsen

Geldermalsen, een dorp waar het goed wonen, werken en recreëren is. Het winkelcentrum concentreert zich rond het Marktplaatsplein en de Geldersestraat. U kunt hier prima terecht voor uw dagelijkse boodschappen, maar ook voor een wat exclusiever assortiment. Moe van het winkelen? Neem dan even plaats op één van de gezellige terrassen of ga gezellig picknicken in het Lingepark. Het aanbod aan voorzieningen is breed, bijvoorbeeld op gebied van onderwijs, gezondheidszorg en cultuur. Wat dit laatste betreft is een bezoek aan multifunctioneel centrum 'De Pluk' zeker de moeite waard. Al was het alleen maar vanwege de prachtige bibliotheek of het intieme (film)theater. De weekmarkt op vrijdagochtend is al sinds jaar en dag een begrip in de hele streek.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Schiedamschen Bedemmen	2.100	
Corvengans Bedemmen	2.100	
Caruven-Camp Bedemmen	400	
Gringelste	300	
Boemyn Tienepoel	5.400	
Stichting IJgemaal	7.800	
Wijk 10, Westeinde Wijkvereniging	2.000	
Tijlster	400	
Zandvoort, De	2.500	
Oldenlandse wijk	1.000	
Alkmaar, Vrijheidswijk	100	
Elzenkruisland	1.900	
Vereniging Wijkvereniging Bedemmen	2.311	
BO '97 Wijkvereniging	4.000	
Oymade	2.000	
IJgemaal, De	790,25	
Alkmaar, Oude wijk Bedemmen	13.500	
Oyma	1.900	
Wijk 10	1.500	
Schiedamschen wijk 10 West	2.000	
Elzenkruis, De	1.500	
Gravendijk, De	1.500	
Boemyn-Camp, De	700	
Wijk 10, Westeinde	3.316	
Wijk 10, Westeinde	2.716	
Schiedamschen	2.412	
Schiedamschen	2.412	
Schiedamschen wijk 10 West	2.716	
Schiedamschen wijk 10 West	2.412	
Schiedamschen wijk 10 West	2.400	
Schiedamschen wijk 10 West	2.412	
Schiedamschen wijk 10 West	2.412	
Schiedamschen wijk 10 West	400	
Schiedamschen wijk 10 West	2.000	
Schiedamschen wijk 10 West	4.900	
ASBO-HOBBE wijk 10 West	750	
Schiedamschen wijk 10 West	2.000	
Schiedamschen wijk 10 West	2.500	
Schiedamschen wijk 10 West	8.032,50	
Schiedamschen wijk 10 West	10.000	
Schiedamschen wijk 10 West	1.400	
Schiedamschen wijk 10 West	1.000	
Schiedamschen wijk 10 West	130.911,50	

Kern Geldermalsen

Budget 2026 in euro

Gellicum

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
WEST
BETUWE

GELICUM | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Gellicum	
Leeftijdsverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	74	69
18-64 jaar	31.793	31.637	211	212
65 jaar en ouder	10.985	11.302	65	63
Totaal	53.326	53.423	350	344
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	64	64
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,6	2,6

Over Gellicum

Wanneer het gaat over het dorp Gellicum dan mogen we dat wel zeggen. Een gemoedelijk rustig dorp met een sterk gemeenschapsgevoel. Mooi voorbeeld daarvan is de in eigen beheer gerealiseerde ontmoetingsruimte aan de Vlietskant waarin tal van activiteiten plaatsvinden. Met recht de huiskamer van het dorp. Vrijwel alle inwoners zijn wel ergens als vrijwilliger of deelnemer te vinden. Of het nu gaat om de Oranjevereniging, speeltuinvereniging, kookclub, buurtvereniging, open eettafel of biljartvereniging.

Subsidies 2026 in euro

Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
1.000.000	1.000.000
2.000.000	2.000.000
3.000.000	3.000.000
4.000.000	4.000.000
5.000.000	5.000.000
6.000.000	6.000.000
7.000.000	7.000.000
8.000.000	8.000.000
9.000.000	9.000.000
10.000.000	10.000.000
11.000.000	11.000.000
12.000.000	12.000.000
13.000.000	13.000.000
14.000.000	14.000.000
15.000.000	15.000.000
16.000.000	16.000.000
17.000.000	17.000.000
18.000.000	18.000.000
19.000.000	19.000.000
20.000.000	20.000.000
21.000.000	21.000.000
22.000.000	22.000.000
23.000.000	23.000.000
24.000.000	24.000.000
25.000.000	25.000.000
26.000.000	26.000.000
27.000.000	27.000.000
28.000.000	28.000.000
29.000.000	29.000.000
30.000.000	30.000.000
31.000.000	31.000.000
32.000.000	32.000.000
33.000.000	33.000.000
34.000.000	34.000.000
35.000.000	35.000.000
36.000.000	36.000.000
37.000.000	37.000.000
38.000.000	38.000.000
39.000.000	39.000.000
40.000.000	40.000.000
41.000.000	41.000.000
42.000.000	42.000.000
43.000.000	43.000.000
44.000.000	44.000.000
45.000.000	45.000.000
46.000.000	46.000.000
47.000.000	47.000.000
48.000.000	48.000.000
49.000.000	49.000.000
50.000.000	50.000.000
51.000.000	51.000.000
52.000.000	52.000.000
53.000.000	53.000.000
54.000.000	54.000.000
55.000.000	55.000.000
56.000.000	56.000.000
57.000.000	57.000.000
58.000.000	58.000.000
59.000.000	59.000.000
60.000.000	60.000.000
61.000.000	61.000.000
62.000.000	62.000.000
63.000.000	63.000.000
64.000.000	64.000.000
65.000.000	65.000.000
66.000.000	66.000.000
67.000.000	67.000.000
68.000.000	68.000.000
69.000.000	69.000.000
70.000.000	70.000.000
71.000.000	71.000.000
72.000.000	72.000.000
73.000.000	73.000.000
74.000.000	74.000.000
75.000.000	75.000.000
76.000.000	76.000.000
77.000.000	77.000.000
78.000.000	78.000.000
79.000.000	79.000.000
80.000.000	80.000.000
81.000.000	81.000.000
82.000.000	82.000.000
83.000.000	83.000.000
84.000.000	84.000.000
85.000.000	85.000.000
86.000.000	86.000.000
87.000.000	87.000.000
88.000.000	88.000.000
89.000.000	89.000.000
90.000.000	90.000.000
91.000.000	91.000.000
92.000.000	92.000.000
93.000.000	93.000.000
94.000.000	94.000.000
95.000.000	95.000.000
96.000.000	96.000.000
97.000.000	97.000.000
98.000.000	98.000.000
99.000.000	99.000.000
100.000.000	100.000.000

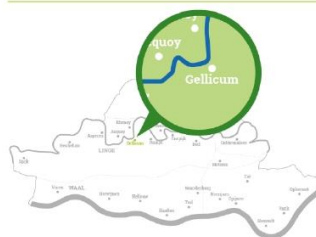
Vitale Kernen

Heerlijckheyt Gellicum	3.500

Eindtotaal

3.500

Kern Gellicum

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	

Totaal	5.000

Haften

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

HAAFTEN | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Haften	
Leeftijdsverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	570	571
18-64 jaar	31.793	31.637	1.688	1.677
65 jaar en ouder	10.985	11.302	660	669
Totaal	53.326	53.423	2.918	2.917
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	342	342
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,5	2,5

Over Haaften

Zeker vanuit het aan de overkant gelegen Zaltbommel is Haften heel herkenbaar. Dat komt door korenmolens 'De Blauwe Reiger', de Nederlands Hervormde Kerk en vooral door de restanten van het oude kasteel 'Goudenstein'. Gewoon bij een inwoner in de achtertuin staat daarvan nog een hoektoren met muurstompen die aan een ver verleden herinneren. Voor uw dagelijkse levensbehoeften kunt u hier prima terecht en daarnaast kent Haften een rijk geschakeerd verenigingsleven. De Rijkswegen A2 en A15 en het NS-station Zaltbommel liggen vlakbij. Handige infrastructuur. Maar de directe omgeving van het dorp kenmerkt zich echter door een geweldige mooie natuur die steeds meer door de toerist wordt ontdekt.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
De Christenvrouw	300	
Gymnastiekvereniging Wilskracht	2.500	
Muziekvereniging Nieuw Leven	4.155	
Volleybalvereniging Haafden Kwiek	1.922	
Vrijwillige thuishulp "helpende handen"	1.000	
Rejoice	400	
Asio Tafeltennisvereniging	1.116	
S.P.V. "'t kempke"	4.000	
Steunpunt Haafden (Voedselbank)	650	

Vitale Kernen

MFC de Burcht van Haeften	15.000
Mooi Haeften	1.500

Eindtotaal

Eindtotaal	32.543

Kern Haaften

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	
Totaal	5.000

Hellouw

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
HELLOUW | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Hellouw	
Leeftijdverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	241	235
18-64 jaar	31.793	31.637	651	646
65 jaar en ouder	10.985	11.302	170	180
Totaal	53.326	53.423	1.062	1.061
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	121	121
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,8	2,8

Over Hellouw

Hellouw is geen plaats met een rijk voorzieningenniveau, maar de inwoners voelen zich hier desondanks bijzonder prettig. Al wat ze nodig hebben is te vinden in de wat grotere plaatsen in de directe omgeving. Zeker in een klein dorp is de gemeenschapszin vaak heel sterk. Dat geldt ook voor Hellouw. Daar weet men elkaar heel goed te vinden, veelal in en rond het dorpshuis 'De Biskamp'

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Gymnastiekvereniging Kunst en Vliegwerk	1.000	

Vitale Kernen

Dorpsbelangenvereniging Hellouw	1.500
De Biskamp	3.500

Eindtotaal	6.000

Kern Helloww

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	

Totaal	5.000

Herwijnen

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
HERWINDEN | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Herwijnen	
Leeftijdsverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	541	559
18-64 jaar	31.793	31.637	1.605	1.628
65 jaar en ouder	10.985	11.302	681	716
Totaal	53.326	53.423	2.827	2.903
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	118	118
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,4	2,4

Over Herwijnen

Door de jaren heen is Herwijnen altijd authentiek gebleven. Behoorlijk uitgestrekt langs de dijk is het oude Herwijnen eigenlijk een samensmelting van meerdere afzonderlijke buurtschappen. Je vindt hier allerlei leuke knusse panden die aan het verleden herinneren. Daarnaast heeft een fraaie nieuwbouwwijk het dorp vanaf de Graaf Reinaldweg N830 een eigentijds gezicht gegeven. Voor de dagelijkse boodschappen hoeft u niet ver te gaan. Daarnaast is dorpshuis 'De Poort' veel meer dan alleen een thuishonk voor de verschillende verenigingen

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Badmintonvereniging Herwijnen	2.500	
EHBO Herwijnen	388	
Memories of Music	400	
Soli Deo Gloria	2.160	
Comité Herwijnen	375	
Speelboom, De	5.628	
Buurt Ontmoetingsplek Herwijnen (BOP)	400	
Vrouwen van Nu - afdeling Herwijnen	800	

Vitale Kernen

Dorpsplatform Herwijnen	1.500
Dorpshuis De Poort	3.500

Eindtotaal	17.651

Kern Herwijnen

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	
Totaal	5.000

Heukelum

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
HEUKELUM | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Heukelum	
	2024	2025	2024	2025
Leeftijdverdeling				
0-17 jaar	10.548	10.484	393	379
18-64 jaar	31.793	31.637	1.387	1.358
65 jaar en ouder	10.985	11.302	578	598
Totaal	53.326	53.423	2.358	2.335
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	653	653
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,4	2,4

Over Heukelum

Vandaag de dag staat Heukelum in de eerste plaats bekend om de overheerlijke Heukelumse krakelingen. Beslist een bezoek aan de plaatselijke bakker waard! Ergens rond 1230 kreeg de plaats een ommuring en zeker nog voor het jaar 1393 volgde de toekenning van stadsrechten. Klein maar fijn, maar wel een echte stad. Die oude historie is ook overal herkenbaar en te zien wanneer u door de kleine straatjes wandelt. Leuke geveltsjes met allerlei ornamenten, wapenschilden en de in deze streek zo veelvuldig aanwezige levensboom in het glas boven menige deur. U kunt hier lekker flaneren langs de Linge met een stop bij de leuke jachthaven. Net voor de stad ziet u wat verscholen in het groen het kasteel Merckenburg.

Subsidies 2026 in euro

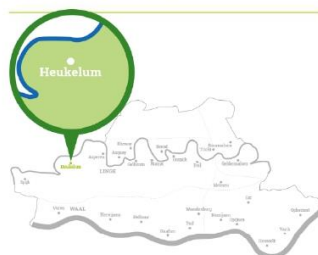
	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Badmintonclub Wammes Heukelum	1.400	
Door Eensgezind- Heukelum	5.000	
SPV Beerakker	3.216	
Stichting 't Veldje	804	
Jaarmarkt Heukelum	1.500	

Vitale Kernen

De Krakeling // Heukelum Aktief	3.500
Werkgroep Kernagenda Heukelum	1.500

Eindtotaal	16.920

Kern Heukelum

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget	5.000
Totaal	5.000

Meteren

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
 BETUWE**

METEREN | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Meteren	
Leeftijdverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	1.392	1400
18-64 jaar	31.793	31.637	3.825	3.824
65 jaar en ouder	10.985	11.302	581	626
Totaal	52.326	53.423	5.798	5.850
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	812	812
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,7	2,7

Over Meteren

Van oudsher een klein dorp met een sterke gemeenschapszin. Wanneer inwoners van Meteren iets willen, dan kunt u er van op aan dat het ook gaat gebeuren. Met een instelling van 'samen de schouders' eronder zijn er mooie voorzieningen tot stand gekomen zoals o.a. het mooie dorpshuis en de prachtige sportaccommodatie van voetbalvereniging MVV '58.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Bergakkerruiters	500	
Muziekvereniging Meteren	4.025,80	
Kunst en Cultuur West Betuwe	5.000	
Soli Deo Gloria- Dameskoor Meteren	400	
Stichting Spelen en Ontmoeten Vitale dorpsuizen	4.824	
Medua	5.000	
55+ Groep Meteren	3.500	

Vitale Kernen

De Lindelaan (Bloesemgaard)	2.412
Dorpshuis Meteren	5.000

Eindtotaal	30.661,80

Kern Meteren

Budget 2026 in euro

Neerijnen

**Kerngericht
BEGROTEN**

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
NEERIJNEN | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens				
	West Betuwe		Neerijnen	
Leeftijdverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	97	98
18-64 jaar	31.793	31.637	279	288
65 jaar en ouder	10.985	11.302	97	103
Totaal	53.326	53.423	473	489
Bevolkingsdichtheid (inw/km ²)	233	233	77	77
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	3,0	3,0

Over Neerijnen

Het dorp omvat niet meer dan slechts een paar straten. Wie de naam Neerijnen hoort en in deze streek een beetje bekend is, denkt vrijwel automatisch aan het gelijknamige kasteel, het bos of het regionaal bekende cultureel centrum 'Het Stroomhuis'. Dat is voor de meeste mensen Neerijnen. Stuk voor stuk even mooi. En dan hebben we het nog niet eens over de prachtige Hervormde Kerk en de goed onderhouden kasteeltuin.

Subsidies 2026 in euro		
	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
EHBO Waardenburg / Neerijnen	500	
Stichting Stroomhuis Neerijnen	2.500	
Beeld van Oranje Linten- Tour de Waal	6.000	
Zonnebloem, De- afdeling Neerijnen	550	
Vitale Kernen		
Stichting dorpsstafel Neerijnen	1.000	
Eindtotaal	10.550	

Kern Neerijnen

Budget 2026 in euro	
Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	
Totaal	5.000

Opijnen

Kerngericht
BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
OPIJNEN | SEPTEMBER 2025

Demografische
gegevens

	West Betuwe		Opijnen	
Leeftijdverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	226	228
18-64 jaar	31.793	31.637	770	772
65 jaar en ouder	10.985	11.302	186	204
Totaal	53.326	53.423	1.182	1.204
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	321	321
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,5	2,5

Over Opijnen

Een saamhorig dorp in de Tielerwaard
Wie door het kleine dorp Opijnen wandelt zal zich maar nauwelijks kunnen voorstellen dat het ooit met het nog kleinere Est samen een zelfstandige gemeente vormde. Lang vervlogen tijden en sindsdien is er op allerlei terreinen veel veranderd. Dat echter niet zozeer in Opijnen zelf. Het dorp is altijd zichzelf gebleven.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
S.V. de Waal	3.000	
SV De Muskietiers Opijnen	2.000	
Zangvereniging Crescendo	400	
Comité Opijnen	3.000	
Vitale Kernen		
De Keijershof – Opijnen	2.500	
Eindtotaal	10.900	

Kern Opijnen

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	
Totaal	5.000

Rhenoy

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
RHENOV | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Rhenoy	
Leeftijdsverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	199	183
18-64 jaar	31.793	31.637	549	555
65 jaar en ouder	10.985	11.302	168	168
Totaal	53.326	53.423	916	906
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	149	149
Inwoners per woonruimte	2,6	2,6	2,5	2,6

Over Rhenoy

Wielierliefhebbers zullen het kleine Lingedorp Rhenoy zeker kennen. Dit vanwege de vele sportieve evenementen die sportieve inwoners hier met regelmaat organiseren. Soms spreekt de naam voor zich. Denkt u maar aan de 'Hel van Rhenoy'. Daarbij trotseren jaarlijks grote groepen veldrijders de soms barre omstandigheden. Een actieve Vereniging Dorpsbelangen Rhenoy zorgt voor behoud en versterking van de lokale gemeenschapszin. Veelal met activiteiten in en rond het dorps huis 'de Betuwepoort' en met het dorpsblad 'de Klepperman'. Basisschool 'de Bloeiende Betuwe' mocht al vier keer het landelijke predicaat 'Excellente school' in ontvangst nemen.

Subsidies 2026 in euro

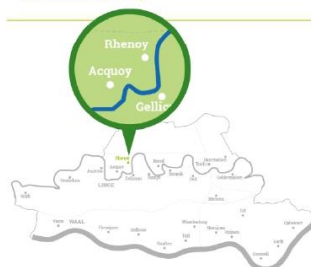
	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Stichting Wielerronde Rhenoy	1.500	
SPV De Vliet	4.000	
VDR De Speelberg + Oudenborch	4.020	

Vitale Kernen

Dorpsbelangen Rhenoy	1.500
Stichting Opwaarts/Betuwe Poort – Rhenoy	3.500

Eindtotaal	14.520

Kern Rhenov

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	
Totaal	5.000

Rumpt

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
RUMPT | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Rumpt	
Leeftijdverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	135	136
18-64 jaar	31.793	31.637	546	557
65 jaar en ouder	10.985	11.302	242	246
Totaal	53.326	53.423	923	939
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	95	95
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,4	2,4

Over Rump

Een prachtig plaatsje waar je je in een andere wereld waant. De rustgevende natuur, volle fruitboomgaarden en schitterende monumentale panden zijn een lust voor het oog. Ook toeristen genieten van deze omgeving. Veel van hen starten hier vanuit een Bed & Breakfast de meest mooie fietsroutes. Ieder jaar in juni pakt het dorp groots uit met het jaarlijkse dorpsfeest. Een week lang festiviteiten, een stratencompetitie en op de afsluitende zaterdag een optocht met geweldig mooie praalwagens. Bezoekers komen van heinde en verre om dit mee te maken. Dorpshuis 'Albertine' mogen we gerust als het kloppend hart van Rumpst beschouwen. Vrijwel alle dagen is hier wel iets te doen.

Subsidies 2026 in euro

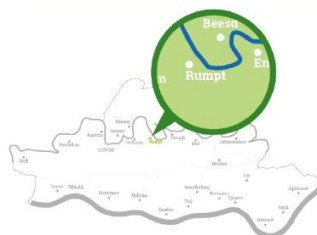
	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Muziekvereniging Voorwaarts Rumpst	7.000	
SPV de Blijde Weide	2.332	

Vitale Kernen

Dorpshuis Albertine	3.500

Eindtotaal	12.832

Kern Rumpt

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	

Totaal	5.000

Spijk

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
SPIJK | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Spijk	
Leeftijdsverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	161	170
18-64 jaar	31.793	31.637	562	550
65 jaar en ouder	10.985	11.302	209	211
Totaal	53.326	53.326	932	931
Bevolkingsdichtheid (inw/km ²)	233	233	468	468
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,3	2,6

Over Spijk

Spijk, waterrijk dorpje aan de Linge.
Eigenlijk ligt het kleine dorp Spijk nagenoeg op een drielandenpunt. Het is het meest westelijk gelegen dorp binnen de provincie Gelderland (en dus ook binnen West Betuwe). Aan de andere kant van de Linge heeft het de provincies Zuid-Holland en Utrecht als goede buur. Voor de dagelijkse levensbehoeften moeten de inwoners al snel naar grotere plaatsen in de omgeving. Daar staat tegenover dat het hier aan de Linge heerlijk rustig wonen is.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Jeugd-Volw. Werk Spijk	3.200	
The Hohner Boys – Spijk	2.190	
't Spijkertje	3.216	
Zonnebloem, De- afdeling Lingewaal	400	

Vitale Kernen

Dorpshuis de Lindehof Spijk	5.000

Eindtotaal	14.006

Kern Spijk

Budget 2026 in euro

Tricht

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

TRICHT | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Tricht	
Leeftijdverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	410	412
18-64 jaar	31.793	31.637	1.252	1.240
65 jaar en ouder	10.985	11.302	453	461
Totaal	52.326	53.423	2.115	2.113
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	182	182
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,6	2,6

Over Tricht

Tricht, een dorp aan het spoor en de rivier de Linge.

Een levendig dorp met veel vrijwilligers die zich inzetten voor tal van verenigingen en instellingen. Het Dorpshuis Tricht fungeert daarbij veelal als decentrale ontmoetingsplaats.

Onbedoeld kreeg Tricht in 1967 landelijke bekendheid toen het dorp zwaar werd getroffen door een windhoos. De schade was groot en er vielen ook enkele dodelijke slachtoffers te betreuren. Centraal in het dorp herinnert een indrukwekkend monument nog dagelijks aan deze droevige gebeurtenis.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
EHBO Buurmalsen- Tricht	400	
Gymnastiek OSO Tricht	555	
Muziekvereniging OZOD Tricht	5.210	
TTC Batua	250	
Tutti Frutti	400	
Stichting Speelplek 't Spinnenweb	5.628	

Vitale Kernen

Dorpshuis Tricht	3.500
Tricht Springlevend	1.500

Eindtotaal	17.443

Kern Tricht

Budget 2026 in euro

Tuil

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**
TUIL | SEPTEMBER 2025

Demografische gegevens

	West Betuwe		Tuil	
Leeftijdverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	264	260
18-64 jaar	31.793	31.637	735	709
65 jaar en ouder	10.985	11.302	112	125
Totaal	53.326	53.423	1.111	1.094
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	278	278
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,7	2,9

Over Tuil

Rustig dorpje aan de Waal, met voorzieningen en uitvalswegen vlakbij
Wie rustig wil wonen, allerlei voorzieningen binnen handbereik wil hebben
en ook nog eens goed bereikbaar wil zijn, moet maar eens in Tuil gaan
kijken. Het dorp ligt rustig aan de Waal met uitzicht op het tegenover
liggende Zaltbommel. Het NS-station daar, voor een treinreis richting
Utrecht of Den Bosch, is dus niet ver weg.

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Stichting Natuurspeeltuin Tuil	700	
Speeltuultje	2.412	

Vitale Kernen

Dorpsplatform Tuil Actief	1.398
Dorpshuis Tuil	1.800

Eindtotaal	6.310

Kern Tuil

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	

Totaal	5.000

Varik

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

VARIK - HEESSELT | SEPTEMBER 2025

Subsidies 2026 in euro

Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Bejaardensociëteit Varik-Heesselt	250
Koreaanse Krijgskunsten Varik	1.500
Toneelvereniging De Gulle Lach	300
Corsowagen Varik	2.000
Gymnastiek vereniging Sylvia	2.000
Zanglust	400
Stichting Spelen Varik Heesselt	3.216
Eindtotaal	11.166

Demografische gegevens

	West Betuwe		Varik		Heesselt	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Leeftijdverdeling						
0-17 jaar	10.548	10.484	176	192	54	54
18-64 jaar	31.793	31.637	674	677	265	260
65 jaar en ouder	10.985	11.302	233	242	105	106
Totaal	53.326	53.423	1.083	1.111	424	420
Bevolkingsdichtheid (inw/km ²)	233	233	196	196	71	71
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,4	2,4	2,1	2,1

Over Varik

Varik, een fijn dorp met een opvallende toren uit de vijftiende eeuw. Opvallend voor een klein Waaldorp als Varik is, dat de inwoners er met elkaar in weten te slagen een behoorlijk voorzieningenniveau op peil te houden. Iedereen in de regio en inmiddels ook vele toeristen kennen Varik vooral vanwege de markante ‘Dikke Toren’.

Vitale Kernen

Dorpsafel Varik-Heesselt	1.500
Eindtotaal	11.166

Over Heesselt

De inwoners koesteren de natuur in en om het dorp. De Waal wordt gekoesterd, maar heeft ook een schaduwkant. De strijd tegen het water en plannen tot verzware van de dijken leiden soms tot zorgen.

Kernen Varik - Heesselt

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 10.000	
Totaal	10.000

Vuren

Kerngericht BEGROTEN

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

VUREN | SEPTEMBER 2025

Subsidies 2026 in euro

	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
EHBO		388
Muziekverenigingen (Harp & Luit Vuren)		3.314,95
Vrijwillig jongerenwerk/activiteiten voor jongeren (Jeugdsoos de halte Vuren)		2.500
Gymnastiek Vereniging O.D.I.		3.240
Speeltuinwerk Vuren		4.824
Bouwdorp Vuren		1.000
Eindtotaal		22.266,95

Demografische gegevens

	West Betuwe		Vuren	
Leeftijdverdeling	2024	2025	2024	2025
0-17 jaar	10.548	10.484	410	423
18-64 jaar	31.793	31.673	1.242	1.228
65 jaar en ouder	10.985	11.302	491	505
Totaal	53.326	53.423	2.143	2.156
Bevolkingsdichtheid (inw/km2)	233	233	100	100
Inwoners per woonruimte	2,5	2,5	2,4	2,4

Over Vuren

Vuren, rustig dorp aan de Waal. Al zo rond het jaar 900 lag er hier een nederzetting aan de rivier de Waal. Door de jaren heen heeft het dorp vele malen een flinke strijd tegen het water moeten voeren. Maar Vuren is altijd blijven voortbestaan. Dat zegt wel iets over de volksaard. Standvastige, hardwerkende inwoners die in het verleden jarenlang vooral hun boterham verdienen bij de inmiddels verdwenen steenoven en baksteenindustrie. Zo'n beetje onder de rook van 'grote' buur Gorinchem ligt het dorp er rustig bij.

Kern Vuren

Budget 2026 in euro

Begroting	Realisatie
Leefbaarheidsbudget 5.000	
Totaal	5.000

Financiën

Grondslagen en uitgangspunten voor de begroting

Als basis voor het opstellen van de begroting 2026 zijn diverse algemene grondslagen van toepassing, waaronder verschillende bepalingen vanuit de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording (BBV), de begrotingscirculaire vanuit de provincie Gelderland en de Financiële verordening West Betuwe. Daarnaast zijn er verschillende specifieke kaders en uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn terug te vinden in de paragrafen. In dit onderdeel worden enkele algemene principes toegelicht die voor alle programma's en taakvelden gelden.

Overhead

Alle overheadkosten worden apart in het overzicht Overhead weergegeven. Overhead omvat zowel de algemene (organisatiebrede) bedrijfsvoeringsondersteuning als het management en -ondersteuning van alle organisatieonderdelen binnen de gemeente. De in het overzicht gepresenteerde cijfers hebben betrekking op taakveld 0.4 "Overhead" en de van toepassing zijnde (egalisatie)reserves die onder taakveld 0.10 "Mutaties reserves" vallen.

Toerekening apparaatskosten (directe salarislasten en overhead aan grondexploitatie en WRP)

Aan de grondexploitatie en de heffingen (waaronder WRP) wordt overhead toegerekend. Aan de grondexploitatie wordt dit direct toegerekend en aan de heffingen wordt dit extracomptabel toegerekend. Hierbij wordt rekening gehouden met een opslag van 82,84 procent op de direct toe te rekenen salarislasten. Dit percentage is als volgt berekend:

Berekening opslag overhead	2026
Directe salarislasten aan taakvelden	22.835.352
Inhuur op taakvelden	341.983
Totaal grondslag overhead	23.177.335
Toe te rekenen totale overhead	19.199.160
Opslagpercentage	82,84%

Aan de complexen binnen de grondexploitatie worden de volgende apparaatskosten toegerekend:

Toerekening apparaatskosten aan complexen grondexploitatie	2026	2027	2028	2029
<i>Directe salarislasten</i>				
Lopende Grex complexen	362.254	362.254	256.267	174.580
Nieuw te openen complexen	218.615	218.615	324.602	406.289
Totaal directe salarislasten	580.869	580.869	580.869	580.869
<i>Toegerekende overhead (82,84%)</i>				
Lopende Grex complexen	300.076	300.076	212.281	144.615
Totaal	880.945	880.945	793.150	725.484

Aan het WRP wordt 989.752 euro aan overhead toegerekend. Dit is 82,84 procent van de direct toe te rekenen salarislasten.

Loon- en prijsontwikkelingen (LPO)

In de begroting hebben we in beginsel (nog) geen rekening gehouden met een indexering van de materiële en subsidiebudgetten in verband met loon- en prijsontwikkelingen. De middelen die we hiervoor krijgen via het gemeentefonds en de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn als een centrale stelpost in de begroting opgenomen en kunnen hiervoor later worden ingezet. De financiële effecten van de (vastgestelde) begrotingen van de verbonden partijen zijn wel al in de begroting verwerkt en de effecten van loon- en prijsstijgingen zijn ten laste van de hiervoor genoemde stelpost gebracht.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn we uitgegaan van de Meicirculaire 2025. Over de hoofdlijnen van de meicirculaire hebben we u destijds geïnformeerd bij Eerste bestuursrapportage 2025.

Omslagrente

Het renteomslagstelsel is geregeld in de gemeentelijke regelgeving. Dit stelsel houdt in dat de rentelasten van het vreemd vermogen aan de gemeentelijke producten worden doorberekend op basis van de boekwaarde van de onderliggende investeringen. De rente die hiervoor wordt gehanteerd is de omslagrente investeringen. Deze rente wordt jaarlijks vastgesteld op basis van richtlijnen van de commissie BBV en is voor 2026 berekend op 2,5 procent.

Vertrekpunt voor de begroting 2026

Bij het opstellen van deze begroting hebben we de Perspectiefnota 2026 (inclusief de effecten van de meicirculaire 2025) als uitgangspunt genomen. Met het vaststellen van deze begroting worden alle nieuwe uitgaven, inclusief de investeringen, formeel door u goedgekeurd.

Incidentele baten en lasten

In de gemeentewet is opgenomen dat de begroting en het financieel meerjarenperspectief 'structureel en reëel in evenwicht' dienen te zijn. Hiermee wordt door de wetgever beoogd dat gemeenten structurele lasten moeten dekken met structurele baten. Om inzicht in de structurele en incidentele lasten en baten te geven, maakt het bovenstaande overzicht deel uit van de begroting.

Het onderscheid tussen incidenteel en structureel is niet altijd even helder. De commissie BBV heeft daarom in een notitie dit onderscheid meer ingekaderd. De richtlijn is dat, als de tijdelijke baten en/of lasten zich gedurende maximaal drie jaar voordoen, het gaat om 'eenmalige zaken'. Voor onttrekkingen aan reserves wordt in beginsel gesteld dat deze incidenteel van aard zijn. Onderstaand een nadere verheldering:

- Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die onder ongewijzigd beleid en omstandigheden voor maximaal drie jaar vaststaan. Rijksbijdragen, subsidies en projecten die langer dan drie jaar lopen maar waar vooraf van bekend is dat die bijdrage, subsidie of het project op termijn stopt, worden als incidenteel beschouwd.
- Het verschil tussen de jaarschijven bedraagt minimaal 50.000 euro.
- Toevoegingen en onttrekking aan reserves en voorzieningen worden altijd als incidenteel beschouwd, tenzij het (onder voorwaarde) om financieringsreserves en dekkingsreserves gaat of onttrekkingen uit de daartoe toereikende (bestemmings)reserves voor minimaal drie jaar met als doel structurele kosten te dekken.
- Indien bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen drie jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende baten en lasten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt.

Programma 1 - Bestuur
Bedragen x 1.000 euro

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Lasten</i>				
Incidentele kosten nieuwe raad (nieuw beleid 2026)	52	0	0	0
Uitbreiding bluswaterinstallaties	215	0	0	0
Totale incidentele lasten	267	0	0	0
<i>Baten</i>				
Geen incidentele baten	0	0	0	0
Totale incidentele baten	0	0	0	0
Totaal incidenteel saldo (exclusief mutaties reserves)	-267	0	0	0
<i>Toevoegingen aan reserves</i>				
BR Verkiezingen (egalisatie)	135	135	135	135
Totaal incidentele toevoegingen	135	135	135	135
<i>Aanwendungen van reserves</i>				
BR Verkiezingen (egalisatie)	135	135	0	135
BR Dekking afschrijving brandweer	66	66	66	66
Totaal incidentele aanwendungen	201	201	66	201
Saldo mutaties reserves	66	66	-69	66
Incidenteel saldo programma 1 - Bestuur	-201	66	-69	66

Programma 2 - Wonen
Bedragen x 1.000 euro

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Lasten</i>				
Transitievisie Warmte 2.0 (nieuw beleid 2025)	570	549	785	0
Grondexploitatie woningbouw lasten	4.773	9.785	8.202	3.436
Grondexploitatie woningbouw doorbelasting naar balans	8.529	5.363	-454	1.233
Grondexploitatie woningbouw rentetoevoeging aan verliesvoorzieningen	505	515	482	400
Programmaplan Wonen (nieuw beleid 2025)	944	944	0	0
Omgevingswet (budgetoverheveling 2024)	80	0	0	0
Verbeteren dienstverlening VTH-taken (nieuw beleid 2026)	450	0	0	0
Totale incidentele lasten	15.852	17.156	9.015	5.070
<i>Baten</i>				
Klimaatakkoord (rijksbijdrage)				
Grondexploitatie woningbouw baten	13.299	15.144	7.748	4.670
Grondexploitatie woningbouw winst Herwijnen-Oost	0	117	0	0
Grondexploitatie woningbouw winst Achter het Dorpshuis Spijk	0	134	0	0
Grondexploitatie woningbouw winst Centrumplan Haaften	0	293	0	0
Totale incidentele baten	13.299	15.687	7.748	4.670
Totaal incidenteel saldo (exclusief mutaties reserves)	-2.553	-1.469	-1.267	-400

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Toevoegingen aan reserves</i>				
BR Transitievisie Warmte 2.0 (egalisatie lasten)	570	549	785	0
Algemene reserve Grondexploitatie (winstnemingen woningbouw)	0	543	0	0
Algemene reserve Grondexploitatie (winstnemingen bedrijventerreinen)	0	0	373	0
BR Programmaplan Wonen (egalisatie lasten)	944	944	0	0
Totaal incidentele toevoegingen	1.514	2.036	1.158	0
<i>Aanwendungen van reserves</i>				
BR Klimaatadaptatie (Financieel Fit 2025: ambities klimaat temperen)	200	0	0	0
BR Transitievisie Warmte 2.0 (egalisatie lasten)	570	549	785	0
BR Programmaplan Wonen (egalisatie lasten)	944	944	0	0
Totaal incidentele aanwendungen	1.714	1.493	785	0
Saldo mutaties reserves	200	-543	-373	0
Incidenteel saldo programma 2 - Wonen	-2.353	-2.012	-1.640	-400

Programma 3 - Werken
Bedragen x 1.000 euro

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Lasten</i>				
Sloop voormalig politiebureau Geldermalsen (nieuw beleid 2026)	500	0	0	0
HUB Rivierenland 2024-2027 (PPN 2024 nieuw beleid)	30	30	0	0
Grondexploitatie bedrijventerreinen lasten	3.938	16.226	13.544	5.118
Grondexploitatie bedrijventerreinen doorbelasting naar balans	-3.923	-16.210	4.816	12.918
Uitvoeringsplan Nota evenementen (nieuw beleid 2025)	16	8	0	0
Impulsbijdrage Bloesemtocht (nieuw beleid 2026)	25	25	25	25
Totale incidentele lasten	586	79	18.385	18.061
<i>Baten</i>				
Grondexploitatie bedrijventerreinen baten	15	16	18.360	18.036
Grondexploitatie bedrijventerreinen winst Hondsgemet Zuid	0	0	373	0
Taakstelling Vastgoed (Perspectiefnota 2023)	500	0	0	0
Totale incidentele baten	515	16	18.733	18.036
Totaal incidenteel saldo (exclusief mutaties reserves)	-71	-63	348	-25
<i>Toevoegingen aan reserves</i>				
Geen incidentele toevoegingen				
Totaal incidentele toevoegingen	0	0	0	0
<i>Aanwendungen van reserves</i>				
Geen incidentele Anwendungen	0	0	0	0
Totaal incidentele Anwendungen	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0
Incidenteel saldo programma 3 - Werken	-71	-63	348	-25

Programma 4 - Leven
Bedragen x 1.000 euro

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Lasten</i>				
Mobiliteitsmaatregelen 2026 (nieuw beleid 2026)	50	0	0	0
Bestedingsplan bestemmingsreserve Zwerfafval	89	90	90	0
Vervangen panelen spoorbrug (nieuw beleid 2026)	484	0	0	0
Project sportgemeente van het jaar (PPN 2023 nieuw beleid)	10	0	0	0
Sportbeleid/incidentele projecten (Kadernota Sport)	75	0	0	0
Onderhoudsubsidies molens (nieuw beleid 2026)	0	165	0	0
Sloopkosten oude gemeentewerven	0	536	0	0
Bestedingsplan bestemmingsreserve Omvorming groen/bomen	406	330	0	0
Kosten afstoten snippergroen	5	5	5	5
Gebiedsmakelaars (nieuw beleid 2026)	103	0	0	0
Dienstverlening/kerngericht werken (nieuw beleid 2026)	50	0	0	0
Programma Wonen, zorg en leven (nieuw beleid 2026)	189	0	0	0
Onderzoek verduurzamen dorpshuizen (PPN 2023 nieuw beleid)	400	0	0	0
Visie Sociaal domein	173	123	123	0
Totale incidentele lasten	2.034	1.250	219	5
<i>Baten</i>				
Verkoop oude gemeentewerven	0	2.449	0	0
Verkoop snippergroen	55	55	55	55
Totale incidentele baten	55	2.504	55	55
Totaal incidenteel saldo (exclusief mutaties reserves)	-1.979	1.255	-164	50

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Toevoegingen aan reserves</i>				
BR Dekking afschrijving fietsknelpunten (nieuw beleid 2026)	0	0	500	0
BR Openbare verlichting (egalisatie lasten)	258	258	258	293
BR Zwerfafval	61	61	61	61
BR Verkeersveiligheid Hellouw (instellen reserve)	1.250	0	0	0
BR Landschapsbeleid (egalisatie lasten)	12	12	12	12
BR Opstellen Beheerplan groen	5	5	5	5
BR Dekking afschrijving werf Rumpt (boekwinst verkoop oude werven)	0	1.989	0	0
BR Steengoed (egalisatie lasten)	169	169	169	169
BR Steengoed (verduurzamen dorpshuizen)	400	0	0	0
BR Leefbaarheid (egalisatie lasten)	181	181	181	181
BR Groenonderhoud begraafplaatsen	54	54	54	0
Totaal incidentele toevoegingen	2.389	2.728	1.239	720
<i>Aanwendungen van reserves</i>				
BR Rehabilitatie wegen (incidentele dekking kapitaallasten door incidentele storting vanuit AR)	768	255	0	0
BR Openbare verlichting (egalisatie lasten)	288	288	288	288
BR Zwerfafval	89	90	90	0
BR Spoorproject Geldermalsen-Tricht (vervangen panelen spoorbrug (nieuw beleid 2026))	150	0	0	0
BR Landschapsbeleid (egalisatie lasten)	12	12	12	12
BR Omvorming groen/bomen	406	330	0	0
BR Kernenbeleid (Digitaal platform Bloem! (nieuw beleid 2026))	154	0	0	0
BR Steengoed (egalisatie lasten)	169	169	169	169
BR Steengoed (verduurzamen dorpshuizen)	400	0	0	0
BR Leefbaarheid (egalisatie lasten)	181	181	181	181

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
BR Herstelplan Sociaal Domein (Visie Sociaal domein)	173	123	123	0
BR Groenonderhoud begraafplaatsen	145	145	147	0
Totaal incidentele aanwendungen	2.934	1.593	1.010	650
Saldo mutaties reserves	546	-1.135	-229	-71
Incidenteel saldo programma 4 - Leven	-1.433	119	-393	-21

Programma 5 - Omzien

Bedragen x 1.000 euro

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Lasten</i>				
Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-4 jaar van Sante naar GGD	130	130	130	0
Totale incidentele lasten	130	130	130	0
<i>Baten</i>				
Geen incidentele baten	0	0	0	0
Totale incidentele baten	0	0	0	0
Totaal incidenteel saldo (exclusief mutaties reserves)	-130	-130	-130	0
<i>Toevoegingen aan reserves</i>				
Geen incidentele toevoegingen				
Totaal incidentele toevoegingen	0	0	0	0
<i>Aanwendungen van reserves</i>				
Geen incidentele Anwendungen				
Totaal incidentele Anwendungen	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0
Incidenteel saldo programma 5 - Omzien	-130	-130	-130	-

Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Bedragen x 1.000 euro

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Lasten</i>				
Incidentele dekkingsmaatregel Subsidioloog (taakstelling PPN 2023)	-166	0	0	0
Totale incidentele lasten	-166	0	0	0
<i>Baten</i>				
Geen incidentele baten	0	0	0	0
Totale incidentele baten	0	0	0	0
Totaal incidenteel saldo (exclusief mutaties reserves)	166	0	0	0
<i>Toevoegingen aan reserves</i>				
Algemene reserve (toevoeging saldo 2026-2028 cf programmabegroting 2025)	419	569	1.047	6
Algemene reserve (fasering POK-gelden)	0	10	0	0
Totaal incidentele toevoegingen	419	579	1.047	6
<i>Aanwendungen van reserves</i>				
Algemene reserve (fasering POK-gelden)	10	0	0	0
Algemene reserve (dekking incidenteel nieuw beleid 2024)	30	30	0	0
Algemene reserve (dekking incidenteel nieuw beleid 2025)	1.530	1.501	785	0
Algemene reserve (dekking incidenteel nieuw beleid 2026)	2.250	753	525	25
Algemene reserve (instellen bestemmingsreserve Verkeersmaatregelen Hellouw)	1.250	0	0	0
BR Budgetoverhevelingen (Omgevingswet)	80	0	0	0
BR Budgetoverhevelingen (sloopkosten oude werven)	0	26	0	0
BR Budgetoverhevelingen (POK-gelden)	51	0	0	0
Totaal incidentele aanwendungen	5.201	2.310	1.310	25
Saldo mutaties reserves	4.783	1.731	263	19
Incidenteel saldo - Financiering en algemene dekkingsmiddelen	4.949	1.731	263	19

Overhead
Bedragen x 1.000 euro

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Lasten</i>				
Doorbelasting directe salarislasten aan complexen grondexploitatie	-581	-581	-509	-581
Doorbelasting overheadlasten aan complexen grondexploitatie	-300	-300	-212	-145
Lasten subsidioloog	50	0	0	0
Lasten flexibele kern (t.l.v. BR Flexibele kern personeel)	298	0	0	0
Totale incidentele lasten	-533	-881	-721	-725
<i>Baten</i>				
Geen incidentele baten	0	0	0	0
Totale incidentele baten	0	0	0	0
Totaal incidenteel saldo (exclusief mutaties reserves)	533	881	721	725
<i>Toevoegingen aan reserves</i>				
BR Flexibele kern personeel (PPN 2023 nieuw beleid)	0	0	0	0
BR Egalisatie lasten ICT	144	144	144	144
BR Flexibele kern personeel (egalisatie lasten)	236	236	236	236
Totaal incidentele toevoegingen	380	380	380	380

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Aanwendungen van reserves</i>				
BR Flexibele kern personeel (egalisatie lasten)	230	230	230	230
BR Egalisatie lasten ICT	144	144	144	144
BR Egalisatie lasten ICT (Digitaal platform Bloei! (nieuw beleid 2026))	10	0	0	0
BR Egalisatie lasten ICT (Lean expert)	45	0	0	0
BR Flexibele kern personeel	298	0	0	0
Totaal incidentele aanvendingen	727	374	374	374
Saldo mutaties reserves	347	-6	-6	-6
Incidenteel saldo - Overhead	880	875	715	719

Totaal

Bedragen x 1.000 euro

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
Totale incidentele lasten	18.169	17.733	27.027	22.410
Totale incidentele baten	13.869	18.207	26.536	22.761
Totaal incidenteel saldo (exclusief mutaties reserves)	-4.300	474	-491	350
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves	4.837	5.859	3.960	1.242
Totaal incidentele aanvendingen van reserves	10.778	5.972	3.546	1.250
Saldo mutaties reserves	5.941	112	-414	9
Incidenteel saldo totaal	1.641	586	-905	359

Structurele mutaties reserves

Programma 1 - Besturen

Bedragen x 1.000 euro

Structurele mutaties reserve	2026	2027	2028	2029
<i>Toevoegingen voor egalisatie van van derden verkregen middelen</i>				
BR Verkiezingen (t.b.v. Waterschapsverkiezingen (bijdrage gemeentefonds))	9	9	9	9
Subtotaal	9	9	9	9
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	-9	-9	-9	-9
<i>Aanwendungen voor egalisatie van van derden verkregen middelen</i>				
BR Verkiezingen (t.b.v. Waterschapsverkiezingen (bijdrage gemeentefonds))	0	37	0	0
Subtotaal	0	37	0	0
Totaal structurele aanwendungen van reserves	0	37	0	
Saldo structurele mutaties programma 1 - Besturen	-9	28	-9	-9

Programma 2 - Wonen

Bedragen x 1.000 euro

Structurele mutaties reserve	2026	2027	2028	2029
<i>Toevoegingen aan bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten</i>				
Geen structurele toevoegingen				
Subtotaal	0	0	0	0
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
<i>Aanwendungen van bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten</i>				
BR Dekking afschrijving woonwagencentrum Waardenburg	88	88	88	88
BR Dekking kapitaallasten Skaeve Huse	12	12	12	12
Subtotaal	100	100	100	100
Totaal structurele Anwendungen van reserves	100	100	100	100
Saldo structurele mutaties programma 2 - Wonen	100	100	100	100

Programma 3 - Werken
Bedragen x 1.000 euro

Structurele mutaties reserve	2026	2027	2028	2029
<i>Toevoegingen aan bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten</i>				
BR Gebiedsfonds	38	38	38	38
Subtotaal	38	38	38	38
<i>Toevoegingen aan systeemreserves</i>				
BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen	61	61	61	61
Subtotaal	61	61	61	61
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	-99	-99	-99	-99
<i>Aanwendungen van bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten</i>				
BR Gebiedsfonds	150	150	150	150
BR Dekking afschrijving revitalisering bedrijventerrein	26	26	26	26
Subtotaal	176	176	176	176
<i>Aanwendungen van systeemreserves</i>				
BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen	220	186	40	59
Subtotaal	220	186	40	59
Totaal structurele aanwendungen van reserves	396	362	215	234
Saldo structurele mutaties programma 3 - Werken	297	262	116	135

Programma 4 - Leven
Bedragen x 1.000 euro

Structurele mutaties reserve	2026	2027	2028	2029
<i>Toevoegingen aan bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten</i>				
BR Dekking afschrijving Openbare Verlichting	68	68	68	68
BR Rehabilitatie wegen	-25	6	6	6
BR Dekking afschrijving fietsknelpunten	11	11	11	11
BR Manifest van Lingewaal	231	231	231	231
BR Buitenkant schoolgebouwen	90	90	90	90
BR Dekking afschrijving sportterreinen	413	427	427	427
BR Afschrijvingslasten vervanging inventaris gymlokalen	14	14	14	14
BR Dekking afschrijving Tractie	150	123	123	123
BR Afschrijvingslasten vervanging bomen en beplanting	208	216	225	233
Subtotaal	1.159	1.186	1.194	1.520
<i>Toevoegingen aan systeemreserves</i>				
BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen	312	312	312	312
BR Wegen	3.038	3.050	3.050	4.048
BR Watergangen	399	400	400	412
BR Civiele kunstwerken	242	242	242	267
BR Begraafplaatsen	641	584	584	629
Subtotaal	4.631	4.588	4.586	5.668
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	-5.791	-5.774	-5.780	-7.188

Structurele mutaties reserve	2026	2027	2028	2029
<i>Aanwendungen van bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten</i>				
BR Dekking afschrijving Kiss & Ride fietspad Leeuwenstein	3	3	3	3
BR Dekking afschrijving Openbare Verlichting	58	58	58	58
BR Dekking afschrijving Dorpsplein Beesd	8	8	8	8
BR Dekking afschrijving Reconstructie & rehabilitatie wegen	26	26	26	26
BR Rehabilitatie wegen	146	177	177	177
BR Dekking afschrijving Herman Kuijksstraat Geldermalsen	7	7	7	7
BR dekking afschrijving Parkeerplaatsen De Pluk	5	5	5	5
BR Dekking afschrijving fietsknelpunten	11	11	88	113
BR Manifest van Lingewaal	290	290	283	283
BR Buitenkant schoolgebouwen	145	145	145	145
BR Dekking afschrijving MFC Haaften	21	21	21	21
BR Afschrijving verduurzamen scholen	32	32	32	32
BR Dekking afschrijving sportterreinen	377	377	377	377
BR Afschrijvingslasten vervanging inventaris gymlokalen	2	2	1	1
BR Dekking afschrijving Tractie	182	112	91	88
BR Afschrijvingslasten vervanging bomen en beplanting	77	97	116	120
BR Dekking afschrijving werf Rumpt	0	40	40	40
BR Dekking afschrijving MFC De Pluk	22	22	22	22
Subtotaal	1.412	1.432	1.500	1.526

Structurele mutaties reserve	2026	2027	2028	2029
<i>Aanwendungen van systeemreserves</i>				
BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen	361	491	764	265
BR Wegen	3.933	3.945	3.943	3.943
BR Watergangen	672	477	463	461
BR Civiele kunstwerken	272	111	312	74
BR Begraafplaatsen	672	477	463	461
Subtotaal	5.910	5.704	6.106	5.347
Totaal structurele aanwendungen van reserves	7.322	7.136	7.606	6.872
Saldo structurele mutaties programma 4 - Leven	1.531	1.363	1.826	-315

Overhead
Bedragen x 1.000 euro

Structurele mutaties reserve	2026	2027	2028	2029
<i>Toevoegingen aan bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten</i>				
BR Dekking afschrijving Facilitaire Zaken	69	69	69	69
Subtotaal	69	69	69	69
<i>Toevoegingen aan systeemreserves</i>				
BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen	47	47	47	47
Subtotaal	47	47	47	47
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	-117	-117	-117	-117
<i>Aanwendungen van bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten</i>				
BR Dekking afschrijving ICT	40	40	40	40
BR Dekking afschrijving noodstroomvoorziening	7	7	0	0
BR Afschrijvingslasten (t)huisvesting	109	109	109	109
BR Dekking afschrijving raads- en vergadervoorzieningen	105	105	105	105
Subtotaal	261	261	254	254
<i>Aanwendungen van systeemreserves</i>				
BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen	75	75	75	75
Subtotaal	75	75	75	75
Totaal structurele Anwendungen van reserves	336	336	329	329
Saldo structurele mutaties Overhead	219	219	212	212

Totaal*Bedragen x 1.000 euro*

Structurele mutaties reserve	2026	2027	2028	2029
Toevoegingen aan bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten	1.266	1.293	1.301	1.627
Toevoegingen aan systeemreserves	4.739	4.696	4.694	5.776
Toevoegingen voor egalisatie van van derden verkregen middelen	9	9	9	9
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	6.014	5.998	6.004	7.412
Aanwendungen van bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten	1.947	1.968	2.028	2.054
Aanwendungen van systeemreserves	6.205	5.965	6.221	5.481
Aanwendungen voor egalisatie van van derden verkregen middelen	0	37	0	0
Totaal structurele aanwendungen van reserves	8.152	7.970	8.249	7.535
Saldo structurele mutaties totaal	2.138	1.972	2.245	123

Baten en lasten op programmaniveau

Bedragen x € 1.000

Programma (excl. reserves)	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
Besturen	14.030	1.568	-12.462	13.854	1.379	-12.476	13.849	1.573	-12.276	13.070	1.677	-11.393	12.608	1.690	-10.918	12.751	1.690	-11.061
Wonen	30.096	26.436	-3.660	38.635	33.623	-5.012	40.216	36.456	-3.760	42.334	39.584	-2.750	34.236	31.873	-2.362	30.525	29.049	-1.476
Werken	17.702	10.875	-6.826	19.198	13.239	-5.958	19.408	12.034	-7.374	18.980	11.505	-7.475	37.194	30.223	-6.971	36.946	29.526	-7.420
Leven	51.262	22.748	-28.514	42.809	6.350	-36.459	41.373	4.687	-36.687	42.456	6.824	-35.632	41.885	4.367	-37.518	40.620	4.369	-36.251
Omzien	39.803	1.408	-38.395	39.056	563	-38.494	39.267	464	-38.803	39.043	679	-38.364	37.433	1.211	-36.223	37.552	1.219	-36.333
Algemene dekkingsmiddelen	2.227	110.274	108.047	5.383	116.785	111.402	6.709	117.960	111.251	4.822	117.617	112.796	5.101	116.210	111.109	4.990	116.288	111.299
Overhead	19.126	201	-18.926	20.611	37	-20.573	19.857	28	-19.829	19.572	22	-19.551	18.717	22	-18.696	18.795	22	-18.773
Vennootschapsbelasting	-25	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100
Resultaat voor bestemmen	174.221	173.510	-711	179.646	171.976	-7.670	0	173.202	-7.578	180.377	177.908	-2.469	187.274	185.596	-1.679	182.279	182.163	-115
Reservemutaties	27.039	32.432	5.394	18.208	25.255	7.045	10.852	18.931	8.080	11.857	13.943	2.084	9.964	11.795	1.831	8.654	8.785	131
Resultaat na bestemmen	201.261	205.942	4.683	197.856	197.231	-626	191.632	192.134	502	192.236	191.851	-383	197.238	197.391	152	190.933	190.948	15

Overhead

Overheadkosten zijn de kosten die niet direct toegerekend kunnen worden aan een product of een programma in de begroting.

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Overhead bestaat uit:

- Leidinggevenden primair proces (projectleiding valt hierbuiten)
- Managementondersteuning primair proces
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- Personeel en organisatie
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement)
- Interne en externe communicatie, uitgezonderd klantcommunicatie
- Juridische zaken (uitgezonderd primaire taken als vergunningverlening)
- Informatievoorziening en automatisering (ICT)
- Facilitaire zaken en huisvesting
- Documentaire informatievoorziening

De apparaatskosten van het primaire proces, zoals directe loonkosten van medewerkers die direct aan een taakveld/programma werken, maken geen deel uit van de overhead. Deze kosten worden rechtstreeks doorberekend aan de betreffende activiteiten en programma's.

Bedragen x € 1.000

Kostensoort	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Salarislasten	8.318	9.403	10.653	10.488	10.488	10.488
Bijdragen aan verbonden partijen	7.699	8.035	7.991	8.393	8.437	8.451
Materiële kosten	3.414	2.635	592	-133	-1.064	-1.050
Toerekening aan grondexploitatie	-993	-539	-300	-300	-212	-145
Kapitaallasten	689	1.077	922	1.123	1.068	1.050
Verrekeningen met reserves	1.408	1.463	497	497	497	497
Totaal lasten	20.535	22.074	20.354	20.069	19.214	19.292
Bijdragen van derden	-201	-27	-22	-22	-22	-22
Verrekeningen met voorzieningen	0	-11	-6	0	0	0
Verrekeningen met reserves	-2.090	-2.038	-1.063	-710	-703	-703
Totaal baten	-2.290	-2.075	-1.091	-732	-725	-725
Saldo	18.244	19.999	19.263	19.337	18.489	18.567

Onvoorzien

Voor de wettelijk verplichte post onvoorziene uitgaven is een stelpost van 100.000 euro opgenomen.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen van kracht. Dit betekent dat activiteiten van de gemeente die in fiscale zin een onderneming vormen belastbaar zijn voor de vennootschapsbelasting (hierna: Vpb).

Belastingplicht

Om te bepalen of sprake is van belastingplicht in het kader van de Vpb dient te worden getoetst of wordt voldaan aan de voorwaarden van fiscaal ondernemerschap. Uit onderzoek is gebleken dat voor gemeente West Betuwe geldt dat er sprake is van een winstgevende grondexploitatie en dat de gemeente West Betuwe dus een fiscale onderneming is. Dit zal leiden tot betaling van vennootschapsbelasting over de fiscale winst die er wordt gemaakt

Taakveld totaal

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
		L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
0.1	Bestuur	5.047	159	-4.888	4.476	99	-4.377	4.249	89	-4.159	4.079	89	-3.990	3.733	89	-3.644	3.733	89	-3.644
0.2	Burgerzaken	1.797	1.215	-582	1.674	1.084	-590	1.919	1.287	-632	1.945	1.355	-591	1.776	1.367	-409	1.911	1.367	-544
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.355	744	-611	1.188	2.620	1.432	1.650	1.069	-581	1.169	569	-600	1.047	569	-478	1.040	569	-471
0.4	Overhead	19.126	201	-18.926	20.611	37	-20.573	19.857	28	-19.829	19.572	22	-19.551	18.717	22	-18.696	18.795	22	-18.773
0.5	Treasury	1.199	1.200	1	1.009	496	-513	-179	448	627	-893	448	1.341	-818	448	1.266	-647	448	1.095
0.61	OZB woningen	706	9.294	8.588	687	9.694	9.007	726	10.203	9.477	732	10.266	9.534	739	10.329	9.590	745	10.391	9.647
0.62	OZB niet-woningen	201	7.096	6.895	219	7.271	7.051	231	7.612	7.381	231	7.868	7.637	231	7.874	7.643	231	7.880	7.649
0.63	Parkeerbelasting	1	145	145	3	152	149	3	152	149	3	188	185	3	188	185	3	188	185
0.64	Belastingen overig	-61	64	125	-2	47	49	-1	47	48	-1	47	48	-1	47	48	-1	47	48
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	92.675	92.675	0	99.321	99.321	0	99.693	99.693	0	99.032	99.032	0	97.556	97.556	0	97.566	97.566
0.8	Overige baten en lasten	184	0	-184	3.571	0	-3.571	6.032	0	-6.032	4.853	0	-4.853	5.050	0	-5.050	4.762	0	-4.762
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-25	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	5.423	0	-5.423	5.574	0	-5.574	5.806	0	-5.806	5.169	0	-5.169	5.222	0	-5.222	5.230	0	-5.230
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.763	49	-1.714	2.127	43	-2.084	1.873	45	-1.828	1.873	45	-1.828	1.873	45	-1.828	1.873	45	-1.828
2.1	Verkeer en vervoer	14.404	6.521	-7.883	12.284	829	-11.455	12.332	739	-11.593	12.691	739	-11.952	12.971	739	-12.233	12.302	739	-11.563
2.2	Parkeren	95	39	-56	70	32	-38	92	33	-59	92	33	-59	92	33	-58	83	33	-50
2.3	Recreatieve havens	90	0	-90	74	0	-74	93	0	-93	40	0	-40	33	0	-33	30	0	-30
2.5	Openbaar vervoer	1.168	317	-850	842	55	-788	701	3	-698	217	3	-214	217	3	-214	217	3	-214
3.1	Economische ontwikkeling	431	35	-397	644	24	-620	219	0	-219	219	0	-219	189	0	-189	189	0	-189

Taakveld		Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
		L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	64	32	-33	333	15	-318	213	15	-197	252	16	-237	18.593	18.733	141	18.264	18.036	-228
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	142	117	-25	102	71	-31	136	106	-30	136	106	-30	136	106	-30	136	106	-30
3.4	Economische promotie	393	406	13	374	566	192	424	566	142	416	680	264	408	680	272	408	680	272
4.1	Openbaar basisonderwijs	567	75	-492	263	0	-263	224	0	-224	224	0	-224	224	0	-224	224	0	-224
4.2	Onderwijshuisvesting	4.240	140	-4.100	4.851	234	-4.617	3.701	234	-3.466	5.064	234	-4.830	5.275	234	-5.040	5.357	234	-5.123
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.406	1.094	-2.312	3.610	894	-2.716	3.085	890	-2.195	3.245	968	-2.277	3.306	968	-2.338	3.159	968	-2.191
5.1	Sportbeleid en activering	1.158	368	-790	1.210	342	-867	1.084	293	-791	754	9	-745	737	0	-737	733	0	-733
5.2	Sportaccommodaties	1.216	100	-1.116	1.503	73	-1.430	1.832	73	-1.759	1.907	88	-1.819	1.883	88	-1.796	1.875	88	-1.788
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	413	0	-413	400	0	-400	348	0	-348	342	0	-342	348	0	-348	342	0	-342
5.4	Musea	635	9	-626	662	6	-656	697	6	-691	700	6	-693	697	6	-691	697	6	-691
5.5	Cultureel erfgoed	308	17	-291	386	33	-352	467	1	-467	769	1	-769	572	1	-572	489	1	-488
5.6	Media	1.246	147	-1.099	1.390	58	-1.331	1.377	58	-1.318	1.260	93	-1.167	1.259	93	-1.166	1.279	93	-1.186
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.166	600	-5.566	6.233	238	-5.995	6.208	62	-6.147	6.821	2.515	-4.305	5.944	66	-5.877	5.947	66	-5.881
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	14.617	12.321	-2.296	7.262	2.559	-4.703	7.385	1.301	-6.083	6.564	1.139	-5.425	6.616	1.139	-5.476	6.301	1.139	-5.161
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	1.572	0	-1.572	1.807	0	-1.807	1.807	0	-1.807	1.649	0	-1.649	1.649	0	-1.649
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.952	0	-1.952	2.368	0	-2.368	3.428	0	-3.428	3.430	0	-3.430	3.430	0	-3.430	3.300	0	-3.300
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	4.660	62	-4.598	766	0	-766	767	0	-767	768	0	-768	748	0	-748	748	0	-748
6.3	Inkomensregelingen	14.023	9.487	-4.537	15.140	9.900	-5.239	15.404	10.235	-5.169	15.394	10.092	-5.301	15.402	10.092	-5.309	15.458	10.092	-5.366
6.4	WSW en beschut werk	3.028	0	-3.028	4.318	0	-4.318	3.254	0	-3.254	3.150	0	-3.150	3.127	0	-3.127	2.970	0	-2.970
6.5	Arbeidsparticipatie	1.291	0	-1.291	1.417	0	-1.417	1.362	0	-1.362	1.394	0	-1.394	1.419	0	-1.419	1.450	0	-1.450
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.431	89	-2.342	2.212	68	-2.143	1.712	68	-1.643	1.714	68	-1.646	1.714	68	-1.646	1.714	68	-1.646

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	4.752	0	-4.752	5.117	0	-5.117	5.145	0	-5.145	5.383	0	-5.383	5.436	0	-5.436	5.734	0	-5.734
6.712 Begeleiding (WMO)	4.108	114	-3.994	4.212	0	-4.212	4.127	0	-4.127	4.133	0	-4.133	4.135	0	-4.135	4.135	0	-4.135
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	93	0	-93	93	0	-93	93	0	-93	93	0	-93
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	9.481	81	-9.401	9.211	8	-9.203	8.955	0	-8.955	9.015	0	-9.015	7.975	532	-7.443	8.082	540	-7.542
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	146	0	-146	842	0	-842	737	0	-737	525	0	-525	525	0	-525
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	668	0	-668	668	0	-668	668	0	-668	668	0	-668	668	0	-668
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	1.091	0	-1.091	846	0	-846	846	0	-846	846	0	-846	846	0	-846
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.636	168	-3.467	3.113	0	-3.113	3.056	0	-3.056	2.942	0	-2.942	2.731	0	-2.731	2.731	0	-2.731
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	3.037	0	-3.037	136	0	-136	137	0	-137	138	0	-138	137	0	-137	137	0	-137
6.791 PGB WMO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	0	0	0	593	0	-593	593	0	-593	594	0	-594	594	0	-594	594	0	-594
6.811 Beschermd wonen (WMO)	238	533	295	218	125	-93	210	125	-86	224	611	387	224	611	387	224	611	387
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	1.276	0	-1.276	1.160	0	-1.160	1.134	0	-1.134	1.180	0	-1.180	1.180	0	-1.180	1.180	0	-1.180
6.822 Jeugdreclassering	172	0	-172	156	0	-156	156	0	-156	156	0	-156	156	0	-156	156	0	-156
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	0	0	43	0	-43	289	0	-289	289	0	-289	289	0	-289	289	0	-289
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	612	0	-612	792	0	-792	792	0	-792	792	0	-792	792	0	-792
7.1 Volksgezondheid	1.031	362	-669	1.337	362	-975	1.249	271	-977	979	0	-979	979	0	-979	979	0	-979
7.2 Riolering	7.307	9.864	2.557	7.599	10.907	3.307	8.684	12.148	3.464	9.456	12.957	3.502	9.587	13.186	3.599	9.834	13.440	3.606
7.3 Afval	6.383	7.167	784	7.197	7.938	741	7.128	7.832	704	7.128	7.832	704	7.128	7.832	704	7.128	7.832	704
7.4 Milieubeheer	4.324	1.005	-3.319	4.313	903	-3.411	3.170	268	-2.902	3.186	198	-2.988	3.389	198	-3.190	2.604	198	-2.405

Taakveld		Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
		L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.630	1.039	-591	1.840	1.027	-813	1.840	1.026	-814	1.860	1.029	-831	1.804	1.030	-773	1.669	1.033	-636
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.466	918	-548	1.164	413	-751	1.250	423	-827	1.252	423	-829	1.251	423	-829	1.251	423	-828
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.924	5.844	-80	11.981	10.987	-994	14.040	13.299	-742	15.896	15.687	-209	8.462	7.748	-715	5.303	4.670	-633
8.3	Wonen en bouwen	4.596	1.599	-2.997	6.311	2.444	-3.867	5.852	2.453	-3.398	5.325	2.453	-2.872	4.327	2.453	-1.874	4.323	2.453	-1.870
Saldo voor bestemmen		174.222	173.511	-711	179.647	171.976	-7.670	180.779	173.202	-7.577	180.377	177.908	-2.469	185.595		-1.679	182.278	182.162	-116
		27.039	32.432	5.393	18.209	25.254	7.045	10.853	18.932	8.080	11.858	13.943	2.084	9.965	11.796	1.831	8.655	8.786	131
Mutaties reserves		27.039	32.432	5.393	18.209	25.254	7.045	10.853	18.932	8.080	11.858	13.943	2.084	9.965	11.796	1.831	8.655	8.786	131
Saldo na bestemmen		201.261	205.943	4.682	197.856	197.231	-625	191.632	192.134	502	192.235	191.851	-384	197.239	197.391	152	190.933	190.948	15

Taakveld per programma

Programma 1 Besturen

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
0.1 Bestuur	5.047	159	-4.888	4.476	99	-4.377	4.249	89	-4.159	4.079	89	-3.990	3.733	89	-3.644	3.733	89	-3.644
0.2 Burgerzaken	1.797	1.215	-582	1.674	1.084	-590	1.919	1.287	-632	1.945	1.355	-591	1.776	1.367	-409	1.911	1.367	-544
0.63 Parkeerbelasting	1	145	145	3	152	149	3	152	149	3	188	185	3	188	185	3	188	185
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.423	0	-5.423	5.574	0	-5.574	5.806	0	-5.806	5.169	0	-5.169	5.222	0	-5.222	5.230	0	-5.230
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.763	49	-1.714	2.127	43	-2.084	1.873	45	-1.828	1.873	45	-1.828	1.873	45	-1.828	1.873	45	-1.828
Saldo voor bestemmen	14.030	1.568	-12.462	13.854	1.379	-12.476	13.849	1.573	-12.276	13.070	1.677	-11.393	12.608	1.690	-10.918	12.751	1.690	-11.061
0.10 Mutaties reserves	171	736	566	134	135	1	144	201	57	144	238	94	144	66	-78	144	201	57
Mutaties reserves	171	736	566	134	135	1	144	201	57	144	238	94	144	66	-78	144	201	57
Saldo na bestemmen	14.201	2.305	-11.896	13.988	1.513	-12.475	13.994	1.775	-12.219	13.214	1.915	-11.299	12.752	1.756	-10.996	12.895	1.891	-11.004

Programma 2 Wonen

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
2.2 Parkeren	95	39	-56	70	32	-38	92	33	-59	92	33	-59	92	33	-58	83	33	-50
7.2 Riolering	7.307	9.864	2.557	7.599	10.907	3.307	8.684	12.148	3.464	9.456	12.957	3.502	9.587	13.186	3.599	9.834	13.440	3.606
7.3 Afval	6.383	7.167	784	7.197	7.938	741	7.128	7.832	704	7.128	7.832	704	7.128	7.832	704	7.128	7.832	704
7.4 Milieubeheer	4.324	1.005	-3.319	4.313	903	-3.411	3.170	268	-2.902	3.186	198	-2.988	3.389	198	-3.190	2.604	198	-2.405
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.466	918	-548	1.164	413	-751	1.250	423	-827	1.252	423	-829	1.251	423	-829	1.251	423	-828
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.924	5.844	-80	11.981	10.987	-994	14.040	13.299	-742	15.896	15.687	-209	8.462	7.748	-715	5.303	4.670	-633
8.3 Wonen en bouwen	4.596	1.599	-2.997	6.311	2.444	-3.867	5.852	2.453	-3.398	5.325	2.453	-2.872	4.327	2.453	-1.874	4.323	2.453	-1.870
Saldo voor bestemmen	30.096	26.436	-3.660	38.635	33.623	-5.012	40.216	36.456	-3.760	42.334	39.584	-2.750	34.236	31.873	-2.362	30.525	29.049	-1.476
0.10 Mutaties reserves	864	601	-263	2.166	2.039	-127	1.514	1.814	300	2.036	1.593	-443	1.158	885	-273	0	100	100
Mutaties reserves	864	601	-263	2.166	2.039	-127	1.514	1.814	300	2.036	1.593	-443	1.158	885	-273	0	100	100
Saldo na bestemmen	30.960	27.037	-3.923	40.801	35.662	-5.139	41.730	38.270	-3.460	44.371	41.177	-3.193	35.394	32.758	-2.636	30.525	29.149	-1.376

Programma 3 Werken

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.355	744	-611	1.188	2.620	1.432	1.650	1.069	-581	1.169	569	-600	1.047	569	-478	1.040	569	-471
0.64 Belastingen overig	2	55	54	1	43	43	1	43	43	1	43	43	1	43	43	1	43	43
3.1 Economische ontwikkeling	431	35	-397	644	24	-620	219	0	-219	219	0	-219	189	0	-189	189	0	-189
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	64	32	-33	333	15	-318	213	15	-197	252	16	-237	18.593	18.733	141	18.264	18.036	-228
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	142	117	-25	102	71	-31	136	106	-30	136	106	-30	136	106	-30	136	106	-30
3.4 Economische promotie	393	406	13	374	566	192	424	566	142	416	680	264	408	680	272	408	680	272
6.3 Inkomensregelingen	14.023	9.487	-4.537	15.140	9.900	-5.239	15.404	10.235	-5.169	15.394	10.092	-5.301	15.402	10.092	-5.309	15.458	10.092	-5.366
6.5 Arbeidsparticipatie	1.291	0	-1.291	1.417	0	-1.417	1.362	0	-1.362	1.394	0	-1.394	1.419	0	-1.419	1.450	0	-1.450
Saldo voor bestemmen	17.702	10.875	-6.826	19.198	13.239	-5.958	19.408	12.034	-7.374	18.980	11.505	-7.475	37.194	30.223	-6.971	36.946	29.526	-7.420
0.10 Mutaties reserves	98	214	116	98	322	224	99	396	297	99	362	262	99	215	116	99	234	135
Mutaties reserves	98	214	116	98	322	224	99	396	297	99	362	262	99	215	116	99	234	135
Saldo na bestemmen	17.800	11.089	-6.710	19.296	13.562	-5.734	19.507	12.430	-7.077	19.079	11.867	-7.212	37.293	30.438	-6.855	37.045	29.760	-7.286

Programma 4 Leven

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
2.1 Verkeer en vervoer	14.404	6.521	-7.883	12.284	829	-11.455	12.332	739	-11.593	12.691	739	-11.952	12.971	739	-12.233	12.302	739	-11.563
2.3 Recreatieve havens	90	0	-90	74	0	-74	93	0	-93	40	0	-40	33	0	-33	30	0	-30
2.5 Openbaar vervoer	1.168	317	-850	842	55	-788	701	3	-698	217	3	-214	217	3	-214	217	3	-214
4.1 Openbaar basisonderwijs	567	75	-492	263	0	-263	224	0	-224	224	0	-224	224	0	-224	224	0	-224
4.2 Onderwijshuisvesting	4.240	140	-4.100	4.851	234	-4.617	3.701	234	-3.466	5.064	234	-4.830	5.275	234	-5.040	5.357	234	-5.123
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.406	1.094	-2.312	3.610	894	-2.716	3.085	890	-2.195	3.245	968	-2.277	3.306	968	-2.338	3.159	968	-2.191
5.1 Sportbeleid en activering	1.158	368	-790	1.210	342	-867	1.084	293	-791	754	9	-745	737	0	-737	733	0	-733
5.2 Sportaccommodaties	1.216	100	-1.116	1.503	73	-1.430	1.832	73	-1.759	1.907	88	-1.819	1.883	88	-1.796	1.875	88	-1.788
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	413	0	-413	400	0	-400	348	0	-348	342	0	-342	348	0	-348	342	0	-342
5.4 Musea	635	9	-626	662	6	-656	697	6	-691	700	6	-693	697	6	-691	697	6	-691
5.5 Cultureel erfgoed	308	17	-291	386	33	-352	467	1	-467	769	1	-769	572	1	-572	489	1	-488
5.6 Media	1.246	147	-1.099	1.390	58	-1.331	1.377	58	-1.318	1.260	93	-1.167	1.259	93	-1.166	1.279	93	-1.186
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.166	600	-5.566	6.233	238	-5.995	6.208	62	-6.147	6.821	2.515	-4.305	5.944	66	-5.877	5.947	66	-5.881
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	14.617	12.321	-2.296	7.262	2.559	-4.703	7.385	1.301	-6.083	6.564	1.139	-5.425	6.616	1.139	-5.476	6.301	1.139	-5.161
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.630	1.039	-591	1.840	1.027	-813	1.840	1.026	-814	1.860	1.029	-831	1.804	1.030	-773	1.669	1.033	-636
Saldo voor bestemmen	51.262	22.748	-28.514	42.809	6.350	-36.459	41.373	4.687	-36.687	42.456	6.824	-35.632	41.885	4.367	-37.518	40.620	4.369	-36.251
0.10 Mutaties reserves	21.826	10.469	-11.357	8.554	14.618	6.064	8.179	10.256	2.077	8.502	8.730	227	7.019	8.616	1.597	7.908	7.522	-386
Mutaties reserves	21.826	10.469	-11.357	8.554	14.618	6.064	8.179	10.256	2.077	8.502	8.730	227	7.019	8.616	1.597	7.908	7.522	-386
Saldo na bestemmen	73.088	33.217	-39.871	51.364	20.968	-30.396	49.553	14.943	-34.610	50.959	15.554	-35.405	48.904	12.983	-35.921	48.528	11.891	-36.637

Programma 5 Omzien

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	4.660	62	-4.598	766	0	-766	767	0	-767	768	0	-768	748	0	-748	748	0	-748
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.431	89	-2.342	2.212	68	-2.143	1.712	68	-1.643	1.714	68	-1.646	1.714	68	-1.646	1.714	68	-1.646
6.811 Beschermd wonen (WMO)	238	533	295	218	125	-93	210	125	-86	224	611	387	224	611	387	224	611	387
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	4.752	0	-4.752	5.117	0	-5.117	5.145	0	-5.145	5.383	0	-5.383	5.436	0	-5.436	5.734	0	-5.734
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.636	168	-3.467	3.113	0	-3.113	3.056	0	-3.056	2.942	0	-2.942	2.731	0	-2.731	2.731	0	-2.731
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	9.481	81	-9.401	9.211	8	-9.203	8.955	0	-8.955	9.015	0	-9.015	7.975	532	-7.443	8.082	540	-7.542
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	3.037	0	-3.037	136	0	-136	137	0	-137	138	0	-138	137	0	-137	137	0	-137
6.821 Jeugdbescherming	1.276	0	-1.276	1.160	0	-1.160	1.134	0	-1.134	1.180	0	-1.180	1.180	0	-1.180	1.180	0	-1.180
6.712 Begeleiding (WMO)	4.108	114	-3.994	4.212	0	-4.212	4.127	0	-4.127	4.133	0	-4.133	4.135	0	-4.135	4.135	0	-4.135
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.952	0	-1.952	2.368	0	-2.368	3.428	0	-3.428	3.430	0	-3.430	3.430	0	-3.430	3.300	0	-3.300
6.822 Jeugdreclassering	172	0	-172	156	0	-156	156	0	-156	156	0	-156	156	0	-156	156	0	-156
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	1.572	0	-1.572	1.807	0	-1.807	1.807	0	-1.807	1.649	0	-1.649	1.649	0	-1.649
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	0	0	43	0	-43	289	0	-289	289	0	-289	289	0	-289	289	0	-289
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	612	0	-612	792	0	-792	792	0	-792	792	0	-792	792	0	-792
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	146	0	-146	842	0	-842	737	0	-737	525	0	-525	525	0	-525
6.792 PGB Jeugd	0	0	0	593	0	-593	593	0	-593	594	0	-594	594	0	-594	594	0	-594
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	1.091	0	-1.091	846	0	-846	846	0	-846	846	0	-846	846	0	-846
6.791 PGB WMO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	668	0	-668	668	0	-668	668	0	-668	668	0	-668	668	0	-668
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	93	0	-93	93	0	-93	93	0	-93	93	0	-93
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.4 WSW en beschut werk	3.028	0	-3.028	4.318	0	-4.318	3.254	0	-3.254	3.150	0	-3.150	3.127	0	-3.127	2.970	0	-2.970
7.1 Volksgezondheid	1.031	362	-669	1.337	362	-975	1.249	271	-977	979	0	-979	979	0	-979	979	0	-979
Saldo voor bestemmen	39.803	1.408	-38.395	39.056	563	-38.494	39.267	464	-38.803	39.043	679	-38.364	37.433	1.211	-36.223	37.552	1.219	-36.333
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemmen	39.803	1.408	-38.395	39.056	563	-38.494	39.267	464	-38.803	39.043	679	-38.364	37.433	1.211	-36.223	37.552	1.219	-36.333

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
0.5 Treasury	1.199	1.200	1	1.009	496	-513	-179	448	627	-893	448	1.341	-818	448	1.266	-647	448	1.095
0.61 OZB woningen	706	9.294	8.588	687	9.694	9.007	726	10.203	9.477	732	10.266	9.534	739	10.329	9.590	745	10.391	9.647
0.62 OZB niet-woningen	201	7.096	6.895	219	7.271	7.051	231	7.612	7.381	231	7.868	7.637	231	7.874	7.643	231	7.880	7.649
0.64 Belastingen overig	-62	9	71	-2	4	6	-1	4	5	-1	4	5	-1	4	5	-1	4	5
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	92.675	92.675	0	99.321	99.321	0	99.693	99.693	0	99.032	99.032	0	97.556	97.556	0	97.566	97.566
0.8 Overige baten en lasten	184	0	-184	3.471	0	-3.471	5.932	0	-5.932	4.753	0	-4.753	4.950	0	-4.950	4.662	0	-4.662
Saldo voor bestemmen	2.227	110.274	108.047	5.383	116.785	111.402	6.709	117.960	111.251	4.822	117.617	112.796	5.101	116.210	111.109	4.990	116.288	111.299
0.10 Mutaties reserves	2.672	18.322	15.651	5.793	6.103	309	419	5.201	4.783	579	2.310	1.731	1.047	1.310	263	6	25	19
Mutaties reserves	2.672	18.322	15.651	5.793	6.103	309	419	5.201	4.783	579	2.310	1.731	1.047	1.310	263	6	25	19
Saldo na bestemmen	4.899	128.596	123.697	11.177	122.888	111.711	7.127	123.161	116.034	5.401	119.927	114.527	6.148	117.520	111.372	4.996	116.313	111.318

Overhead

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
0.4 Overhead	19.126	201	-18.926	20.611	37	-20.573	19.857	28	-19.829	19.572	22	-19.551	18.717	22	-18.696	18.795	22	-18.773
Saldo voor bestemmen	19.126	201	-18.926	20.611	37	-20.573	19.857	28	-19.829	19.572	22	-19.551	18.717	22	-18.696	18.795	22	-18.773
0.10 Mutaties reserves	1.408	2.090	681	1.463	2.038	574	497	1.063	566	497	710	213	497	703	206	497	703	206
Mutaties reserves	1.408	2.090	681	1.463	2.038	574	497	1.063	566	497	710	213	497	703	206	497	703	206
Saldo na bestemmen	20.535	2.290	-18.244	22.074	2.075	-19.999	20.354	1.091	-19.263	20.069	732	-19.337	19.214	725	-18.489	19.292	725	-18.567

Vennootschapsbelasting

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-25	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemmen	-25	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemmen	-25	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Onvoorzien

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100
Saldo voor bestemmen	0	0	0	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemmen	0	0	0	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100

Geprognosticeerde balans

In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren (**per 31 december**) opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie. Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

Geprognosticeerde balans

Bedragen x 1.000 euro

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	1.108	1.071	1.033	995	958	920
Materiële vaste activa	154.020	166.040	211.793	209.717	209.955	204.114
Financiële vaste activa	16.559	16.532	16.504	16.447	16.450	16.422
Totaal vaste activa	171.688	183.643	229.330	227.190	227.362	221.457
Vlottende activa						
Vorraden	32.289	32.557	27.442	385.314	33.843	19.291
Uitzettingen (o.a. debiteuren)	40.696	17.750	17.750	17.750	17.750	17.750
Liquide middelen	526	0	0	0	0	0
Overlopende activa	4.599	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
Totaal vlottende activa	78.110	54.807	49.692	60.564	56.093	41.541
Totaal activa	249.798	238.450	279.022	287.754	283.455	262.998

Passiva						
Vaste activa						
Reserves	105.537	103.174	94.468	92.887	90.671	90.692
Resultaat boekjaar	4.682	-625	502	-384	152	15
Voorzieningen	8.880	5.367	7.174	8.886	11.349	14.171
Vaste schuld (opgenomen leningen)	87.887	79.408	125.326	134.762	129.256	106.628
Vaste schuld (waarborgsommen)	9	9	9	9	9	9
Totaal vaste passiva	206.995	187.333	227.480	236.160	231.437	211.515
Vlottende passiva						
Vlottende schuld (opgenomen kasgeldleningen)	10.000	20.867	21.292	21.343	21.768	21.232
Vlottende schuld (bankschulden)	0	250	250	250	250	250
Vlottende schuld (o.a. crediteuren)	4.808	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Overlopende passiva	27.995	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal vlottende passiva	42.803	51.117	51.542	51.593	52.018	51.482
Totaal passiva	249.798	238.450	279.022	287.753	283.455	262.997

Voor de volledigheid wordt hieronder nog een uitsplitsing van de reserves weergegeven:

Uitsplitsing reserves

Bedragen x 1.000 euro

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Algemene reserve	22.198	25.815	20.538	19.336	18.689	18.822
Resultaat begroting	4.682	-625	502	-384	152	15
Algemene reserve grondexploitatie	6.190	7.347	7.347	7.890	8.263	8.263
Bestemmingsreserves	77.148	70.011	66.583	65.661	63.719	63.607
Totaal reserves	110.218	102.548	94.970	92.503	90.823	90.707

In bovenstaand overzicht is er rekening mee gehouden dat een positief begrotingsresultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve en dat een nadelig resultaat wordt onttrokken aan de algemene reserve.

EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele jaar en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar.

	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-7.670	-7.578	-2.468	-1.679	-116
2. (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	11.982	45.715	-2.113	200	-5.879
3. (+) Mutatie voorzieningen	-3.513	1.807	1.712	2.463	2.822
4. (-) Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	268	-5.115	10.872	-4.471	-14.552
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-23.434	-46.370	-9.515	5.054	23.136

Mutaties reserves per programma

Bedragen x € 1.000

Pr	Naam reserve	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
		L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
01	BR Dekking bijdrage VRGZ (afschrijving kazerne)	0	66	66	0	66	66	0	66	66	0	66	66	0	66	66	0	66	66
01	BR Rekenkamer Rivierenland	36	0	-36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
01	BR Verkiezingen	134	165	31	134	0	-134	144	135	-9	144	172	28	144	0	-144	144	135	-9
01	BR Vorming gemeente West Betuwe	0	505	505	0	68	68	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
02	AR Grondexploitatie	235	186	-49	0	0	0	0	0	0	543	0	-543	373	0	-373	0	0	0
02	BR Dekking afschrijving wwc Waardenburg	0	0	0	755	50	-705	0	88	88	0	88	88	0	88	88	0	88	88
02	BR Dekking afschrijvingslasten Skaeve Huse	0	0	0	0	0	0	0	12	12	0	12	12	0	12	12	0	12	12
02	BR Duurzaamheid	0	106	106	0	18	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
02	BR Klimaatadaptatie	0	212	212	0	560	560	0	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
02	BR Programmaplan Duurzaamheid	0	32	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
02	BR Programmaplan Wonen	629	64	-565	944	944	0	944	944	0	944	944	0	0	0	0	0	0	0
02	BR Transitievisie Warmte 2.0	0	0	0	467	467	0	570	570	0	549	549	0	785	785	0	0	0	0
03	BR Dekking afschr.revitalisering bedrijventerrein	0	0	0	0	26	26	0	26	26	0	26	26	0	26	26	0	26	26
03	BR Economisch actieplan	0	0	0	0	28	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	BR Gebiedsfonds	38	29	-9	38	150	112	38	150	112	38	150	112	38	150	112	38	150	112
03	BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen	60	185	124	60	119	59	61	220	159	61	186	125	61	40	-22	61	59	-3
04	BR Afschr. lasten verv. inventaris gymlokalen	14	8	-6	14	2	-12	14	2	-12	14	2	-12	14	1	-13	14	1	-13
04	BR Afschrijving verduurzamen scholen	0	32	32	0	32	32	0	32	32	0	32	32	0	32	32	0	32	32

Pr	Naam reserve	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
		L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
04	BR Afschrijvingslasten verv. bomen en beplanting	264	4	-260	2.654	19	-2.635	208	77	-131	216	97	-120	225	116	-109	233	120	-114
04	BR Begraafplaatsen	769	766	-3	641	663	22	641	672	31	584	681	98	584	624	40	629	603	-26
04	BR Buitenkant schoolgebouwen	90	145	55	90	145	55	90	145	55	90	145	55	90	145	55	90	145	55
04	BR Civiele Kunstwerken	353	75	-279	239	187	-53	242	272	31	242	111	-131	242	312	70	267	74	-192
04	BR Dekking afschr. parkeerplaatsen De Pluk	0	5	5	0	5	5	0	5	5	0	5	5	0	5	5	0	5	5
04	BR Dekking afschrijving Dorpsplein Beesd	0	8	8	0	8	8	0	8	8	0	8	8	0	8	8	0	8	8
04	BR Dekking afschrijving fietsknelpunten	0	0	0	11	11	0	11	11	0	11	11	0	511	88	-422	11	113	102
04	BR Dekking afschrijving Herman Kuijkstraat	0	7	7	0	7	7	0	7	7	0	7	7	0	7	7	0	7	7
04	BR Dekking afschrijving K&R fietspad Leeuwenstein	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3
04	BR Dekking afschrijving MFC De Pluk	0	22	22	0	22	22	0	22	22	0	22	22	0	22	22	0	22	22
04	BR Dekking afschrijving MFC Haaften	0	21	21	0	21	21	0	21	21	0	21	21	0	21	21	0	21	21
04	BR Dekking afschrijving openbare verlichting	68	55	-13	68	58	-10	68	58	-10	68	58	-10	68	58	-10	68	58	-10
04	BR Dekking afschrijving R&R Wegen	0	26	26	0	26	26	0	26	26	0	26	26	0	26	26	0	26	26
04	BR Dekking afschrijving sportterreinen	388	246	-142	413	314	-99	413	377	-36	427	377	-50	427	377	-50	427	377	-50
04	BR Dekking afschrijving Tractie	195	115	-80	150	135	-15	150	182	32	123	112	-11	123	91	-32	123	88	-35
04	BR Dekking afschrijving werf Rump	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.989	40	-1.949	0	40	40	0	40	40
04	BR Dijkversterking Gastvrije Waaldijk	0	70	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Glasvezel buitengebied (UBR)	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Groenonderhoud begraafplaatsen	54	79	25	54	145	91	54	145	91	54	145	91	54	147	93	0	0	0
04	BR Grote infrastructurele projecten	0	3.225	3.225	0	333	333	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Herstelplan Sociaal Domein	752	86	-666	0	0	0	0	173	173	0	123	123	0	123	123	0	0	0

Pr	Naam reserve	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
		L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
04	BR Kernenbeleid	0	335	335	0	330	330	0	154	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Kerngericht werken	600	713	113	600	497	-103	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Landschapsbeleid	67	42	-25	11	12	0	12	12	0	12	12	0	12	12	0	12	12	0
04	BR Leefbaarheid	132	85	-47	181	181	0	181	181	0	181	181	0	181	181	0	181	181	0
04	BR Manifest van Lingewaal	210	290	80	220	290	69	230	290	59	230	290	59	230	283	52	230	283	52
04	BR N327 Geldermalsen Oost	4.628	10	-4.618	0	47	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Omvorming groen/bomen	4.547	370	-4.177	0	3.223	3.223	0	406	406	0	330	330	0	0	0	0	0	0
04	BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen	305	360	55	306	350	44	312	361	49	312	491	178	312	764	452	312	265	-47
04	BR Openbare verlichting	276	143	-134	257	287	29	258	288	30	258	288	30	258	288	30	293	288	-5
04	BR Opstellen Beheerplan groen	5	0	-5	5	0	-5	5	0	-5	5	0	-5	5	0	-5	5	0	-5
04	BR Pilot aanpak oneigenl gebr gem grond	0	14	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Rehabilitatie wegen	280	595	315	-25	1.271	1.296	-25	914	939	6	432	426	6	177	171	323	177	-146
04	BR Rondweg Tuil/Waardenburg	1.850	81	-1.769	0	49	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Speelplekkenbeleid	127	4	-123	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Spoorproject Geldermalsen-Tricht	0	277	277	0	15	15	0	150	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Steengoed	663	377	-286	669	969	300	569	569	0	169	169	0	169	169	0	169	169	0
04	BR Uniformering dorpshuizen/MFC met sportvoorzien.	250	0	-250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Verkeersveiligheid Hellouw	0	0	0	0	0	0	1.250	0	-1.250	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Watergangen	664	376	-288	395	432	37	399	672	272	400	477	77	400	463	63	412	461	49
04	BR Wegen	2.949	1.357	-1.592	1.539	4.353	2.813	3.038	3.933	895	3.050	3.945	895	3.048	3.943	895	4.048	3.943	-105
04	BR Zuidwestboog Meteren	1.264	0	-1.264	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	BR Zwerfafval	61	41	-20	61	177	116	61	88	28	61	90	29	61	90	29	61	0	-61

Pr	Naam reserve	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
		L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S	L	B	S
95	Algemene reserve	2.277	10.531	8.254	5.793	3.927	-1.866	419	5.070	4.651	579	2.284	1.705	1.047	1.310	263	6	25	19
95	BR Budgetoverhevelingen	395	5.076	4.681	0	2.165	2.165	0	131	131	0	26	26	0	0	0	0	0	0
95	BR Precariobelasting	0	2.715	2.715	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
96	BR Afschrijvingslasten (t)huisvesting	0	104	104	0	109	109	0	109	109	0	109	109	0	109	109	0	109	109
96	BR Dekking afschr. noodstroomvoorziening	0	7	7	0	7	7	0	7	7	0	7	7	0	0	0	0	0	0
96	BR Dekking afschrijving Facilitaire Zaken	69	0	-69	69	12	-57	69	0	-69	69	0	-69	69	0	-69	69	0	-69
96	BR Dekking afschrijving ICT	76	142	66	0	41	41	0	41	41	0	41	41	0	41	41	0	41	41
96	BR Dekking afschrijving raads- en vergadervoorz.	25	0	-25	0	105	105	0	105	105	0	105	105	0	105	105	0	105	105
96	BR Egalisatie lasten ICT	0	0	0	210	675	464	144	200	55	144	144	0	144	144	0	144	144	0
96	BR Flexibele kern personeel	1.191	1.774	583	1.136	1.015	-121	236	528	291	236	230	-6	236	230	-6	236	230	-6
96	BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen	47	18	-29	47	75	28	47	75	28	47	75	28	47	75	28	47	75	28
96	BR Revolverend MVI en duurzaamheid	0	45	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves		27.037	32.433	5.393	18.206	25.256	7.044	10.853	0	8.078	11.856	13.945	2.087	9.964	11.797	0	8.653	8.787	132

Bijlage 1

Indicatoren

Hieronder staat de verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens die we hebben opgenomen, is de website www.waarstaatjegemeente.nl. De cijfers op deze website zijn niet altijd actueel. Ter vergelijking hebben we de cijfers van heel Nederland opgenomen.

Personeel			
Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe
Formatie	fte per 1.000 inwoners	2026	6,53
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	2026	6,05
Apparaatskosten *)	kosten per inwoner	2026	€ 802
Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2026	3,5%
Overhead	% van totale lasten	2026	10,2%
Overhead	kosten per inwoner in euro's	2026	€ 366

*) De apparaatskosten bestaan uit de overheadkosten, salarissen op de overige taakvelden (exclusief griffie en bestuur) en de lasten van de tractie en werkplaats van de buitendienst.

Veiligheid				
Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	2024	0,6	2,2
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal woningdiefstallen, per 1.000 inwoners	2024	1,3	1,2
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2024	2,5	4,3
Vernielingen en misdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, per 1.000 inwoners.	2024	4,5	5,7
Verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	Verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 17 jaar	2024	8	9

Economie				
Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal bedrijfsvestigingen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar	2024	198,7	191,4
Functiemenging	De functiemengingsindex weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen	2024	58,0	54,5

Onderwijs				
Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het percentage van het totaal aantal leerlingen in de leeftijd van 12 tot 23 jaar dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	2024	1,5	2,3
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar die niet op een school zijn ingeschreven, per 1.000 inwoners.	2024	5,7	6,7
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar die wel op een school zijn ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig zijn, per 1.000 inwoners.	2024	20	28

Sport, Cultuur en Recreatie				
Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
% Niet-sporters	Het percentage inwoners van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doen.	2024	49,4	42,5

Sociaal Domein				
Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren in de leeftijd van 12 tot 21 jaar die met een delict voor de rechter zijn verschenen	2023	1	1
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar.	2024	890,4	850,2
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	2024	76,1	73,2
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	2024	134,7	343,6
Aantal re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar.	2024	74,6	203,1
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Het aantal Wmo-cliënten per 10.000 inwoners in de desbetreffende bevolkingsgroep met een maatwerkarrangement (een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo).	2024	540	720
% Kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar in een gezin dat leeft van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2023	2	6
% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkeloze jongeren in de leeftijd van 16 tot 22 jaar.	2023	1	2
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	2024	15,0	13,7
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren in de leeftijd van 12 tot 22 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren met die leeftijd.	2024	0,3	0,4
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	2024	0,6	1,0

Volksgezondheid en Milieu				
Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden aantal kilo's ingezameld huishoudelijk afval per inwoner.	2023	51	148
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage	2022	75,1	32,5

Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	2024	11,0	8,4
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	2025	75,5	70,7
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde in 1.000 euro van woningen.	2025	466	398
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden aan woonlasten betaalt.	2025	1.384	957
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden aan woonlasten betaalt	2025	1.403	1.050

Bijlage 2

Beleidskaders

De belangrijkste beleidskaders zijn:

Programma Besturen

- Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026
- Beleidsregels voor het verlenen van evenementenvergunningen
- Beleidsregel toepassing Wet bibob
- Beleidsregel bestuurlijke handhaving artikel 13b Opiumwet

Programma Wonen

- Omgevingsvisie 1.0
- Woonvisie
- Mobiliteitsvisie
- Lokale Adaptatie Strategie
- Beleidskader zon
- Regionale Energie Strategie

Programma Werken

- Plan van aanpak armoedebestrijding 2023
- Nota Bouwen aan Sociale Kracht (2021-2024)
- Economische Visie 2030
- Omgevingsvisie 1.0

Programma Leven

- Plan van aanpak kerngericht werken 2019
- Bouwen aan sociale kracht (2021-2024)
- West Betuwe positief gezond 2022-2024
- Vrijwilligersprogramma West Betuwe (2021)
- Krachten bundelen, Participatiebeleid (2021)
- Kadernota dorpshuizen en multifunctionele centra 2021-2026
- Kadernota Cultuur en kunst West Betuwe 2020-2023
- West Betuwe in beweging, kadernota beweeg- en sportbeleid 2022-2026
- Kadernota Speelruimten 2022-2026
- Lokale aanpak laaggeletterdheid West Betuwe (2021)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs West Betuwe 2021-2026
- Onderwijsvisie West Betuwe (2022)
- Omgevingsvisie 1.0

Programma Omzien

- Lokale Inclusie agenda 'Iedereen doet mee in West Betuwe' 2020
- Vrijwilligersprogramma West Betuwe (2021)
- Herstelplan Sociaal Domein West Betuwe (2024)
- West Betuwe Positief Gezond (2022-2024)
- Visie Samen sterk en in beweging (2025)
- Kadernota harmonisatie beweeg- en sportbeleid (2022-2026)
- Wonen naar behoefte, Woonvisie West Betuwe (2020-2030)
- De Regionale Woonagenda Rivierenland 2020–2030
- Gezond en Actief Leven West Betuwe Akkoord 2023
- Woonzorgvisie West Betuwe (2024)